

SP
Κόνιτσα

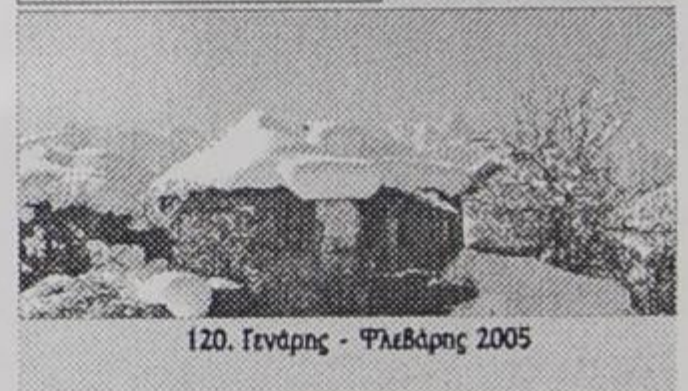
120. Γενάρης - Φλεβάρης 2005

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ ΤΕΥΧΟΣ 120 € 2,00

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Τιμή στη μάνα μας την Ηρώιδα, Σ.Τ.	1
Επί ευκαιρία απελευθέρωσης Ιωαννίνων, Ν. Ρεμπέλη	4
Αποκριάτικα έθιμα, Νικ. Ρεμπέλη	5
Ορειβ. συνάντηση, Σ.Τ.	10
Το μυστικό που σκοτώνει, Ι. Λυμπερόπουλου	11
Εκδρομή στη Ν. Πίνδο Δημ. Σδούκου	18
Η επαρχία μας το 1913, Χ. Γκούτου	19
Η Ιερά Μονή Ζέρμας, Χ. Ρεμπέλη	25
Του Αγ. Γεωργίου ... στην Κόνιτσα, Ι. Παπαϊωάννου	27
Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, Σ. Οικονόμου	29
Η μεγάλη πέτρα, Απ. Ριστάνη	31
Στης ζωής το σταυροδρόμι, Σ. Ράγγα	33
Αιχμάλωτος πολέμου, Β. Πρόκου	35
"Παράδοξα δώρα από αμύθητα χέρια", Ειρ. Κίτσιου	39
Ταξιδεύοντας στα Μαστοροχώρια, Γ. Βελλά	43
Βιβλιοπαρουσίαση, Γλ. Χριστοδούλου	46
Νέες εκδόσεις	48
Ποίηση, Ειρ. Κ. - Σ.Τ.	49
Το Δίστρατο (ποίημα), Αλ. Καραγιάννη	50
Σύλλογος Βούρμπιανης	51
Κοπή Βασιλόπιτας, Κ. Δημάρατου	52
Βασιλόπιτα Ασημοχωριτών, Στ. Νούτση	53
Από την Αδ/τα Οξυάς	55
Βασιλόπιτα Λυκόρραχης, Κ.Α. Φασούλη	57
Κ.Ε.Φ.Ο. Κόνιτσας	58
Ένωση Κονιτσιωτών, Ι.Τ.	59
Σύλλογος Παδιωτών	60
Ταχυδρ. Δ/ση Ηλείου, Πασχ. Μανώλη	61
Διημερίδα ΠΕ.Σ.Υ.Π., Μ. Ζυγούρη	63
Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά	70

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ. (Χειμωνιάτικες εικόνες)

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλία
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:
Σωτ. Τουφίδης**

**Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464-22212
Fax: 26550 22464**

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού 8 €
Εξωτερικού, 30 €**

**Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο "ΕΛΕΓΕΙΟ" Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

Τιμή στην μάνα μας την Ηρωίδα!

Στις μέρες μας που ο πολιτισμός έφτασε ως το τελευταίο χωριό του τόπου μας, ακόμη και στο πιο απόμακρο μαντρί της υπαίθρου, είναι πολύ δύσκολο στη νεότερη γενιά να φανταστεί τη ζωή που έκανε πριν μερικές δεκαετίες η γυναίκα, η μάνα μας, η γιαγιά μας.

Σ' αυτό το σημείωμά μας δεν θα αναφερθούμε στη γυναίκα της πόλης, που κι αυτή δεν έκανε ζωή παραμυθένια γιατί είχε κι αυτή τα δικά της προβλήματα, θα περιγράψουμε τη ζωή της γυναίκας του χωριού, της αγρότισσας.

Ας αρχίσουμε από την ημέρα που θα παντρευόταν μια κοπέλα. Σπάνια θα τη ρωτούσαν για το μελλοντικό σύζυγο. Αυτό το ζήτημα το κανόνιζαν οι συμπεθέροι με τη βοήθεια του προξενητή ή της προξενήτρας.

Από την επομένη του γάμου άρχιζαν οι δουλειές στο καινούριο σπιτικό όπου η φαμίλια κατά κανόνα ήταν πολυμελής: παππούδια, πεθερικά, κουνιάδια.

Η νύφη έπρεπε να είναι πάντα

“όρθια” να υπηρετεί αγόγγυστα όλους και να συμμετέχει σε όλες τις δουλειές, μέσα κι έξω από το σπίτι.

Ας δούμε τις δουλειές της γυναίκας σ' ένα εικοσιπεντάωρο:

Σηκώνεται τα χαράματα και με τη χειρόλαμπα πετρελαίου πηγαίνει στο κατώι ν' αρμέξει τα γίδια.

Ανάβει φωτιά στο τζάκι να βράσει το γάλα για το πρωινό των παιδιών που θα ετοιμάσει αργότερα για το σχολείο.

Σε λίγο, μόλις ακουστεί το σφύριγμα του Γιδάρη θα βγάλει τα γίδια έξω ν' ανταμώσουν το κοπάδι που πάει για βοσκή. Μετά θα φορτώσει τις βαρέλες στο Γρίβα και με τις άλλες γειτόνισσες θα κατηφορίσει για το πηγάδι να φέρει το νερό στο σπίτι. Πολλές φορές φορ-

τώνεται και η ίδια μια βαρέλα για να φέρει περισσότερο νερό στο σπίτι. Μαζί της θα 'χει και τη ρόκα να γνέθει καθώς θ' ανηφορίζει στο χωριό κουβεντιάζοντας με τις άλλες γυναίκες της παρέας.

Στο γυρισμό θα ξυπνήσει τα παιδιά και θα τα ξεπροβοδίσει για το σχολείο, θα βγάλει τις κότες από το

κοιτέτσι, θα συγυρίσει λίγο το σπίτι και θα κάνει κουμάντο για το φαγητό της μέρας στην κατσαρόλα ή στη γάστρα, ανάλογα με το είδος του φαγητού.

Θα ρίξει μια ματιά στη “μπίμσα” που κρατάει τα τρόφιμα δροσερά, να δει αν “κόρφιασε” το γάλα στο “κακάβι” για να το “ντουπολίσει” στην κατάλληλη στιγμή. Έτσι θα βγει το πολύτιμο βούτυρο και το ξυνόγαλο.

Ο χρόνος περνάει γρήγορα, όταν έχει πολλές δουλειές ο άνθρωπος και για τη νοικοκυρά οι δουλειές δεν τελειώνουν.

Πριν από το μεσημέρι ο Γιδάρης φέρνει τα γίδια. Πρέπει να συμμαζευτούν στο κατώι .

Καθώς ο ήλιος ανεβαίνει στα μεσούρανα, αυτό σημαίνει πως είναι ώρα για το γιόμα (το ρολόι ήταν σπάνιο είδος παλιότερα).

Η φαμίλια θα καθίσει στο τραπέζι. Θα είναι τα παιδιά που γύρισαν από το σχολείο, ο παππούς, η γιαγιά και ο “νοικοκύρης” του σπιτιού, αν ήταν σε κάποιες κοντινές δουλειές και γύρισαν.

Το απόγευμα, αν δεν είναι άλλοι στο σπίτι, θα βγάλει τα γίδια στο Γιδάρη για την απογευματινή βοσκή και θα ζυμώσει μόνη ή με την πεθερά για να ψήσει το ψωμί στο φούρνο.

Σε κάθε σπιτικό γίνεται καταμερισμός εργασίας και όλοι προσφέρουν, η νοικοκυρά όμως είναι πανταχού παρούσα. Αν τ’ άλλα μέλη της φαμίλιας είναι στις εξωτερικές δουλειές, αυτή θ’ αρμέξει τα γίδια που γύρισαν απ’ τη βοσκή και θα ρίξει μια ματιά στο κοιτέτσι να δει αν το κλείσαν καλά τα παιδιά, γιατί μπορεί η “κυρά-Μάρω” να περάσει τη νύχτα κι αν το βρεί ανοιχτό, αλοίμονο στις κότες.

Θα ετοιμάσει το βραδινό φαγητό, θα συμμαζέψει τα πιατικά και τελευταία από όλους θα πάει στο κρεβάτι κατάκοπη για τον ποθητό ύπνο που θα την αποζημιώσει για τους κόπους της ημέρας. Να πάρει δυνάμεις και να ξυπνήσει “χαραή” για τη βιοπάλη της επόμενης.

Ανάλογα με τις εποχές αλλάζουν και οι ασχολίες των ανθρώπων της υπαίθρου. Έτσι την εποχή της Άνοιξης έχουμε το σκάλο στ’ αμπέλια, το βοτάνισμα, το μάζεμα χόρτου και αποθήκευση στην καλύβα, σπαρμό του καλαμποκιού, πλύσιμο του μαλλιού από τα γιδοπρόβατα, πήξιμο τυριού κ.λ.π.

Το καλοκαίρι θέρος, αλώνισμα, κουβάλημα ξύλων κ.α.

Το Φθινόπωρο, τρύγος, κόψιμο κλαδιού για το ξεχειμώνιασμα των οικόσιτων, μάζεμα του καλαμποκιού, ξέφλος, ρακοκάzana, σπαρμός

των σιτηρών κι ένα σωρό άλλες δουλειές.

Το Χειμώνα, φροντίδα για τα ζώα, νυχτέρια για το “γράνισμα” και λανάρισμα του μαλλιού, γνέσιμο, πλέξιμο, ύφανση στον αργαλειό...

Σε όλες αυτές τις αμέτρητες δουλειές μέσα κι έξω από το σπίτι η γυναίκα σύζυγος, μάνα, νύφη, πεθερά, είναι στην πρώτη γραμμή του αγώνα.

Είναι το δεξί χέρι του άνδρα στο χωράφι, στο αμπέλι, στο λόγγο, στο κοπάδι, στο θέρο, στ’ αλώνι, στον τρύγο, στη φροντίδα των παιδιών και του σπιτιού, στα πάντα.

Κι αν ο νοικοκύρης είναι στο ταξίδι, τότε αυτή είναι η κολόνα που κρατάει το σπίτι και φορτώνεται με διπλό βάρος. Μόνη να παλεύει μ’ όλες τις αντιξοότητες, περιμένοντας ως πιστή Πηνελόπη τον ερχομό του Οδυσσέα συντρόφου της, μετρώντας του καιρού το γύρισμα...

Αυτή είναι μια σύντομη σκιαγραφία της μάνας μας, της γιαγιάς μας, αυτής της ηρωίδας, στον πόλεμο και στην ειρήνη. Της ηρωίδας που της αξίζει ένα μεγάλο άγαλμα, να σκύβουμε με σεβασμό και να προσκυνάμε στους αιώνες.

* * *

Οι σημερινές κοπέλες μπορούν, άραγε, να ζήσουν για λίγο με τη φαντασία τους την εποχή της γιαγιάς

τους και να κάνουν μια σύγκριση;

Τώρα αντί για φούρνισμα, παίρνουν το ψωμί έτοιμο, αντί για μαγείρεμα, τρώνε και στα “φασφουντάδικα”. Έχουν κουζίνες, πλυντήρια, ηλεκτρικό, ύδρευση, ντύσιμο κατά βούληση, διασκέδαση, καφέ φραπέ στην καφετέρια, κινητό τηλέφωνο και γενικά όλες τις ευκολίες της σύγχρονης ζωής, σε αντίθεση με τις γιαγιάδες τους που δεν είχαν τίποτε απ’ αυτά.

Εκείνες είχαν μόνο την αγάπη για την οικογένειά τους και τη σιδερένια θέληση που υπερνικούσε όλες τις δυσκολίες της μίζερης ζωής τους.

Μια σύγκριση, λοιπόν, ίσως να είναι χρήσιμη για τη σημερινή γυναίκα...

Σ. Τ.

Σ. Σ.

μπίμσα = δροσερό υπόγειο.

κόρφιασε = πάχυνε το γάλα και έγινε υπόξινο,

ντουμπολίσει = να χτυπήσει το γάλα σε ειδικό ξύλινο δοχείο (ντουμπόλα) για να βγεί το βούτυρο.

χαραή = πολύ πρωί

γράνισμα = ξάνοιγμα του μαλλιού να γίνει αφράτο για το λανάρισμα που ακολουθούσε.

Επ' ευκαιρία της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων (21-2-1913)
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΛΟΣ (ένας αφανής ήρωας)

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. ΡΕΜΠΕΛΗ

Ενενήντα δύο ακριβώς χρόνια συμπληρώθηκαν εφέτος από την ημέρα εκείνη της 21-2-1913, κατά την οποία υψώθηκε νικηφόρος η κυανόλευκη σημαία μας, στην πόλη των Ιωαννίνων, τα θρυλικά Γιάννενα, τα οποία επί 483 χρόνια πατούσε με βέβηλα πόδια η τυραννίδα του Τούρκου κατακτητή.

Σθεναρή υπήρξε η άμυνα των Τούρκων στο οχυρωμένο Μπιζάνι αλλά η θυελλώδης ορμή των Ελλήνων συνέτριψε κυριολεκτικά τον εχθρό. Ο αγώνας ήταν τραχύς και δύσκολος και πάρα πολλά τα θύματα των γενναίων μαχητών. Στον πολύμηνο αυτό αγώνα για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων πρόσφεραν πολύτιμες υπηρεσίες στις ένοπλες δυνάμεις αρκετοί φιλοπάτριδες Ηπειρώτες.

Ένας από αυτούς τους αφανείς ήρωες του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1912-1913 ήταν και ο Ιωάννης Λάλος από τη Βούρμπιανη Κονίτσας, πατέρας του Κώστα Λάλου, επί σειράν ετών διατελέσαντος Γραμματέως του Συνδέσμου Βούρμπιανης, Εριφύλης Λάλου, γυμνάστριας, χορογράφου και λαογράφου και Δέσποινας Λάλου-Λάμπρου, φιλολόγου, πρ. Λυ-

κειάρχου, που υπηρέτησε με απόσταση στο Γυμνάσιο Κόνιτσας μετά τον εμφύλιο πόλεμο (1950).

Ο Ιωάννης Λάλος, σεμνός, αξιοπρεπής και γενναίος Ηπειρώτης, εργαζόμενος ως εργοδότης στα μεγάλα οχυρωματικά έργα των Τούρκων στο Μπιζάνι, παρέδιδε πολύτιμες και χρήσιμες πληροφορίες καθώς και μυστικά σχέδια των οχυρώσεων στον τότε Έλληνα Γενικό Πρόξενο Ιωαννίνων Άγγ. Φορέστη και στον Γραμματέα του Νικ. Χαντέλη συντελέσας έτσι στην επιτάχυνση της πώσης του Μπιζανίου και της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων.

Η πατρίδα, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για τις υπηρεσίες και την πολλαπλή προσφορά του άξιου τέκνου της ευάνδρου Ηπείρου Ιω. Λάλου, τον διόρισε αργότερα στο υπουργείο Ναυτικών, στα τμήματα δημόσιων έργων.

Ας σημειωθεί ευκαιριακά ότι η συγκέντρωση πληροφοριών από ιδιώτες, η αποκρυπτογράφηση και η όλη κατασκοπευτική δράση γινόταν από τον Φορέστη και το Χαντέλη στο σπίτι του Λάππα, στην οδό Δαγκλή. Από εκεί ενημέρωναν το ελληνικό Επιτελείο του Εμ'Ιν Αγά, επικεφαλής του οποίου ήταν ο τότε Διάδοχος Κωνσταντίνος.

Αποκριάτικα Έθιμα (Αποσπάσματα μαθητικών εκθέσεων)

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗΣ

Η Άννα Σιουτοπούλου από τον Αμάραντο γράφει: «... Τα παιδιά του απάνω μαχαλά, του μεσαίου και του κάτω συναγωνίζονται ποιος θα φέρει τα περισσότερα κέδρα και έλατα. Το βράδυ της Κυριακής ανάβουν φωτιές, μια σε κάθε μαχαλά, που τις λένε «Τζουτζουνίδια». Το έλατο το καίνε σα δείγμα εκθρότητας προς τον προδότη του Χριστού, ότι δήθεν καίνε τον Ιούδα».

Ο Δημήτριος Παπαμιχαήλ από τον Αμάραντο γράφει:

«... Ο μπακάλης θέτοντας στην βιτρίνα τις προσωπίδες, σκανδαλίζει μικρούς και μεγάλους ν' αγοράσουν. Το απόγευμα του Σαββάτου, μετά τον εσπερινό, στο χαγιάτι της εκκλησίας όλοι αλληλοασπάζονται και συγχωρούνται μεταξύ τους...»

Ο Ιω. Τζιομάκας από την Καστιανή γράφει:

«Ανοίγει η εβδομάδα της Τυρινής. Οι πίπες δίνουν και παίρνουν. Ανοίγουν το τουλουμίσιο τυρί. Την Κυριακή όλοι γλεντούν. Τα παιδιά θα περάσουν από τη νουνά τους, που θα τους δώσει λεφτά και ένα αυγό. Συγχωρούνται το βράδυ εκείνο. Τα

σπίτια είναι ανοιχτά με στρωμένες πίπες. Ύστερα θα κάνουν το χάσκο με το αυγό κι έπειτα φέρουν γύρω από το τραπέζι λέγοντας: άξιος, άξιος και του χρόνου...»

Η Βασιλική Παπαθεμιστοκλέους από την Κόνιτσα γράφει:

«Την λεγόμενη Τσικνοπέφτη ήτο απαραίτητον κάθε οικογένεια να κάνει οτιδήποτε μεν φαγητό, αλλά μετά κρέατος. Το πρώτο ψυχοσάββατο εμφανίζονται εις τας συνοικίας ομάδες μετη μφιεσμένων. Με κέδρα στολίζουν γύρω γύρω τον έλατο, που τον καίνε τα μεσάνυχτα της Κυριακής. Τα γλυκά, που προσφέρονται στις επισκέψεις, είναι η ρεβανή και οι σαμψάδες (είδος μπακλαβά)...»

Ο Μιχ. Τσούμπανος από την Αγία Παρασκευή γράφει:

«Την Κυριακή το βράδυ κάνουν το «χάσκαρη». Η γιαγιά δένει στη ρόκα ένα σχοινί, στο οποίο κρεμάει ένα βρασμένο αυγό, που το σπρώχνει στο στόμα καθενός για να το αρπάξει...».

Ο Βασ. Γκότζος από την Κόνιτσα γράφει (7-4-1956):

«Την Κυριακή το βράδυ κάνουν το

«χάσκα». Όλοι με τη σειρά ανοίγουν το στόμα και πολλές φορές πίνουν αέρα. Το έλατο που καίνε φαίνεται σαν πυροτέχνημα στον ουρανό και οι φλόγες προσπαθούν να ξεπεράσει η μία την άλλη...»

Η Χρυσούλα Καλησώρα από την Καστάνιανη γράφει 6-4-56):

«Πριν τις Αποκριές οι νοικοκυρές καθαρίζουν, ασπρίζουν τα σπίτια. Το Σάββατο φτιάχνουν πίπτες, κλωστά... Τα παιδιά κάθε μαχαλά (Γκάλινα-Μισαριά-Ράχη) συγκεντρώνουν σωρούς από ξύλα και συναγωνίζονται ποιος θα κάνει μεγαλύτερη φωτιά...»

Ο Σπυρ. Γιαννούσης από το Παλαιοσέλι γράφει:

«Τα παιδιά με κέδρα κάνουν την «πόκα» (όπως λένε το δέντρο). Τα μεσάνυχτα βάζουν φωτιά, στην πόκα και χορεύουν. Στην κορυφή της πόκας βάζουν ένα κεφάλι κόκορα».

Ο Λεων. Κολιός από το Μάζι γράφει:

«... Ντύνονται μασκαράδες, τσολιάδες, χιμπατζήδες, παπάδες και μπροστά πάει ένας Αράπης, που με το μεγάλο χαιζάρι σκορπάει το φόβο στα παιδιά... Μετά το χάσκα ο γεροντότερος καίει το σχοινί¹ και ανάλογα, κατά πόσο θα καεί, υπολογίζει πόσο θα μεγαλώσουν τα σπάρια...».

Η Ζωή Παπαϊωάννου από τη

Φούρκα γράφει:

«... Όταν τελειώσει ο χάσκας βάζουν φωτιά στο σπάγγο κι αν αυτός καεί και γίνει κάρβουνο (στάχτη), χωρίς να κοπεί, τότε λένε πως θα γίνουν καλά τα σπάρια...».

Ο Απόστ. Παπαγιάννης από τον Αμάραντο γράφει:

Ξεκίνησα για το χωριό, αφού πρώτα καλόφαγα, αν και ήξερα ότι στο σπίτι με περιμένει μια ζεστή πίττα. Σαν έφτασα με τ' άλλα παιδιά στο χωριό, την κούρασή μου καταπράϋνε μια τηγανιά αβγά, που μοσχοβολούσαν εδώ και πέρα από το γιδίσιο βούτυρο, που το φύλαγε η μάνα μου, σα φυλαχτό, για 'μένα...».

Ο Σταμάτιος Αναστασίου από το Αηδονοχώρι γράφει (9-4-56):

«... Την Κυριακή μετά το χάσκα η οικοδέσποινα πετάει τα τσέφλια του αβγού στο δρόμο... Στη στέγη του σπιτιού ρίχνουν ρόβι...».

Ο Οδ. Ανδρέου από το Παλαιοσέλι γράφει:

«... Από το Σάββατο οι νοικοκυρές πλένουν, σφουγγαρίζουν και σκουπίζουν τους δρόμους... Τα μεσάνυχτα της Κυριακής βάζουν φωτιά στα κέδρα και χορεύουν...».

Ο Κων. Παπαγιάννης από το Κεράσοβο γράφει:

1. Με το κάψιμο του σχοινιού του χάσκαρ η επιδιώκεται η γονιμότητα της γης.

«... Η φωτιά μεγαλώνει και τα παιδιά, αν ανήκουν στον κάτω μαχαλά τραγουδούν: «*Τσαρ τσαρ τα κέδρα κατωμαχαλιώτες, πάνω τζιριτζιλιώτες, κάτω τυρόπιπες, πάνω μπατσαρόπιπες*». Αν ανήκουν στον απάνω μαχαλά, τραγουδούν το αντίθετο...».

Ο Ιω. Τζιάλλας από την Κόνιτσα γράφει:

«... Τα παιδιά κόβουν κέδρα και στολίζουν τον έλατο. Όποιο παιδί δεν προσφέρει υπηρεσία το γανώνουν...»

Η Ναυσικά Γκούντα από την Κλειδωνιά γράφει:

«... Τα περισσεύματα από τις Αποκριάτικες πίπες τα βάζομε δίπλα στο εικόνισμα και τη Μ. Πέμπτη τα τρίβομε στο αλάτισμα των ζώων μας... Η φωτιά που ανάβεται λέγεται «αφανός».

Ο Νικ. Σιώρος από το Νικάνορα γράφει:

«... Αφού φάνε κρεμούν με σχοινί ένα αβγό από το ταβάνι πάνω στο στρωμένο τραπέζι και όλοι προσπαθούν με το στόμα ανοιχτό να το αρπάξουν...».

Ο Δήμ. Τσούμπανος από την Αγία Παρασκευή γράφει:

«Αφού ανάψουν οι φωτιές, ο κόσμος χορεύει και παιδιά και μασκαράδες πηδούν τη φωτιά. Το βράδυ στο σπίτι κάνουν το χάσκαρη.

Ο Λεων. Παΐσιος από τους χιο-

νιάδες γράφει:

«... Την φωτιά της Απόκριας τη λέμε «αλίστρικο» και οι μαχαλάδες συναγωνίζονται ποιος θα ανάψει μεγαλύτερο αλίστρικο....

Η Θεόπη Ντίνου από τη Γορίτσα γράφει:

«... Τα παιδιά συγκεντρώνουν ξύλα για τον αφανό... όλοι χορεύουν τραγουδώντας και τούτο το τραγούδι: «*Τώρα τις Αποκριές, που χορεύουν κι οι γριές με τις κόκκινες ποδιές*».

(σημείωση: αφανός=φανός, φανάρι και κατ' επέκταση, φωτιά. Για το προθεματικό ή ευφωνικό «α» πρβλ. αψηλός-ψηλός, αβδέλλα-βδέλλα, αμασχάλη-μασχάλη κ.λ. (N.X.P.).

Ο Ευάγγ. Σερίφης από τη Μόλιστα γράφει:

«Είς ένα σπίτι, που έχει οριστεί, γίνεται η συγκέντρωση, ντύνονται μασκαράδες και διασχίζοντας τους δρόμους παίρνουν τους οργανοπαίχτες και χορεύουν στην πλατεία...».

* * *

Και τώρα ολίγα τινά για τη Βούρμπιανη (N.X.P.).

Αρκετές μέρες πριν από τις μικρές Απόκριες τα παιδιά κάθε μαχαλά συγκεντρώνουν ξύλα, κέδρα, δεμάτια, οξυάς και τσάκνα. Κάθε βράδυ με τα τσάκνα ανάβουν φωτιές μεγάλες, που τις λέμε «χαραμπουτζιούνες» και τα κορίτσια χορεύουν γύρω

απ' αυτές. Το Σάββατο το μεσημέρι (παραμονή της μεγάλης Αποκριάς) κάθε παιδί τρώει στη νουνά του, που το φιλοδωρεί με λεφτά και δύο αβγά. Την Κυρική φτειάνουν στοίβα τα ξύλα και το απόγευμα στήνεται μεγάλος χορός στο σιάδι της Παναγίας. Οι μασκαράδες που τους λέμε «προσωπίδες» σκορπούν κέφι, γέλια και χαρά. Στο χορό, σε διπλή σειρά, πρώτα χορεύουν τα νιόπαντρα ζευγάρια.

Με το σούρουπο ο χορός διαλύεται και ανάβουν οι φωτιές. Κορίτσια και γυναίκες τραγουδούν και χορεύουν. Τα παιδιά χτυπούν με ξύλα τη φωτιά, για να σηκωθούν σπίθες (σκληθρες) και συγχρόνως λένε φωναχτά: «Ψύλλους² στον Αϊ... Γιάννη μαχαλά».

Το βράδυ, μετά το δείπνο, πίνουν όλοι με τα δύο χέρια τον τράπεζο με τα μπουρέκια, το κλωστό και τα άλλα εδέσματα, τον σηκώνουν λίγο και λένε: «Άξιος, άξιος κι αξιωμένος». Η ευχή υποδηλώνει αφθονία φαγητών και αγαθών σε καθημερινή βάση και ευφορία των καρπών της γης. Ύστερα γίνεται ο χάσκαρης. Το τραπέζι παραμένει στρωμένο και πολλοί ντυμένοι μασκαράδες επισκέπονται φιλικά σπίτια. Τα παιδιά

ξαναβγαίνουν στις φωτιές κι όποιος ξενυχτήσει δίπλα στη φωτιά μπορεί την καθαροδευτέρα να φάει τα υπόλοιπα από τις πίπες.

* * *

Αυτά, εν ολίγοις, τα Αποκριάτικα έθιμα των χωριών μας.

Θα ήθελα τώρα να σημειώσω πως οι φωτιές, που ανάβονται τόσο τις Απόκριες όσο και το Δωδεκαήμερο των Χριστουγέννων και την παραμονή του Αϊ Γιάννη του Προδρόμου, που γιορτάζεται στις 24 Ιουνίου, στηρίζονται στην παμπάλαιη και αρχέγονη πίστη πολλών λαών (αρχαίων Ινδών, Περσών, Αιγυπτίων, Ασσυρίων κ.λ.) και ύστερα των αρχ. Ελλήνων και Ρωμαίων, ότι η φωτιά κρύβει μέσα της μια θεϊκή, μυστηριακή και μαγική δύναμη, που μεταδίδεται σε όποιον έρθει σε κάποια ιεροτελεστική σχέση με αυτή. Γι' αυτό και σήμερα, όποιος πηδάει τη φωτιά, πιστεύεται ότι αποκτά δύναμη και υγεία. Δικαιολογημένη, λοιπόν, η πυρολατρεία των πρωτογόνων ανθρώπων, αφού η ανακάλυψή της απομάκρυνε τα άγρια θηρία από τα σπήλαια και διευκόλυνε τη ζωή τους.

Ο Προμηθέας, κατά το μύθο, έκλεψε τη φωτιά από τον Όλυμπο

2. Η φράση «Ψύλλοι στον...» αποσκοπεί στην απομάκρυνση των κακών πνευμάτων, δαιμονίων σε άλλους τόπους. Γενικά οι φωτιές πίστευαν ότι συντελούν στην ευφορία των καρπών της γης και στην ενίσχυση της υγείας των ανθρώπων.

και τη μετέφερε στους ανθρώπους. Αρχαίοι Έλληνες και Ρωμαίοι σέβονταν το «ιερόν πυρ» της Εστίας. Πρβλ. τα πύρινα λουτρά του Αχιλλέα από τη Θέτη, για να τον κάνει αθάνατο, το σημερινό όρκο των χωρικών «μα τούτη τη φωτιά», τη φράση «βάζω το χέρι στη φωτιά» (για κάποια ισχυρή επιβεβαίωση) καθώς και το παιχνίδι «λαμπάρτζα» (αμπάρτζα), στο οποίο οι παίκτες συχνά επιστρέφουν στην αφετηρία για να «πάρουν φωτιά» δηλ. νέα δύναμη για να σκλαβώσουν τον αντίπαλο παίκτη. Ας σημειωθεί, τέλος, ότι παλιότερα στο Πωγώνι και σ' άλλα μέρη, μετά τη δύση του ηλίου δεν έδιναν φωτιά στον γείτονα, για να μη φύγει μια αόρατη δύναμη από το σπίτι.

Ευκαιριακά θα έλεγα πως, τόσο τα Αποκριάτικα, όσο και πολλά άλλα

σημερινά λατρευτικά έθιμα ανάγονται στους πρωτοχριστιανικούς χρόνους. Ειδικότερα τα Αποκριάτικα έθιμα με τις μεταμφιέσεις, που προέρχονται από τις αρχαίες Διονυσιακές εορτές, η ορθόδοξη Εκκλησία με πείσμα τα καταπολέμησε, ανεπιτυχώς, βέβαια.

Σε πολλά έθιμα η εκκλησία έδωσε χριστιανική μορφή και τα επικάλυψε με χριστιανικά σύμβολα³, αλλά το ιδεολογικό περιεχόμενο και το μαγικό τρόπο της σκέψης των αγροτικών πληθυσμών δεν μπόρεσε να μεταβάλλει.

Κι αυτό γιατί στα τρισβάθα της ψυχής των ανθρώπων της υπαίθρου υπάρχουν, σε λανθάνουσα κατάσταση, ίχνη εθίμων παλαιότερων εποχών, τα οποία επιβεβαιώνουν την, δια μέσου των αιώνων, αδιάσπαστη ενότητα της ελληνικής φυλής.

3. Σημειώνω ότι η τρίτη μέρα της εορτής των αρχαίων Ανθεστηρίων, που συνέπιπταν με το τέλος Φεβρουαρίου, λεγόταν «Χύτροι» και ήταν αφιερωμένη στους νεκρούς. Την ημέρα αυτή έβραζαν σε πήλινες χύτρες διάφορους σπόρους προς τιμή του ψυχοπομπού Ερμή να δώσει ηρεμία στις ψυχές των νεκρών. Η τελετή έκλεινε με διάφορες ευχές και επικλήσεις «υπέρ αναπαύσεως των ψυχών».

Η Εκκλησία, αφού δεν μπόρεσε να εκτοπίσει το λατρευτικό αυτό έθιμο, το υιοθέτησε, συμβιβάστηκε και το επένδυσε με χριστιανικά στοιχεία. Εννοώ τα Ψυχοσάββατα, κατά το οποίοι οι χριστιανοί πάνε στην εκκλησία τα κόλλυβα (βρασμένο σπάρι με καρύδια, σταφίδες, ζάχαρη), που, όπως πιστεύεται, δροσίζουν και ανακουφίζουν τις ψυχές των νεκρών. Σε πολλά μέρη αποθέτουν κόλλυβα, ως προσφορά στους τάφους των νεκρών.

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Στις 9/1/05 μέλη του ορειβατικού Συλλόγου Κόνιτσας έλαβαν μέρος στη χειμερινή συνάντηση των Ορειβατικών Συλλόγων Δ. Ελλάδας και Ηπείρου που έγινε στο καταφύγιο της Αστράκας (πάνω από το Πάπιγκο).

Σε μια ηλιόλουστη μέρα η πορεία ήταν ευχάριστη και όλοι έμειναν ευ-

χαριστημένοι που πάτησαν χιόνι σε υψόμετρο δύο χιλιάδων μέτρων.

Ο πρόεδρος του Ορειβ. Ιωαννίνων κ. Ζώης έκοψε την πίτα και το φλουρί βρήκε μια νεαρή ορειβάτισσα από τα Γιάννινα.

Η συνάντηση τελείωσε με τις ευχές για πολλές αναβάσεις το 2005.

Σ. Τ.

Μέλη του Ορειβατικού Συλλόγου Κόνιτσας

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Ασκληπιού 6-8
1ος όροφος
106 79 Αθήνα

Τηλ.: 210-3633310-11-12
Fax: 210-3637894
Κιν.: 6976112904

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ (Μικρή νυχτερινή μουσική)

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Πέτρος Χατζής ψάχνοντας το αρχείο ενός παλιού Υπουργού των Εξωτερικών της Ελλάδας, έπεσε πάνω σε πολυσέλιδη αναφορά χειρόγραφη, της οποίας τα γράμματα του θύμιζαν τα γράμματα ενός νεώτερου Υπουργού, από τον οποίο κάθε Χριστούγεννα και Πάσχα, έπαιρνε ευχετήριες χειρόγραφες επιστολές, και τις οποίες κρατούσε στο Αρχείο του, με μεγάλη επιμέλεια. Κρατούσε εκεί, βέβαια, κι άλλα στοιχεία και προ παντός χειρόγραφα ποιητών, προσωπικοτήτων κι άλλα έγγραφα με τα οποία λογάριζε ν' ασχοληθεί όταν θάπαιρνε σύνταξη και θα τούμενε καιρός να "γράψει". Στο μυαλό του η ιδέα "με τι ακριβώς θα ασχολούταν γράφοντας" ήταν στη φάση της διαμόρφωσης. Όμως η οπική του μνήμη, είχε τρομερές δυνατότητες, και οξύτητα. Και κει πάνω στηρίζονταν όλα τα σχέδιά του.

Η χειρόγραφη αναφορά πούπεσε στα χέρια του, δεν ήταν μόνο ενδιαφέρουσα, για το πρόσωπο πού την είχε γράψει, (έτυχε να είναι τότε Υπουργός) αλλά κι ο χρόνος πού γράφτηκε και προ παντός για το τι έλεγε.

Το περίεργο του πράγματος έφτανε στα όρια του σκανδάλου, διότι ο εν λόγω Υπουργός, βάσισε την μετέπειτα πολιτική του σταδιοδρομία, (σταδιοδρομία πολλών ετών, πού του πήγε πάρα πολύ καλά), μέσα βέβαια στον κόσμο των Εθνικοφρόνων, υποστηρίζοντας με φανατισμό και πίστη, την ακριβώς αντίθετη άποψη, από αυτά πού έλεγε στην αναφορά του και εισηγούνταν στον τότε Υπουργό, να δεχτεί σαν εμπιστευτικές πληροφορίες (αφού προέρχονταν από υπάλληλο Πρεσβείας) και να τις εφαρμόσει στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής του.

Ο Πέτρος Χατζής δεν υπήρξε ποτέσ οπαδός του Αγίου Ιερώνυμου, πού έλεγε ότι "Πολλά πράγματα τα πίστευε διότι ήταν απίστευτα", γιαυτό βάλθηκε να εξακριβώσει και αρχήν τη γνησιότητα της γραφής και προπαντός της υπογραφής του εν λόγω συγγραφέα Υπουργού, και να ιδεί βιογραφικά αν συμπίπτουν με τα άλλα ιστορικά στοιχεία του χρόνου γραφής της αναφοράς, τις πιθανές επιρροές του κείνη την εποχή, το ρόλο του γενικά

κατά την περίοδο της κατοχής και μετέπειτα.

Για τη γνησιότητα της γραφής και υπογραφής, αποφάνθηκε αυθεντικά φίλος γραφολόγος και βεβαίωσε ότι δεν αμφιβάλλει ούτε ένα τοις χιλίοις περί της γνησιότητάς τους. Για τα άλλα στοιχεία, που ήταν απαραίτητα στη συμπλήρωση της έρευνάς του, σκέφτηκε το επιτελείο μιας αντιπολιτευόμενης εφημερίδας, πού αρκετές φορές, μέχρι τότε, είχε προπηλακιστεί και απειληθεί από τον εν λόγω Πολιτικό, και φαινόταν από τα πράγματα ότι είχε ράμματα για τη γούνα του. Μόλις ο Χατζής, ήρθε σ' επαφή, με ένα μεγάλο στέλεχος της εφημερίδας, εκείνος όχι μόνο δέχτηκε αλλά έδειξε και μεγάλη προθυμία, θέτοντας στη διάθεση του Χατζή ολόκληρο αρχείο.

Οι άνθρωποι της εφημερίδας, κατ' εντολήν φαίνεται του επιτελείου της, βάλθηκαν να παρακολουθούνε διακριτικά τον Πέτρο Χατζή στην πολυήμερη αφοσίωσή του στο αρχείο. Και όπως έδειξε το πράμα, εφαρμόζοντας ειδικά κόλπα κατάφεραν σιγά-σιγά και με τον τρόπο που αυτοί ξέρουν, να εξιχνιάσουν το μυστικό που έκρυβε η έρευνα του Πέτρου Χατζή, και να μπούνε στην καρδιά της υπόθεσης. Δε χρειάστηκε πολύ μυαλό για να καταλάβουν ότι ο Χατζής κείνη τη στιγμή ήταν λαχείο ανέλπιστο για την εφημερίδα που δεν θάπρεπε να φήσυνε να πάει χαμένο και να τους ξεφύγει..μια πού περνάει μέσα από τον μπάγκο τους.

Ο Πέτρο Χατζής όταν κατάλαβε ότι το μυστικό του, κινδύνευε να αποκαλυφθεί και να φτάσει στον Υπουργό, πού μάλιστα ήταν σένα τέτοιο Υπουργείο πούχε τη δυνατότητα με όργανά του, μέχρι σκοτωμό και ληστεία να φτάσει για να τον εξουδετερώσει, άρχισε να βουρλίζεται, ψάχνοντας για τρόπο διαφυγής..

Έτσι όταν βρέθηκε με το επιτελείο της εφημερίδας στο οποίο προσπαθούσε να μπερδέψει την υπόθεση, κατάλαβε από τα λεγόμενά τους, πώς ήταν πλέον αργά. Οι δημοσιογράφοι ήταν τρυποφράκτες και είτε ήθελε ο ίδιος είτε όχι, θάκαναν μόνοι τους τη δουλειά, καθώς με αφορμή τις λίγες πληροφορίες πού είχαν αρμέξει από τον ίδιο, με τον τρόπο τους, είχαν προχωρήσει σε παράλληλη έρευνα προς τη σωστή κατεύθυνση και είχαν καταστρώσει κι όλας ολόκληρο σχέδιο εμφάνισης του ρεπορτάζ.

Ήταν αργά για τον Πέτρο Χατζή να κάνει πίσω. Και πιο αργά να δείξει αγνωμοσύνη σ' ανθρώπους που με μεγάλη προθυμία έθεσαν στην διάθεσή του ολόκληρο αρχείο. Και ενέδωσε. Δέχτηκε την πρόσκληση να στηθεί κι

αυτός στο στρόγγυλο τραπέζι, δίπλα στους άλλους, μέσα σε μια υποβλητική ατμόσφαιρα που την πλημμύριζε μαγεία η σιγανή μουσική ενός ραδιοφώνου με την Μικρή Νυχτερινή Μουσική του Μότσαρτ και πήρε μέρος σε σύσκεψη, που τούκανε μεγάλη εντύπωση, για το σχέδιο εμφάνισης του ρεπορτάζ και την όλη τακτική του εγχειρήματος.

Από αυτά πού είπε ένας νέος δημοσιογράφος εισηγητής στο στρόγγυλο τραπέζι, ενημερώνοντας τους άλλους, έβγαινε ότι.. Είναι δεδομένο ότι η "αναφορά" γράφτηκε όταν ο Υπουργός υπηρετούσε στο εξωτερικό σε Πρεσβεία. Και επομένως αντίγραφο της αναφοράς αυτής θα βρίσκεται το δίχως άλλο στα Αρχεία της Πρεσβείας αυτής, από όπου υποτίθεται ότι παίρνεται, χωρίς να ξεκαθαρίζεται το πώς, αντίγραφο του ντοκουμέντου.. Όποτε να μην εμπλακεί το όνομα του Πέτρου Χατζή ως κάτοχου του έγγραφου.

Την εποχή που ο Υπουργός εγκατάλειψε την Πρεσβεία κι άρχισε να πολιτεύεται για να κάνει ντόρο, έδωσε συνέντευξη σε εφημερίδα της περιφέρειάς του, μικρής κυκλοφορίας, (έδειξε το αντίτυπο) για τη μέχρι τότε ζωή και δράση του. Και κει κατάθεσε ότι αμέσως μετά την κατοχή, (εποχή, πού γράφτηκε και η προς δημοσίευση αναφορά) δούλευε παράλληλα σε δυο κυρίους. Στην Ελληνική Πρεσβεία και την Ιντέλιτζεν Σέρβις, κάνοντας Αντίσταση, στη χώρα που τον φιλοξενούσε.

Τότε, η Εγγλέζικη πολιτική ενδιαφέρονταν να αποσπάσει από το άρμα των Σοβιετικών όλα τα συνοδοιπόρα βαλκανικά κράτη, με κάθε θυσία, δελεάζοντάς τα με ανάλογα μεγάλα ανταλλάγματα. Ανάμεσα σ' αυτά ήταν και οι προτάσεις πού ο τότε υπάλληλος της Ελληνικής Πρεσβείας έκανε προς τον Υπουργό του, ως άποψη δήθεν δική του "ενός υπάλληλου Ελληνικής πρεσβείας" διοχειτεύοντας ουσιαστικά, την εγγλέζικη γραμμή, την οποία για να ενισχύσει την εξόπλιζε με άλλες πληροφορίες κατάλληλες μεν, αλλά εμπλουτισμένες με υπερβολικά και αναληθή, γεγονότα και στοιχεία, ώστε να την κάνει προκλητική. Νέος και πολύ φιλόδοξος βέβαια ο υπάλληλος της Πρεσβείας, τότε, δουλεύοντας για δυο κυρίους, δεν ήξερε ότι αυτές οι κακοτοπιές κάποτε θα τον "έβαζαν στα δυο στενά" από τα οποία μέσα θα δυσκολεύονταν να βρεί τον δρόμο και να ξεκαθαρίσει ποιανού από τους δυο κυρίους του θάπρεπε να κάνει το χατίρι και ποιανού να το χαλάσει, φτάνοντας μέχρι ανεντιμότητας, ψευτιάς και προδοσίας.

Είναι αλήθεια ότι κείνη την εποχή, κυκλοφορούσαν στο πολιτικό παζάρι

και απόψεις ότι το "συμφέρον της Αγγλίας είναι και δικό μας συμφέρον" Και ότι ακόμα, "για ν' αποφύγουμε τον "εκ βορρά" κίνδυνο, καλά θα ήταν να σκεφτούμε στα σοβαρά και να ζητήσουμε από τους Άγγλους να μας συμπεριλάβουν στην Κοινοπολιτεία τους, στο "Ενωμένο Βασίλειο". Να γίνουμε δηλαδή και μεις μια δεύτερη Κύπρος. "Ετσι θα δέσουμε το γαϊδάρο μας και θα κοιμούμαστε ήσυχοι".

Όσο κι αν οι δημοσιογράφοι έλεγαν και ξανάλεγαν κουβεντιάζοντας αυτό το θέμα, πάνω στο στρόγγυλο τραπέζι ότι είχαν λόγους να πιστεύουν πως κι ο σημερινός Υπουργός μας ήταν ένθερμος οπαδός της παραπάνω δεύτερης άποψης, ο Πέτρο Χατζής, περισσότερο από διαίσθηση και λιγότερο από γνώση, υποστήριζε, με κίνδυνο να παρεξηγηθεί από τους άλλους, ότι μάλλον επιπολαιότητα και απερισκεψία έδερνε τότε το νεαρό υπάλληλο της Ελληνικής Πρεσβείας, πού τον οδήγησε σ' αυτήν την έγγραφη αναφορά, και τις προτάσεις του, που σήμερα ακόμα και για τους προχωρημένους "αριστερούς ή διεθμιστές" θα θεωρούντανε προδοτικές και απαράδεκτες.

Ένα μήνα αργότερα η εφημερίδα δημοσίευσε τα κρίσιμα σημεία της έγγραφης αναφοράς του Υπουργού, αλλά τότε, που ήταν προχωρημένο καλοκαίρι, ο Πέτρο Χατζής βρίσκονταν στο ορεινό χωριό του της δυτικής Πίνδου για θερινές διακοπές, με την οικογένεια του. Και στην Αθήνα, καθώς έμαθε από ανθρώπους του της ίδιας εφημερίδας, που συνάντησε τυχαία σε πανηγύρι, έγινε μαυτή τη δημοσίευση μεγάλος ντόρος και σούσουρο, ιδιαίτερα ανάμεσα σ' αυτούς πού θίγονταν από τις προτάσεις του κυρίου Υπουργού, τα σωματεία τους, τις διάφορες αδερφότητες του εξωτερικού, (μια και το πρόβλημα τους δεν έχει επιλυθεί ακόμα, όπως σχεδόν όλα τα Εθνικά προβλήματα).

Μίλησαν λοιπόν τότε οι εφημερίδες της αντιπολίτευσης, για προδοσία, για διπλοπροσωπία του Υπουργού (απάτη μιας ζωής) κι ένα σωρό άλλα καταλυτικά της πολιτικής του δραστηριότητας. Όλα τα δημοσιεύματα κατάληγαν σε μόνη πρόκληση και πρόσκληση να δώσει εξηγήσεις ο Υπουργός πειστικές για να διαψεύσει το περιεχόμενο του ρεπορτάζ, ή να παραπτηθεί.

Ο Υπουργός, η Κυβέρνηση και τα επιτελεία τους, βρέθηκαν σε δύσκολη θέση. Και σιωπούσαν. Δεν είχαν τι να απαντήσουν, και πώς να δικαιολογήσουν μια τέτοια γκάφα πολλών τόνων, αν βέβαια δεν ήταν, τότε και το "πραγματικό πιστεύω του μεγαλύτερου μέρους από το Υπουργικό Συμβού-

λιο". Η γκάφα αυτή κατάλυε με μιας το πορτρέτο που προσπάθησε με κόπους και με βάσανα να οικοδομήσει στην πολύχρονη πολιτική διαδρομή του ο Υπουργός μας, και προπαντός να συγκροτήσει το "κύριο σώμα των περί εξωτερικής πολιτικής απόψεών του", που με φανατισμό υποστήριζαν και όλοι οι συνάδελφοί του, στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Πριν όμως απόλα, δουλεύοντας στο μυαλό του το θέμα της απεμπλοκής από το δόκανο που είχε πιαστεί, ο εκτεθειμένος πολυμήχανος Υπουργός, συστηματικά και χωρίς βιασύνη (πού ήταν το φόρτε του) έβαλε τους ανθρώπους του -γιατί παντού είχε δικούς του ανθρώπους- να εξακριβώσουν από τους δημοσιογράφους της εφημερίδας, αν πραγματικά η εφημερίδα είχε πρόσβαση στην Πρεσβεία, από όπου είχε σταλεί η αναφορά, και μάλιστα στο εμπιστευτικό αρχείο της, το οποίο έτσι κι ανοίγονταν, από ό,τι ήξερε ο ίδιος, θα βγαινε ένας τεράστιος οχειτός, πού θα παράσερνε κι αυτόν αλλά και πολλούς άλλους μέσα. Κι αυτό, προτού αναγκαστεί, ως Υπουργός πια, ο ίδιος, και ολόκληρη η Κυβέρνηση, να βρει άλλο τρόπο εξαφάνισης ολόκληρου του Αρχείου της Πρεσβείας

Και επειδή ανάμεσα στους νέους δημοσιογράφους υπάρχουν πάρα πολλοί που γεννήθηκαν σε ξέσκεπο σπίτι, βρέθηκαν κάποιοι απ αυτούς να διαβεβαιώσουν τους ανθρώπους του Υπουργού, ότι το αρχείο της Πρεσβείας που υπαινίσσονταν το ρεπορτάζ, ήταν φούμαρα, και ότι το ντοκουμέντο εναντίον του, βρίσκονταν σε κάποια πηγή, πού είχε ερευνήσει με τις μελέτες του ο Πέτρος Χατζής.

Ετσι, μπήκε στη μέση της Μπερλίνας, δίχως να το θέλει και ενώ φυλάγονταν από παντού μια ολόκληρη ζωή και έπαιρνε τα μέτρα του, ο Πέτρο Χατζής.

Ο ίδιος βέβαια, ο Πέτρος Χατζής, ήξερε ότι μπήκε στη μέση χωρίς να το θέλει, ο Υπουργός όμως και το επιτελείο του δεν ήξεραν, και γιαυτό βιάστηκαν να βρούνε τρόπο να του κλείσουν το στόμα, από δω και μπρος. Οι "Ανεπίσημοι Κυβερνητικοί Κύκλοι" βέβαια ανακοίνωσαν ότι όλα είναι ψέματα, κι ότι πέρασαν πολλά χρόνια από τότε και δεν θυμάται πλέον τίποτα ο Υπουργός'. Ετσι, πίστευαν ότι έριχναν στάχτη στα μάτια και το θέμα έκλεινε.

Είπαμε παραπάνω, ότι ο Πέτρο Χατζής βρίσκονταν ανύποπος στα ψηλά βουνά, στο χωριό του για παραθερισμό με τη γυναίκα και τα δύο μικρά παιδιά του, όταν έγινε η δημοσίευση του ρεπορτάζ. Για όλους το χωριό τους είναι ένας τόπος σιγουριάς. Λίγος κόσμος, ελεγχόμενος. Μπαίνουμε,

βγαίνουμε, περπατούμε, παίζουμε τάβλι στο καφενείο και μας είναι αδύνατο να σκεφτούμε ότι κάπου εκεί ελλοχεύει κίνδυνος για τη ζωή μας, τη ζωή των παιδιών μας, για την υπόστασή μας.

Σ' αυτή την ξεγνοιασιά και μακαριότητα ζούσε κείνο το καλοκαίρι στο χωριό του, ο Πέτρο Χατζής, απολαμβάνοντας τον καθαρό αέρα, πούδιναν τα τεράστια πεύκα και τα έλατα, όταν κάποιο απόγευμα πήρε το αυτοκίνητό του, έβαλε μέσα την οικογένεια του και σαν καλός παραθεριστής τράβηξε για μπάνιο στην πλησιέστερη λιμνούλα, που σχημάτιζε ο τοπικός ποταμός δίπλα στο γεφύρι του Μπουραζανιού. (Στη διαδρομή είχε ερημιά, και τα' αυτοκίνητα ήταν πολύ σπάνια, έτσι ένα Βόλξ βάγγεν με τρία περίεργα πρόσωπα, άγνωστα στο χωριό, που τους ακολούθησε μόλις βγήκανε από το Παζάρι,, κίνησε την προσοχή του Πέτρου Χατζή, ενώ τα παιδιά που κάθονταν στο πίσω κάθισμα, τσακώνονταν μεταξύ τους, κι απασχολούσαν έτσι και τη μάνα τους..

Έτρεχε το αυτοκίνητο του Πέτρου Χατζή. Έτρεχαν και αυτοί από πίσω. Έκοβε ταχύτητα το αυτοκίνητο του Χατζή. Έκοβαν και οι από πίσω. Σταμάτησε στο πρώτο χωριό που συνάντησε ο Πέτρο Χατζής, το Μάζιο, σταμάτησαν κι αυτοί, σε μια απόσταση γύρω στα εβδομήντα μέτρα. Βγήκαν οι τέσσερις τους από το αυτοκίνητο του Χατζή, να πιούνε νερό στη βρύση. Οι από πίσω έμειναν μέσα στ' αυτοκίνητό τους αμίλητοι, καπνίζοντας και "μυστηριώδεις".

Στο Μάζιο, ο Πέτρο Χατζής έτυχε να έχει δυο-τρεις γνωστούς, από παλιά, και σκέφτηκε να συναντήσει κάποιον απ' αυτούς να μιλήσει μαζί του· έτσι για να δείξει στους τρεις περίεργους που τους είχαν πάρει από πίσω ότι μπορεί και να τους είπε τους φόβους του κάτι για αυτούς. Μ' αυτόν τον υπολογισμό, ξέκοψε από τους δικούς του. Πήγε παραπέρα, και πήρε ένα στενό έρημο κι ανηφορικό δρομάκι του χωριού, για να βρει αυτούς πού ήθελε. Ανηφορίζοντας, τον έπιασε όμως ένας φόβος και τον έκοψε κρύος ιδρώτας, καθώς έβλεπε ότι όχι μόνο ξεμοναχιάζεται σέναν έρημο δρόμο, αλλά συνεχίζοντας τον ανήφορο, βρίσκονταν κι όλας εντελώς ακάλυπτος στη θέα των περίεργων τριών άγνωστων, που βγήκαν από το αυτοκίνητο τους, και περπατώντας χωρίς να βιάζονται, πήγαιναν προς το δικό του αυτοκίνητο.

Σταμάτησε τότε απότομα, και σκέφτηκε ότι μάλλον είναι απρονοησία να δώσει την οικογένεια του έτσι έκθετη στο δρόμο και κάνει στροφή εκατόν ογδόντα μοίρες. Ξαναγυρίζει τρέχοντας στ' αυτοκίνητό του και μπαίνει φοβισμένος γρήγορα-γρήγορα μέσα. Μόλις σιγουρεύτηκε για τον εαυτό του, κάλεσε τους δικούς του να κάνουν το ίδιο. Και χωρίς να δώσει καμιά εξήγηση, για την απότομη αλλαγή του, σιωπηλός και συνοφρυωμένος συνέχισε τη διαδρομή για τη ποτάμι.

Δεν ήθελε να βάλει υποψίες και φόβους στο μυαλό της γυναίκας του γιατί αυτό όταν εκείνη ρώτησε

- Τι έχεις Πέτρο, σε βλέπω ανήσυχο;

- Δεν είναι τίποτα, της λέει. Το στομάχι μου πονάει

- Ίσως να κρύωσες, κάνει εκείνη, αφήνοντας να θεωρεί ότι τον πίστεψε, και πρόσθεσε, γιατί μην κάνεις κανένα ασείο και μπεις στο νερό.

Καθώς ο υπόλοιπος δρόμος ήταν κατηφορικός και γιομάτος στροφές, ο Πέτρος Χατζής δεν μπόρεσε να ιδεί αν τον ακολούθησαν οι άλλοι με το Βόλξ Βάγγεν. Και έτσι φτάσανε στο ποτάμι πού κοντά στο γιοφύρι απλώνονταν η λιμνούλα.

Στην αρχή πήγαν δεξιά και χώθηκαν πίσω από κάποιους θάμνους (νιρόσγες) για να μη βλέπονται. Όμως και κεί ο Χατζής τρώγονταν μέσα του. Η σκέψη της παρουσίας των άλλων με το Βόλξ Βάγγεν, κάπου εκεί γύρω, τον έκανε να πάρει το αυτοκίνητό του μόνος και να πάει απ' την απέναντι πλευρά της λίμνης, απόσταση εκατόν πενήντα περίπου μέτρα, που όμως ήταν ξέφωτο, έβλεπε μακρύτερα και προ παντός είχε στην πλάτη του το Μπάρ-Εστιατόριο της Λίμνης.

Βγαίνοντας απ' την κρυψώνα τους, ο Πέτρος Χατζής πέφτει πάνω στο σταματημένο Βόλξ Βάγγεν. Ο οδηγός ήταν μέσα. Οι άλλοι δύο, είχαν σκορπίσει εκεί γύρω. Έδιναν την εντύπωση ότι ψάχνουν κι αυτοί μέρος για μπάνιο.

Προς στιγμήν ο Πέτρο Χατζής ξεγελάστηκε και πέρασε δίπλα τους με το αυτοκίνητο κοιτάζοντας τους ερευνητικά. Και συμπέρανε ανεπιφύλακτα. "Χωροφύλακες με πολιτικά. Παπούτσια, ρούχα, ιδρωμένο πουκάμισο, κοιλίτσα, μουστακάκι κλπ".

(Συνέχεια στο επόμενο)

Εκδρομή γνωριμίας με χωριά Νότιας Πίνδου

Στις 20 Αυγούστου 2004 ξεκινήσαμε από το χωριό μας Κεφαλοχώρι (Λυκόρραχη) Κονίτσης με προορισμό το χωριό Αμάραντο Τρικάλων. Αφού μελετήσαμε τη διαδρομή όπως αναφέρεται στον οδικό χάρτη μέσω Γρεβενών φθάνουμε στη διασταύρωση Μουργκάνα.

Εκεί σύμφωνα με τους οδικούς πίνακες πήραμε το δρόμο προς Καστανιά, αφού ο προορισμός μας είναι το χωριό Αμάραντο. Ταξιδεύουμε με αυτοκίνητο και θαυμάζουμε το τοπίο. Δεξιά μας και αριστερά καταπράσινα έλατα και το ποτάμι ρέει δίπλα στον δρόμο. Φθάνουμε στο χωριό Αμάραντο, όπου μας περιμένουν οι φίλοι μας Γιώργος και Γεωργία Κίσκου. Το χωριό βρίσκεται σε υψόμετρο 900 μέτρων και είναι πνιγμένο σε καταπράσινα δέντρα.

Την άλλη μέρα μαζί με τους φίλους μας παίρνουμε το αυτοκίνητο και ξεκινάμε τη διαδρομή να γνωρίσουμε τα διπλανά χωριά. Ο δρόμος ανηφορίζει και από πάνω βλέπουμε όλο το χωριό.

Φθάνουμε στην τοποθεσία όπου το Δασαρχείο έχει κατασκευάσει σπάκια για τους δασοφύλακες και χώρο αναψυχής για τους επισκέπτες.

Εκεί κάνουμε στάση και γευόμαστε τη νοστιμότατη φασολάδα δίπλα στο ποτάμι. Συνεχίζουμε τη διαδρομή και φθάνουμε στη θέση όπου το 1748 έχει χτιστεί το μοναστήρι Τίμιου Σταυρού. Έχει 13 τρούλους και είναι ιστορικό μνημείο.

Συνεχίζουμε τη διαδρομή και φθά-

νουμε στο χωριό Κρανιά. Βγαίνουμε στον κεντρικό δρόμο και συνεχίζουμε τη διαδρομή. Περνάμε το Διοικητήριο της Κοινότητας Ασπροποτάμου και φθάνουμε στη θέση "Τρία ποτάμια". Εκεί σμίγουν τα τρία ποτάμια και συνεχίζει το ποτάμι την διαδρομή του προς τα κάτω. Κοντά στη θέση "τρία ποτάμια" στον τουριστικό άξονα Μετέωρα - Ελάτη - Πύλη δεσπόζει σαν αληθινή οάση το ξενοδοχείο "Πύργος Μαντάνια". Είναι χτισμένο εξ ολοκλήρου από πέτρα της περιοχής, λαξευτή στο χέρι με παραδοσιακή τεχνική. Με έδρα πάντα το χωριό Αμάραντο το απόγευμα κατηφορίζουμε στο χωριό Καστανιά όπου είναι και η έδρα του Δήμου. Η ονομασία πραγματικά αποδεικνύει τις πολλές καστανιές που υπάρχουν στην περιοχή.

Η Διευρυμένη Κοινότητα Ασπροποτάμου είναι ένας από τους συγκλονιστικότερους ορεινούς προορισμούς που έχει να επιδείξει η Ελλάδα.

Στο χωριό Αμάραντο βρίσκονται παιδικές κατασκηνώσεις. Είναι μια περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους προστατευόμενη από την Ευρωπαϊκή Ένωση με τη Natura 2000.

Η Νότια Πίνδος έχει πανύψηλες κορυφές, φαράγγια, καταρράκτες και ρέματα. Οι πλαγιές είναι πυκνοδασωμένες, υπάρχουν σπάνια ζώα και φυτά.

Αξίζει πραγματικά να επισκεφθεί κανείς αυτή την περιοχή σε οποιαδήποτε εποχή της χρονιάς.

Σδούκος Π. Δημήτρης
Αθήνα

Η επαρχία μας το 1913 κατά τον Β. Τζαλόπουλο

Επιμέλεια: Χ. Γκούτος

Το 1913 εκδόθηκε στην Αθήνα το βιβλίο “Ηπειρωτικόν Ημερολόγιον η Νέα Ελλάς 1914” (σελ. 263). Εκδότης του και συντάκτης των περισσότερων σελίδων του ήταν ο Βασίλειος Κ. Τζαλόπουλος (1887-1952), ο οποίος καταγόταν από το χωριό Μποτσιφάρι (Μοναστήρι) της Μόλιστας και ήταν τότε φοιτητής της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, ενώ ακολούθως μετεκπαιδεύθηκε στην Βιέννη ως στομαχολόγος-διαιτολόγος, διηύθυνε στην Κωνσταντινούπολη την παθολογική κλινική, εργάσθηκε στην Αθήνα ως ιατρός και διετέλεσε επί πολλά έτη πρόεδρος της Πανηπειρωτικής Αδελφότητας Αθηνών.

Παρακάτω αναδημοσιεύεται από το βιβλίο το άρθρο του με τον τίτλο “Η Κόνιτσα” (σελ. 115-133), στο οποίο περιέχονται και πολλές πληροφορίες που δεν συναντώνται σε άλλα σύγχρονα δημοσιεύματα για την επαρχία μας. Γενικά το κείμενο είναι γραμμένο με το λόγιο ύφος της εποχής εκείνης, αλλά εμφανίζει και εκφραστικές αδυναμίες ενίοτε, καθώς και κάποιες ανακρίβειες. Ο συντάκτης του σημειώνει ότι το έγραψε τον Αύγουστο του 1912 στην Μόλιστα, πλην όμως φαίνεται ότι το συμπλήρωσε το 1913 σε μερικά σημεία του.

Η ώραία ὅσον καὶ ἀτυχῆς αὕτη ἀκρόπολις τῆς Ἡπείρου, ἐγκαταλελειμμένη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς κατακτῆσεως εἰς τὴν διάθεσιν τῶν παντοειδῶν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν, παρουσιάζεται διὰ τοὺς μέλετήσαντας εἰδικῶς καὶ γνωρίσαντας ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ μέρη ταῦτα ἀφ’ ἐνὸς μὲν ἢ ἔδρα τῶν διατηρουμένων ἀκεραίων καὶ ἀνοιδεύτων ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν παραδόσεων, ἐθίμων καὶ δημωδῶν ἀσμάτων, ἅτινα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἀκούομενα ἀντανακλῶσιν εἰς τὰς λησμονημένας ἐκείνας Ἡπειρωτικὰς ψυχὰς ὡς πολύτιμοι μαργαρίται καὶ στίλβοντες ἀδάμαντες. Ἀφ’ ἐτέρου δὲ τὰ ὄρη, αἱ κοιλάδες, τὰ βουνά, τὰ λόγγα, τὰ ἑνάκια, αἱ βουσοῦλες κἄτω ἀπὸ τὸν γαλάζιον οὐρανὸν κυλίουσαι τὸν γλυκύν των ἠίδυρον καὶ ὄιπτουσαι τὴν σκιάν των ἀνάμεσα ἀπὸ τὰς χιονοσκεπεῖς ὄροσειρὰς τῆς Σουσινίτσας, Σμόλεκα, Λαζαρή, Τομάρου καὶ Νεμέοτσικας, ἐμπνέουσι εἰς πάντα διαβάτην πᾶν τὸ τερπνόν, τὸ γλυκύν, τὸ χαρίεν, τὸ γραφικόν καὶ μαρτυροῦσιν ἐπαξίως ὅτι ἐκεῖ πιθανῶς θὰ κατοίκουν οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἐφάλη τὸ γλυκύν ἄσμα τῆς ἐλευθερίας, ἐκεῖ που θὰ ἠκούσθῃ τὸ πρῶτον σφύριγμα τοῦ καρυστηλίου καὶ τὸ λαμποκόπημα τῶν ματαγαριῶν τῶν ἀρματωλῶν καὶ κλεφτῶν τοῦ ἱπποτικοῦ τῆς Ἡπείρου ἀγῶνος.

Δησμονημένη, ἀληθῶς, ἡ γραφικωτάτη αὕτη ἀκρόπολις γαί-
νεται ὅτι δὲν κινεῖται, δὲν δρᾷ, δὲν παρουσιάζει τι τὸ αἵματῶ-
δες Ἑλληνικόν, ἀλλ' ὅμως ἐὰν ἀναδιψήσωμεν μίαν πρὸς μίαν
τὰς σελίδας τῆς Ἱστορίας της, ἐὰν ἐπιμελῶς ἐγκύψωμεν εἰς
ψυχολογικὰς αὐτῆς μελέτας καὶ ἐνδιατρίψωμεν ἐπὶ τὰ ἦθη καὶ
ἔθιμα, χωρὶς ἢ φαντασία ἡμῶν νὰ διολισθήσῃ ἐπιπολαίως, θὰ
εὔρωμεν θησαυρὸν κεκρυμμένον εἰς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς της,
τοῦ ὁποίου ἐχέγγυα πίστεως παρέχουσι τὰ δημώδη ἄσματα καὶ
μοιρολόγια τῆς γραίας Κονιτσιώτισσης.

Ἐκεῖ θὰ συναντήσωμεν τὸ ἀμιγῆς τῆς Ἑλληνικῆς δημώ-
δους γλώσσης, τὰ ζωηρὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ ἔθιμα, τὰ κλέφτικα
τραγούδια, τοὺς χορούς, τὰς πανηγύρεις καὶ τὰς λοιπὰς ἐορτὰς
ἐν ὅλῃ τῇ ἀρχαίᾳ αὐτῶν μεγαλοπρεπείᾳ, Ἐκεῖ τὸ ἐντιμον, τὸ
ἐντροπαλόν, τὸ πρᾶον τῆς γυναικείας φυσιογνωμίας, ἐκεῖ τὸ
ζωηρόν, τὸ σεβαστὸν τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνδρός.

Ἄλλ' ἄς ἐξετάσωμεν κατὰ πρῶτον τοπογραφικῶς τὴν ἀκρό-
πολιν τῆς Ἡπείρου Κόνιτσαν.

Ἡ Κόνιτσα κεῖται ΒΑ. τῶν Ἰωαννίνων, ἀπὸ τῶν ὁποίων
ἀπέχει περὶ τὰς 12 ὥρας καὶ συνδέεται δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ· κεῖ-
ται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀῶου ποταμοῦ, ὅστις εἶναι τὸ
ῥοιον τοῦ Ζαγορίου καὶ τοῦ Βορείου τούτου τμήματος τῆς
Ἡπείρου. Εἶναι δὲ ἐκτισμένη ἀμφιθεατρικῶς εἰς τοὺς πρόπο-
δας τοῦ ὄρους Γυμνάδι, τοῦ καλουμένου ὑπὸ τῶν ἀρχαίων
Νύμφη, ἀποτελοῦντος διακλάδωσιν τῆς ὄροσειρᾶς Πίνδου,
ἔχουσα κάτωθεν αὐτῆς τὴν περίφημον εἰς κάλλος καὶ γραφι-
κότητα κοιλάδα, ἣτις ἀπλώνεται πρὸ τῶν ὀμμάτων παντὸς
θεατοῦ ὡς θέαμα ἔκπαυλον. Ὁ ὄργασμός της, ἡ γραφικότης,
ἡ θελκτικὴ μαγεία παρουσιάζει αὐτὴν ὡς ἐπίγειον παράδεισον,
ὅπου ἡ φυσικὴ καλλονὴ ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν γονιμότητα καὶ ἡ
μεγαλοπρέπεια ἀποιελεῖ ἀντίθεσιν κάποιας μοναδικῆς τελειό-
τητος. Περιρρέεται ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Ἀῶον, Βοῖδομάτι καὶ
Σαραντάπορον καὶ περιβάλλεται ἀπὸ τὰ περίφημα καὶ κατάφυτα
ὄρη τῆς Νύμφης, τοῦ Λαζάρου τοῦ Παπίγκου καὶ τῆς Μέρ-
τσικα (Μερόπης), τὰ βουνὰ τῶν Τσαραπλανῶν καὶ τοῦ Λε-
σκοβικίου.

Διαιρεῖται δὲ ἡ Κόνιτσα εἰς ἄνω ἢ Νέαν καὶ κάτω ἢ Πα-
λαιὰν Κόνιτσαν. Εἶναι ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ
Κονίτισης, ἔδρα Καϊμακάμη καὶ Πρωτοδικείου. Οἱ κάτοικοι
αὐτῆς ἀνέρχονται εἰς 8000, ἐξ ὧν 100 μόνον εἶναι Τοῦρκοι, οἱ

δὲ λοιποὶ Ἕλληνες κρατοῦντες εἰς χεῖρας ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς ἐπαρχίας.

Ἡ πόλις ὑδρεύεται μὲ νερὰ διαυγέστατα καὶ ψυχρότατα κατὰ τὸ θέρος, διότι πηγάζουσιν ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ὀρέων. Ἐκάστη οἰκία ἔχει ἀρκετὴν ποσότητα ὕδατος ὡς διαρκῆ ἰδιοκτησίαν ἀγορασθεῖσαν ἀναλόγως τῆς ποσότητος μέχρις ἐνίοτε τοῦ τιμήματος τῶν 100 λιρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ κάθε οἰκία ἔχει τὸ περιβόλι της, «μπαξέν» καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον πλεῖστα λαχανικὰ καὶ ὀπωρικὰ παράγονται.

Χωρίζεται δὲ ἡ πόλις νοτίως ὑπὸ τοῦ παρακειμένου Ἰωάννου, διὰ τὴν διάβασιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει μεγαλοπρεπὴς λιθίνη γέφυρα, ἣτις κατεστράφη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Τζαβῆτ πασᾶ καθ' ὃν χρόνον ἐξεκένωσε τὴν Κόνιτσαν, μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ἰωαννίνων, καὶ βορείως ὑπὸ τοῦ χειμάρρου Τοπόλτσα ὅστις πλημμυρίζων κατὰ τὸν χειμῶνα ἐπιφέρει μεγίστας καταστροφὰς εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπέλους, διὰ τὴν διάβασιν τοῦ ὁποίου ἐπίσης ὑπάρχει ξυλίνη γέφυρα.

Οἱ δρόμοι τῆς Κονίτσης, ἔνεκα τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς ἐπικρατούσης ἐν γένει εἰς ὅλας τὰς Τουρκικὰς πόλεις καταστάσεως τούτων, εἶναι καλτερημόστροτοι καὶ στενοὶ σχεδὸν ἀτραποὶ κατωφερεῖς. Αἱ οἰκίαι τῆς εἶναι μικραὶ καὶ στεγασμέναι ὑπὸ κεραμιδίων* εἰς τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ Παζαριοῦ ὑπάρχουσι περὶ τὰ 200 σχεδὸν καταστήματα, πάντα εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Κόνιτσα ἐφημίζετο ἄλλοτε διὰ τὰς μεγάλας τουρκικὰς οἰκογενεῖας καὶ ἦτο μάλιστα πατὴρ τοῦ Χασεκῆ ἐφένδη, τοῦ περιβοήτου τυράννου τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις ἤκμασε κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα σώζεται μέχρι σήμερον ἀκόμη εἰς τινα ἰδιοκτησίαν του ἐν Ἀθήναις, ὅπου ὁ Βοτανικὸς κήπος, κοινῶς λεγόμενος «Χασεκῆ».

Ἐπίσης ἡ Κόνιτσα ἦτο πατὴρ τῆς μητρὸς τοῦ περιβοήτου τυράννου τῆς Ἠπείρου Ἀλῆ πασᾶ Χάμκως, τὴν ὁποίαν ἠγάπησθη ὁ πατὴρ τοῦ Ἀλῆ, Βελῆς, ἐκστρατεύων κατὰ τῶν ἀδελφῶν του Σαλέκ καὶ Μεχμέτ εἰς Τεπελένι οὓς ἔκαυσεν ἐντὸς σκηνώματός τινος εἰς ὃ εἶχον καταφύγει, διελθὼν ἐκ Κονίτσης ἐτρώθη ἐκ τῶν θελγήτρων τῆς θυγατρὸς τοῦ Ζεϊνέλβη Χάμκως, περὶ τῆς ὠραιότητος τῆς ὁποίας ἐφέροντο εἰς τὰ στόματα ὅλων σχεδὸν τῶν Ἀλβανῶν τοῦ Βερατίου, Τεπελενίου καὶ Ἀργυροκάστρου τὸ ἐρωτικὸν τραγοῦδι ;

* Ὡ λιὰμ ἔτεκέκενε, ὄν ντέτγια Σέκενε»

* Ὡ λιὰμὶ Κουρμπάνινε μὸς μα τζάη μπαγγιάγκινε».

καὶ τὴν ὁποίαν οἱ Χορμοβῖται καὶ Γαρδικιώται πολεμοῦντες μετὰ τοῦ Κούρι-παρᾶ κατ' αὐτῆς εἰς Ζαγόρι συνέλαβον αἰχμάλωτον μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς Χαϊνίτσας καὶ ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Γαρδικίου, πόλεως τῆς Χαονίας, καὶ ἀφοῦ ἀφήρεσαν τὰ πλούτη αὐτῆς, ἔπειτα ἐνέπαιξαν, ἀφαιρέσαντες καὶ τὸν φερειζὲν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν της καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔθεσαν κόσκινον. Ταύτην ἠλευθέρωσε βραδύτερον ὁ ἐξ Ἀργυροκάστρου ἔμπορος Μαλίκοβος ἀντὶ 100,000 γροσίων καὶ διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν ὕβριν της ταύτην, ὅτε ὁ Ἄλῆ πασᾶς ὑπέταξε τοὺς Γαρδικιώτας. καὶ διέταξε τὴν σφαγὴν τῶν γυναικῶν, αὕτη μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς Χαϊνίτσας ἔκοψαν τὰς πλεξίδας πρῶτον ἐκ τῶν κεφαλῶν τῶν γυναικῶν καὶ ἐγέμισαν τὰ προσκεφάλαιά των, τὰ ὁποῖα σφύζονται καὶ μέχρι σήμερον εἰς Κόνιτσαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ συγγενοῦς αὐτῶν Σεῖμβεη.

Καὶ ἐν γένει ἡ Κόνιτσα κατεῖχε τὴν πρώτην θέσιν διὰ τὴν τουρκικὴν ἀριστοκρατίαν καὶ σφύζονται ἀκόμη ἐν αὐτῇ μέγαρα πανύψηλα, περικλειόμενα μὲ τοίχους ὑψηλοὺς ἐν τῷ μέσῳ πυκνοφύτων μπαχσέδων, τὰ ὁποῖα τώρα ἄφωνοι μάρτυρες περασμένων μεγαλείων μετεβλήθησαν εἰς ἐρείπια, ὧν πολλὰ ἀπέραντοι ἐκτάσεις ἔχουσι ἀγορασθῆ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν.

Σήμερον ὅμως μόνον 100 περίπου Μουσουλμάνοι ζῶσιν εἰς Κόνιτσαν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ὀλίγα οἰκογένειαι εὐδοκιμοῦσιν, ἐξ ὧν ἡ τοῦ Σεῖμ βέη, Ρουσιέμ βέη καὶ Σελήμ βέη, οἱ δὲ λοιποὶ εἶναι χειρώνακτες ὑπηρετοῦντες ὡς ξυλοκόποι καὶ ζευγῖται εἰς χριστιανικὰς οἰκογενείας παρὰ τῶν ὁποίων ἀποκαλοῦνται κοινῶς «τσακάλια».

Ἐν γένει δὲ ὁ οἰκογενειακὸς βίος αὐτῶν εἶναι στενῶς συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ τοιοῦτου, τηρούντων τὰ αὐτὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, πλεῖστα δὲ ἔχομεν ἐχέγγυα πίστεως διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ὅτι οὗτοι ἦσαν Χριστιανοὶ ἐξισλαμισθέντες εἴτε χάριν τῆς διατηρήσεως προνομίων ἢ διὰ τῆς βίας.

Καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Κονίτσης δεικνύουσι σεβασμὸν καὶ ἀγάπην, πρωτοφανὲς σημεῖον ἀποδεικνῦον ὅτι μέσα εἰς τὴν συνείδησίν των κρύπτεται ἐνδομύχως ἡ πίστις τῶν προγόνων των.

Τοσαύτην δὲ πίστιν πολλὰ τῶν Μωαμεθανικῶν οἰκογενειῶν ἔχουσι πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον θρησκείαν, ὥστε πολλάκις ἐν ταῖς ἀσθενείαις των ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειάν της. Τὸ παράδοξον δὲ ἔγκειται εἰς τοῦτο, ὅτι Μουσουλμάνός τις Δήμαρχος ἀποθνήσκων παρήγγειλε νὰ ταφῆ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ ἐκδήλωσις αὕτη ἐξηγεῖται εὐκόλως, εἰάν, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φωνὴ ὁμιλεῖ εἰς τὴν συνείδησιν αὐτῶν καὶ ὀδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὰς πράξεις των.

Πότε ἐκτίσθη ἡ Κόνιτσα εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστον. Ἐκ τῶν διασωζομένων ἐρειπίων τῆς φρονοῦσί τινες ὅτι εἶναι ἡ ἀρχαία Ἄτιντανία ἣτις ἤκμασε καὶ παρήκμασε διαδοχικῶς καταστραφεῖσα. Ὁ ἱστοριογράφος ὅμως τῆς Ἡλείου Ἀραβαντινὸς φρονεῖ ὅτι ἡ Κόνιτσα εἶναι αὐτὴ ἡ ἀρχαία **Κνωσσός**, κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεως Κνωσσός, Κονισσός, Κόνισσα, Κόνιτσα. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ Κόνιτσα εἶχε τὴν κακὴν τύχην νὰ ὑποστῇ πλείστας βαρβαρικὰς ἐπιδρομὰς καὶ νὰ ταφῇ πολλάκις ὑπὸ τὴν κόνιν καὶ τὰ ἐρείπια.

Ὁ δὲ ἱστορικὸς Πουκεβίλ ἀποδίδει τὴν ὀνομασίαν τῆς Κονίτισης εἰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σκυθικῶν καὶ Σλαβικῶν φυλῶν καὶ ὑποστηρίζει ὅτι εἶναι ἡ πόλις ἐκείνη, περὶ τῆς ὁποίας κάμνει λόγον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἄννα ἡ Κομνηνῆ, δηλ. ἡ **Γαλβανίτσα**, τὴν ὁποίαν ἐκείνη θέτει ὡς μητρόπολιν τῆς Ἰλλυρίας ὡς κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Δυρραχίου εἰς Ἰωάννινα. Ἡ γνώμη αὕτη διαρρηθὴν ἀποκρούεται ἐκ τῶν σωζομένων ἀρχαίων ἐρειπίων καὶ ἀποδείξεων τῆς ἐν λόγῳ πόλεως.

Πολλοὶ δὲ ἄλλοι γεωγράφοι καὶ ἀρχαιολόγοι προσεπάθησαν νὰ ἐξακριβώσωσι ποίαν ἀκριβῶς ἀρχαίαν πόλιν ἡ Κόνιτσα ἀντικαθιστᾷ, ἀλλ' εἰς οὐδὲν κατέληξαν. Καὶ οἱ μὲν φέρουσιν αὐτὴν ὡς τὴν **Ἐκατόμπεδον**, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Πτολεμαῖος, ἄλλοι δὲ ὡς τὴν **Βελλᾶν**, περὶ ἧς κάμνει λόγον ὁ Μελέτιος, ὁ δὲ Ἄγγλος περιηγητὴς τοῦ 17ου αἰῶνος Λήκ παραδέχεται αὐτὴν ὡς τὴν ἱστορικὴν **Ἐρίβοιαν** βασιζόμενός εἰς ἓνα δημοτικὸν τραγοῦδι τῆς Ἡλείου τὸ ὁποῖον λέγει: «Τῆς Ἐρίβοιας τὸ κάστρο».

Καὶ διάφοροι ἄλλαι γνώμαι καὶ εἰκασίαι ἀναφέρονται ὑπὸ τινων χρονογράφων καὶ ἀρχαιολογούντων, ἐκ τῶν ὁποίων μᾶλλον πιθανὴν οὐχὶ καὶ βεβαίαν παραδεχόμεθα τὴν γνώμην τοῦ ἱστορικοῦ μας Σ. Ἀραβαντινοῦ, ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ Κόνιτσα εἶναι ἡ ἀρχαία ἐκείνη **Κνωσσός** καὶ ὅτι αὕτη, ἔνεκα τῶν ἀλλεπαλλήλων δηρώσεων καὶ καταστροφῶν τῶν ἐπιδρομῶν τῶν διαφόρων βαρβαρικῶν φυλῶν, κρύπτει ὑπὸ τὰ ἐρείπια αἱματηρὰν ἱστορίαν, παραδόσεις καὶ ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς τῆς ἀρχαίας ἀκμῆς καὶ τῆς ἐπελθούσης μετὰ ταῦτα παρακμῆς καὶ δουλείας.

Εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ εὐρίσκονται ἐνετικὰ τεῖχη καὶ φρούρια μαρτυροῦντα τὴν ὄλην δρᾶσιν τῆς πόλεως ταύτης.

Τὴν ἀρχαιότητα τῆς Κονίτισης μαρτυροῦσι καὶ αὐτὰ τὰ ἔργα τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, τὰ σωζόμενα εἰσέτι ἀκέραια, οἱ ναοὶ καὶ τὰ μοναστήρια, ἅτινα, διελθόντες ἐκεῖθεν οἱ κατὰ καιροὺς κατακτηταί, ἔκτιζον εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐκεῖθεν διελεύσεώς των. Ὡς τοιοῦτον ὑπάρχει τὸ μοναστήριον τῆς Θεοτόκου, κείμενον εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Νύμφης, τοῦ ὁποίου αἱ σωζόμεναι ἀγιογραφίαι εἶναι θαῦμα Βυζαντινῆς ἐποχῆς. Καὶ ἄλλαι τοιαῦται μοναὶ καὶ παρεκκλήσια περικυκλοῦνται ἀπὸ ἔργα Βυζαντινῆς τέχνης. Ἐπίσης σώζεται καὶ τὸ ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ τοῦ Β' τοῦ κατακτητοῦ, ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Σκενδέρμπεη, εἰς ἀνάμνησιν τζαμίον ἐπὶ τῆς ἀντίπεραν ὄχθης τοῦ Ἄφου, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ὡς ἱερὸν κειμήλιον.

(Συνέχεια στο ἐπόμενο)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 610 τ.μ.
στην Α. Κόνιτσα (κοντὰ
στη Μητρόπολη)
Τηλ. 210 2758906

Ξενοδοχεῖο "Το Γεφύρι" Με 40 κλινές, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στὴν εἰδυλλιακὴ τοποθεσίᾳ τῆς γέφυρας Ἄφου στὴν Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

Σολόγισσπα
Βοζαντινῆς καὶ Λαϊκῆς Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

ΕΠΤΑΧΩΡΙ

Τηλ. 24670-84137 & 84127

ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΑ ΤΟΥ ΑΩΙΟΥ

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΖΕΡΜΑΣ

Εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Βοΐου ὄρους κεῖται ἡ κώμη Ζέρμα, κατοικουμένη ὑπὸ Χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ, ὑπαγομένου ἐκκλησιαστικῶς καὶ πολιτικῶς εἰς Κόνιτσαν. Πρὸς Δ. τῆς κώμης ταύτης καὶ εἰς ἀπόστασιν 20 λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ λόφου γραφικωτάτου καὶ δεσπόζοντος τῶν πέριξ, ἴδρυνται ἡ Κοινοβία Μονὴ Ζέρμας τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἡ Μονὴ αὕτη κτισθεῖσα πρὸ τῶν Σταυροφοριῶν ὑπέστη κατὰ τὴν Βαν Σταυροφορίαν ἐπὶ Μανουὴλ Κομνηνοῦ ἐπιδρομάς, συνεπεία τῶν ὁποίων κατεστράφη καὶ ἠρημώθη. Γνωρίζομεν ὅμως ὅτι ἀνηγέρθη τὸ δεύτερον κατὰ τὸ ἔτος 1164 δηλ. μετὰ τὴν δευτέραν Σταυροφορίαν, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐν τῷ κυρίως ναῷ ἐπιγραφή, ἣτις ἔχει ὡς ἑξῆς :

« Ἀνηγέρθη καὶ ἐθεμελιώθη ἐκ βάθρων καὶ ἀνιστορήθη οὗτος ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος ναὸς τῆς Πανυπερευλογημένης ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας διὰ συνδρομῆς κόπου καὶ ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου καὶ εὐγενεστάτου ἀρχόντου καὶ κτήτορος κ. Ἰωάννου Νικολάου ἐκ Λινοτοπίου, Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου κ.κ. Παχωμίου ἐν ἔτει αῤξδ'. Ἰστορήθη δὲ διὰ χειρὸς τοῦ ταπεινοῦ ἱστοριογράφου Νικολάου καὶ Γεωργίου ἀδελφῶν τοῦ κτήτορος καὶ ἐτελειώθη ἐν μηνὶ 7/βρίῳ ».

Καθὼς λοιπὸν φαίνεται ἐκ τῶν ἄνω καὶ ὡς βεβαιουῦται ἔκ χειρογράφων εὕρισκομένων ἐν τῇ Μονῇ Ζέρμας, τὸ Λινοτόπιον κείμενον ὀπισθεν τοῦ Δεντσίκου, ὑπῆρχεν ὡς μαρτυροῦσιν τὰ λείψανα τῶν ναῶν καὶ τὰ εῤείπια τῶν οἰκιῶν, κωμόπολις ἀνθηρὰ καὶ ἔδρα Ἐπισκόπου καταργηθεῖσα πρὸ τῆς καταστροφῆς καὶ ἠρημώσεως τῆς κωμοπόλεως. Εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας ἀπὸ τοῦ Λινοτοπίου πῆρχεν ἀρχαιοτάτη Μονὴ τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου, ἣτις συληθεῖσα χει μεταβληθῆ νῦν εἰς χωρίον κατοικούμενον ὑπὸ Ὀθωμανῶν καὶ ὀνομαζόμενον Ζαχάρι, ὡς ἐκ τῆς διαρπαγείσης μονῆς τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου. Δυστυχῶς ἐκ τῶν ἀρχαίων εἰκόνων τῆς λεηλατηθείσης ταύτης μονῆς δύο μόνον σώζονται μετὰ πολλῆς εὐλαβείας ἐν

τῆ Μονῆ Ζέρμας διαφυγοῦσαι, τίς οἶδέ πως, τὴν βέβηλον χεῖρα τῶν ἀτάκτων τῆς *Κολζώνιας* στιφῶν. Ὁ εὐρὼς καὶ οἱ παρασιτικοὶ λειχῆνες μετὰ τῆς συμμαχίας τῶν αἰώνων καὶ τῆς μισαλλοδοξίας τῶν διαφόρων φυλῶν, ὑπῆρξαν οἱ δεινοὶ ἐχθροὶ τῶν εἰκόνων τούτων, τὰς ὁποίας ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐκείνῃ ἐζωγράφησεν ἡ Βυζαντινὴ εὐσέβεια. Μὲ ἀποσυντεθειμένους τοὺς χρωματισμούς, μὲ ἀδιόρατα σχεδὸν τὰ σχήματα, μὲ τὰ πρόσωπα καλυπτόμενα, ὑπὸ τοῦ πέπλου τοῦ καπνοῦ, ὅστις ἐπεκάθησεν ἐπ' αὐτῶν τόσους αἰῶνας, αἱ μορφαὶ τῶν Ἀγίων παρίστανται ποῦ μὲν ὡς φάσματα, ποῦ δ' ὡς ἰνδάλματα ἀπηνθρακωμένων πτωμάτων.

Ἀλλὰ καὶ τῆς Ζέρμας ἡ Μονὴ λεηλατηθεῖσα περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΓου^{ου} αἰῶνος ἀνεκαινίσθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔου ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Παρθενίου ἐκ Πυρσόγιαννης, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τῆς ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Ναοῦ ἐπιγραφῆς. Τρίτη δ' ἐπιγραφή ἐπὶ λελαξευμένης πλακός, δεικνύει ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1800 ἐπεσκευάσθη αὕτη ὑπὸ τῶν Ρίζου ἱερέως καὶ Γεωργ. Παπαγιάννη ἐκ Βουρμπιάνης καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Σούρλα ἐκ Πυρσογιάννης.

Νῦν ἡ ἱστορικὴ αὕτη Μονὴ εὐρίσκειται ἐν ἐτοιμορρόπῳ καταστάσει, τὸ μὲν ἐξ ἐπιδρομῶν, τὸ δὲ καὶ ἐξ ἀδιαφορίας τῶν κατοίκων. Ἦδη ὁ διαπρεπὴς ἱεράρχης Βελλᾶς καὶ Κονίτσης κ.κ. Σπυρίδων Βλάχος, ἐπιθυμῶν, ὅπως ἀποκτήσῃ αὕτη ἐκ νέου τὴν ἀπολεσθεῖσαν αἴγλην καὶ τὸ φυγαδευθὲν μεγαλεῖον, προσεκαλέσατο ἐξ Ἀγίου Ὄρους ὡς ἠγούμενον τῆς Μονῆς τὸν Πανοσιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Διονύσιον Παπαδάτον, εἰς τὴν ἐνδελεχῆ μέριμναν τοῦ ὁποίου πεποιθότες, ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Κοινοβία Μονὴ Ζέρμας θέλει ἐπανακτῆσῃ τὸ παλαιὸν αὐτῆς κλέος, καθισταμένη οὕτω περικλεῆς θρησκευτικὸς φάρος εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸ μεταίχμιον Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας.

Βήσσανη, 1910.

ΧΑΡΑΛ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗΣ

(Πρωτοβάθμιος τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν).

Δημοσιεύτηκε τὸ πρῶτο στο εικονογραφημένο Ἠπειρ. Ἡμερολόγιο (1911).

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Και η Κόνιτσα, με τον δικό της τρόπο, αθόρυβα γιορτάζει τη μνήμη του νεομάρτυρος Αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων. Την εποχή του μαρτυρίου του (1838) ζούσε στην Κόνιτσα ο Ιερομόναχος Χρύσανθος Λαϊνάς. Ο αείμνηστος ούτος και καλλιφωνώτατος ιερομόναχος Χρύσανθος Λαϊνάς, ο κατά κόσμον Χριστόδουλος, κατά τας ενδείξεις και πληροφορίας τας οποίας υπόψιν μας έχομεν, κατήγετο από την Άρταν.

Ο πατήρ αυτού το όνομα Δημήτριος, είχεν εγκατασταθή οίκογενειακώς εις Κόνιτσαν πολύ προ του 1830, όπου κατασκεύαζε και επώλει διάφορα πύλινα αγγεία και λαγήνια, εξ ού -υποθέτω- και το επώνυμο Λαϊνάς...

Φαίνεται ότι ο Χρύσανθος πολύ ενωρίς έμεινε ορφανός, και ως μεγαλύτερος αυτός, ανέλαβε και την προστασία των αδελφών του, υπανδρεύσας συνάμα και τας τρεις αδελφάς του¹...

Μετά την αποκατάσταση των αδελφών του, τον βλέπουμε φιλοξενούμενον σε καποιο οίκημα που άνηκεν στον Οθωμανό Σέχη.

“...ούτος ήτο πατήρ του γνωστού εν

Κονίτση Δερβίση Κιαμήλ και η οικία του ήτο ολίγον πέρα του Δημαρχείου εκεί όπου σήμερα κατοικεί η οικογένεια Βασ. Γιούσιου...”². σήμερα αι οικίαι Αφών Πηγαδά και Ελευθερίου Παπαθεμιστοκλέους.

Ύστερα από κάποια παρεξήγηση που έγινε μεταξύ του Οθωμανού Σέχη και του γείτονά του Γιάννη Ζών, ο Οθωμανός έδιωξε τον Χρύσανθο από το σπίτι του. Καταστενοχωρημένος ο Χρύσανθος έφυγε και ανηφορίζοντας το δρόμο προς το σπίτι του Παναγιώτου Φλώρου, συναντήθηκε με τη Σάννα, σύζυγο του Παναγιώτου Φλώρου και της είπε: “Τι θα με κάμειτε τώρα κυρά Σάννα, και μένα και τα κονίσιματά μου; απ’ εκεί με διώχνουν”.

“...Χωρίς και την ελάχιστην αντίρρησην η γραία Σάννα μετά του συζύγου της Παναγιώτου, ασμένως παρεχώρησαν εις τον Χρύσανthon το εν τη αυλή των ανώγειον και ευρύχωρον δωμάτιον εις δύο τότε διηρημένον το οποίον ο Χρύσανθος κατέστησε κελλίον του, όπου έμεινεν εφ’ όρου ζωής”³.

Ο Ιερομόναχος Χρύσανθος Λαϊνάς δρούσε αθόρυβα σε εποχή που πραγματικά “όλα τάσκιαζε η φοβέρα και τα πλά-

1. Γεωργίου Παϊσίου: “Χρύσανθος Ιερομόναχος ο Λαϊνάς (1836-1886)” Ιωάννινα 1957, σελ. 8.

2. Ενθ. αν. σελ. 11

3. Γεωργίου Παϊσίου, ενθ. αν. σελ. 12

κωνε η σκλαβιά”. Ασιαμάτητα έτρεχε παντού μέρα και νύχτα, από σπίτι σε σπίτι, από γειτονιά σε γειτονιά, από χωριό σε χωριό, ενισχύοντας παντοιοτρόπως τους κατατρεγμένους και δεινοπαθόντας σκλάβους χριστιανούς.

Κατά τον απαγχονισμόν του νεομάρτυρος Αγίου Γεωργίου του Εξ Ιωαννίνων, βρέθηκε στα Γιάννινα.

“...Το 1838, καθώς είναι αποδεδειγμένον και βέβαιον παρευρέθηούτος εις Ιωάννινα και ήτο αυτόπτης μάρτυς του δι’ αγχόνης μαρτυρίου του Αγ. νεομάρτυρος Γεωργίου του εξ’ Ιωαννίνων και εις ταφήν αυτού.

Το μαρτύριον αυτό του Αγίου και τα επακολουθήσαντα σημεία του ενέπνευσαν την ευλάβειαν και τον σεβασμόν προς τον Άγιον και τον έφεραν εις το σημείο να πράξη το παν προς τιμήν αυτού.

Απόδειξιν τούτων είναι και το ότι έπεπα από 13 ημέρας από του μαρτυρίου του ήτοι την 30ην. Ιανουαρίου 1838, αφιέρωσεν μιαν εικόνα του Αγίου η οποία σήμερα είναι τοποθετημένη εις το Τέμπλον εν τη οικία του Αγίου εις Ιωάννινα, ως και ετέραν τοιαύτην ευρισκομένην εις το εν Κονίτση κελλίον του. Έκτοτε δε κατ’ έτος εώρταζε πανηγυρικώς την ημέραν καθ ην εμαρτύρησεν ο Άγιος, εν τω εν Κονίτση κελλίω του το οποίον είχε μεταβάλη σχεδόν εις Παρεκκλήσιον.

Και σε υποσημείωσι συμπληρώνει: “Εν τω κελλίω αυτού ευρίσκεται μικρά φορητή εικών της ταφής του Αγίου εις

την οποίαν εικονίζεται και ο Χρυσάνθος με σκούφον, καθήμενος σκεπτικός και περιίλυπος⁴”.

Αυτό λοιπόν το μικρό δωμάτιο-κελλί που βρισκόταν στην Άνω Κόνιτσα και στην αυλή της οικίας Παπαδημούλη εις την οποίαν και ανήκει σήμερα, μετά το θάνατο του Χρυσάνθου Λαϊνά, σιγά σιγά έγινε ένα ταπεινό και πολύ κατανυκτικό παρεκκλήσιον, στολισμένο με πολλές εικόνες, τις οποίες ο ίδιος ο Χρυσάνθος παρήγγειλε σε αγιογράφους και τις είχε συγκεντρώσει εκεί.

Και σ’ αυτό το ταπεινό εκκλησάκι, στην Άνω Κόνιτσα, κάθε χρόνο εορτάζεται η μνήμη του νεομάρτυρος Αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων.

Και φέτος πλήθος κόσμου, τόσο κατά τον εσπερινό όσο και κατά τη θεία λειτουργία κατέκλυσε ασφυκτικά το αγιασμένο δωμάτιο-κελλί.

Όλοι, ιερείς, ιεροψάλτες και εκκλησίασμα παρακολούθησαν κατανυκτικά και με πλήρη συναίσθησι της σημασίας της τελούμενης εορτής. Μετά το πέρας της θείας λειτουργίας, οι κληρονόμοι της οικογένειας Παπαδημούλη προσέφεραν στους προσκυνητάς γλυκό. Και του χρόνου, ταις πρεσβείαις του νεομάρτυρος Αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων, να μας αξιώσει ο θεός, ξανά να ευρεθούμε όλοι εδώ στον ιερό, ταπεινό, κατανυκτικό και αγιασμένο τούτο χώρο.

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου
Κόνιτσα, 17 Ιανουαρίου

4. Γεωργίου Παϊσίου, ενθ. αν. σελ. 9

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ,
ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ, ΤΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.

Τελευταία γίνεται μεγάλος θόρυβος, και πολλές και ανεύθυνες γνώμες ακούγονται για ένα ίδρυμα (Σχολείο - Οικοτροφείο) που πιθανολογείται ότι μπορεί να ιδρυθεί στην πόλη μας στη Κόνιτσα. Βέβαια αυτό (δηλαδή για την ίδρυση αυτού), πρέπει να είναι απόφαση των ίδιων των κατοίκων, και κανείς δεν μπορεί να το επιβάλλει. Η τοπική κοινωνία θ' αποφασίσει. Εμείς θα θέλαμε μ' αυτό το άρθρο μας να καταγράψουμε μερικές απλές αλήθειες, μια που σ' όλη μας τη ζωή μ' αυτό το αντικείμενο ασχοληθήκαμε και προσφέραμε στο μέτρο του δυνατού τις μικρές δυνάμεις στα α.μ.ε.α. (δηλαδή στα άτομα με ειδικές ανάγκες). Έχει τονιστεί επανειλημμένα - και καλό είναι να επαναλαμβάνεται για να πετύχουμε πληρέστερη ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και συνείδηση από το κοινωνικό σύνολο, ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ιδιαίτερα τα παιδιά και οι νέοι είναι αναπόσπαστο μέρος της κοινωνίας μας, συνάνθρωποι και συμπολίτες με την ίδια ανθρώπινη αξία και αξιοπρέπεια και με δι-

καιώματα και καθήκοντα ανάλογα προς τις δυνατότητές τους.

Δικαιούνται προστασίας και εκπαίδευσης - παρά τις δυσκολίες που 'χουν για προσαρμογή στο οικογενειακό, σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον. Έχουν μαθησιακές δυσκολίες, αδυναμίες και μειωμένες δεξιότητες των χεριών και ποδιών. Όμως με την υπομονή και επιμονή, με την κατάλληλη εκπαίδευση γίνονται λειτουργικά μέλη της κοινωνίας μας.

Από εκπαιδευτικής πλευράς έχουν δικαιώματα για ίσες εκπαιδευτικές ευκαιρίες, οι οποίες πρέπει να παρέχονται συστηματικά και μεθοδικά, από το ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα, με εσωτερική εσωσχολική διαφοροποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων όπως ορίζει και το Σύνταγμά μας με το άρθρο 16, παρ. 4. «Όλοι οι Έλληνες, έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας σ' όλες τις βαθμίδες αυτής, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το κράτος ενισχύει τους διακρινόμενους ως και τους δεομένους αρωγής ή ειδικής προστασίας σπουδαστές, αναλόγως προς τις ικανότητες αυτών»... χωρίς υποτιμητικές επι-

κέτες, ρατσιστικές διακρίσεις ή αντιπαιδαγωγικές αντιψυχολογικές, και τραυματικές αντιμετώπισεις.

Η πληροφόρηση, η ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου, η αλλαγή στάσης και νοοτροπίας έναντι των ατόμων με ειδικές ανάγκες και ιδίως των παιδιών, είναι έργο των συναρμοδίων Υπουργείων" Παιδείας -Πρόνοιας, κ.ά., αλλά και έργο δικό μας όλων μας, της κοινωνίας μας, των πολιτών. Όλοι πρέπει να συντελέσουμε στην αλληλοαποδοχή όσο και στην αναζήτηση και απαίτηση καλύτερης φροντίδας εκπαίδευσης και αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες ως ισότιμων συμπολιτών μας. Η εποχή που η οικογένεια ντρέπονταν και στιγματίζονταν αν είχε κάποιο μέλος της με ειδικές ανάγκες (τυφλό, κωφό, σπαστικό, διανοητικά υπολειπόμενο, ημιπληγικό, κ.ά.) και γι' αυτό το έκρυβε, έχει πλέον περάσει.

Επισημαίνεται όμως για να γίνει σωστή προσαρμογή και εκπαίδευση

αυτών των ατόμων απαιτείται καθώς ελέχθη αποφασιστικότητα, κατανόηση, διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων, συνεργασία τοπικών, αρχών - Νομαρχίας, Υπουργείων - κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό, συνευθύνη και εξέταση του όλου θέματος αφού όλοι μας ενημερωθούμε τι είναι Ειδική Αγωγή και ειδικά άτομα.

Πριν κλείσω αυτό το μικρό μου άρθρο, σαν παιδαγωγός θέλω να καταθέσω και τούτο: πιστεύω ακράδαντα ότι όλα πρέπει να αντιμετωπιστούν με διακριτικότητα, μεθοδικότητα, αγάπη και κατανόηση χωρίς διακρίσεις και περιθωριοποιήσεις ή απλές συμπάθειες, αλλά με ενέργειες συντονισμένες, με μοναδικό στόχο, την αγωγή και εκπαίδευση αυτών των ατόμων και ειδικότερα των παιδιών ώστε να γίνουν ελεύθεροι, υπεύθυνοι αξιοπρεπείς δημοκρατικοί και δημιουργικοί πολίτες.

Σωκράτης Οικονόμου

■ @ccountant

Λάππας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 04610 49955 - Fax: 04610 49966 • Κιν. 0942411090
E-mail: lappmez@otenet.gr

«Η Μεγάλη Πέτρα

... Το ρολοί του Χωριού»

Στο δυτικό μέρος του Χωριού, στη Μολυβδοσκεπάστη, στην πλαγιά του Βλαχοβουνίου της Νεμέρτσικας και πάνω από αυτό, υψώνεται επιβλητικά ένα διπλό βραχώδες σύμπλεγμα, που στους μεγαλύτερους είναι γνωστό με το όνομα: Μικρή και Μεγάλη Πέτρα!...

Για τους νεώτερους η Μεγάλη Πέτρα δεν έχει καμία αξία και σημασία και μάλιστα πολλοί από αυτούς την βλέπουν με αδιαφορία και ίσως και με κάποιο φόβο... Μήπως ξεκοπεί κανένα κομμάτι και πέσει προς το Χωριό!...

Για μας όμως τους μεγαλύτερους και περισσότερο τους παλαιότερους, η Μεγάλη Πέτρα, είχε συνδεθεί με αυτή την ίδια τη ζωή και με όλες τις δραστηριότητές μας!...

Ήταν το μεγάλο ρολοί του Χωριού!

Τότε που τα ρολόγια ήταν περιζήτητα και μόνο κανένας ξενιτεμένος από το Κάιρο ή την Πόλη, διέθετε και μάλιστα τσέπης και η ώρα δεν είχε μπει στην περιπέτεια της αλλαγής, η Μεγάλη Πέτρα ήταν το ρολοί που ρύθμιζε όλες σχεδόν τις εργασίες των κατοίκων...

Εκεί που με ακρίβια έδειχνε την ώρα, ήταν το μεσημέρι και το από-

γευμα, κατά τους θερινούς μήνες το καταμεσήμερο! Ήταν ακριβώς μία (1) η ώρα!

Και το πλέον τέλειο ρολοί ακριβείας δεν θα μπορούσε να διαψεύσει τη Μεγάλη Πέτρα.

Είναι η ώρα που οι εργαζόμενοι κάτοικοι, βλέποντας τη σκιά, σταματούν τις εργασίες τους για την μεσημβρινή ξεκούραση.

Ο ζευγολάτης θα λύσει το κουρασμένο ζευγάρι, για να ξεκουραστούν τα ζώα και αυτός θα φάει κάτι πρόχειρο και να αναπαυθεί λίγο.

Οι θεριστές, οι αλωνιστές και αυτοί που σκαλίζουν ή ποτίζουν τα καλομπόκια, βλέποντας τη σκιά σταματούν τις εργασίες τους για τη μεσημβρινή ξεκούραση!

Ο γιδάρης, ο γελαδάρης γρήγορα-γρήγορα κατεβάζουν τα ζώα από τα βοσκοτόπια και τα φέρνουν στο Χωριό για το μεσημεριανό στάλο, πάντα με τη Μεγάλη Πέτρα...

Ο Δάσκαλος που και αυτός μπορεί να στερείται ρολογιού, με τη σκιά της κάνει τη μεσημβρινή σκόλη των μαθητών του!...

Και όταν το απόγευμα, η σκιά της Μεγάλης Πέτρας ανταμώσει με τη σκιά της Μικρής, η ώρα είναι τρείς

και μισή (3 1/2) ακριβώς.

Η ζωή στο χωριό ξαναρχίζει!... οι εργασίες ξαναμπαίνουν στον πρωινό ρυθμό.

Τη μεσημβρινή ψυχία αντικαθιστά ένα συνεχές μελισσοβοτό των εργαζομένων κατοίκων.

Η ανανεωμένη φωνή του ζευγολάτη (...ε.. Κοκκίνη, ...ε.. Τειράδη...) , τα τραγούδια των θεριστών, των αλωνιστών και σκαλιστών, οι φωνές και τα σφυρίγματα του γιδάρη, του προβατάρη και του γελαδάρη, μαζί με τα κουδούνια των ζώων, ανταμώνουν και δίνουν μία ξεχωριστή νότα στη μέχρι τώρα ήσυχη ζωή του Χωριού.

Ο σήμαντρος του Σχολείου καλεί τους μαθητές για την απογευματινή κοπιαστική σχολική εργασία.

Όμορφα, αμέριμνα και αξέχαστα παιδικά μας χρόνια!...

Σήμερα που η ζωή μας έχει αλλάξει, σήμερα που η τεχνολογία έχει μπει μέσα στα σπίτια μας και τα ρολόγια αφθονούν (!), η Μεγάλη Πέτρα στέκει εκεί απάνω ακλόνητη, σταθερή, περιφρονημένη ίσως, αλλά περήφανη διότι κάποτε έπραξε το καθήκον της και για εμάς αποτελεί μία ωραία ανάμνηση!

Απόστολος Ριστάνης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΡΟΥΜΠΑΣ

Ασφαλιστικός Πράκτορας

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΓΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΔΑΝΕΙΑ

Ν. Ζέρβα 2 Κόνιτσα 44100

Τηλ.: (0655) 23616-24957

Κιν. 0944412994

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 1800 Τ.Μ. στην
Α. Κόνιτσα Ηλίας Τζήκας

Τηλ.: 0107702828

0945378016

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ

Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (06510) 93622

Κιν.: 0945182799

ΣΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ

ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ ΡΑΓΓΑ

Στης ζωής το σταυροδρόμι, μια νέα κι ένας νέος συναπαντήθηκαν. Οι σκέψεις τους κι' οι καρδιές τους, η αμοιβαία αγάπη τους κι' η αλληλοεκτίμησή τους γινήκανε θεμέλιο να σμίξουν σε ζευγάρι.

Πήραν, λοιπόν, απόφαση αντάμα, χέρι-χέρι κρατημένοι, να περπατήσουν της ζωής τον ανήφορο, να ιδούν μαζί του Ήλιου την ανατολή, το γλυκοχάραμα της ευτυχίας.

Δυο νέοι παντρεύονται απόψε πλούσιοι πολύ. Πλούτο έχουν τα νιάτα τους. Την ανθρωπιά τους έχουν μεγάλο θησαυρό. Αληθινή τους προίκα τη μόρφωση και τη δουλειά τους. Μεγάλη τους περιουσία κρατούν την αγάπη των γονιών τους, των αδερφιών τους και των καλών τους φίλων. Στέφανα στα μέτωπά τους έχουν τα ιδανικά τους.

Στον πρωτοπόρο ανθρωπο-λαό πιστεύουν, τον προμηθέα κάθε εποχής, που ανακαλύπτει τη φωτιά, τη φλόγα και το φως, που τ' αποσπάει από τα μυστικά της φύσης. Τα παίρνει ρίχνοντας τους πύργους της σκλαβιάς και της αδικίας. Η φωτιά, η φλόγα, το φως νάναι χτήμα όλου του κόσμου.

Η φωτιά της φύσης για να λυώνουν τα μέταλλα για την πρόοδο, το ψωμί, την ευημερία της ανθρωπότητας. Η φλόγα της αλήθειας και της ομορφιάς για να πυρπολεί τις ψυχές και τις καρδιές των ανθρώπων, για ν' ανάβουν όλοι οι πολυέλαιοι του πολιτισμού και να φυτρώνουν σε κάθε σπίτι τριαντάφυλλα χαράς και ευτυχίας.

Το φως της γνώσης και της ανθρωπιάς για ν' ανάβει τα καντήλια του μυαλού, να διαλύει τα σκοτάδια και την ψευτιά των κυρίαρχων, να φωτίζει το δρόμο της δράσης για την αλλαγή του κόσμου.

Στον πρωτοπόρο άνθρωπο-λαό πιστεύουν, στο λαϊκό αγωνιστή της κάθε εποχής που σταυρώνεται κάθε τόσο στα Μεσολόγγια, στα Μακρονήσια και στα Πολυτεχνεία, στη Χιλή και στην Ταϋλάνδη για ν' αναστηθεί η Ελλάδα, για ν' αναστηθεί ο κόσμος, για να συντριβεί κάθε σκλαβιά και ν' ανατείλει για όλους αληθινή λευτεριά.

Είναι κάποιοι που χτίζουν την ευτυχία τους πάνω στη δυστυχία των άλλων. Εμείς την ευτυχία κείνη τη λέμε απανθρωπιά. Την αληθινή ατομική ευτυχία θα τη βρούμε μόνο μέσα στη γενική ευτυχία, την ευτυχία του συνόλου.

Οι νέοι που μας κάνουν την τιμή να χαρούμε απόψε στο γάμο τους, οι νέοι που κι' εμείς τιμούμε με την παρουσία μας, περήφανοι κι' αισιόδοξοι κοιτούν

κατάματα τη ζωή. Παιδιά εργαζόμενα, βγαλμένα από τα σπλάχνα του τίμιου λαού μας. Κι' οι δυο τους εργάτες του μυαλού, του πνεύματος. Μ' αν το προστάξει η ανάγκη και του χεριού εργάτες.

Περήφανοι οι γονιοί για τ' άξια παιδιά τους. Περήφανα τ' αδέρφια, περίσσια κι η χαρά τους. Περήφανοι οι κουμπάροι που ενώνουν τέτοιους νέους. Περήφανοι όλοι οι φίλοι για τη σημερινή χαρά τους. Περήφανοι κι' οι ίδιοι γι' αυτή τη συντροφιά τους.

Λεβέντισα η νύφη.

Λεβέντης ο γαμπρός.

Είν' άξιοι κι' οι δυο τους.

Όλα θα πάνε μπρος.

Έτσι άρχισε τμηπικά το γλέντι, μετά τη στέψη των νεόνυμφων, της Νέλλης Χανιά και του Δημήτρη Χατζηπαναγιώτου, στο τζάκι της Ραφήνας. Μετά τη σύντομη ομιλία του Σωκράτη-κουμπάρου κι αφού άρχισε το φαί, η καλεσμένη συντροφιά, οι κουμπάροι, ο Σωκράτης κι' ο συγκουμπάρος Μανώλης Παπαδογιωργάκης έκαναν έναρξη στα "Ντολιά" («Εντολές») με τις ευχές για τα νιόγαμπρα, τους συμπέθερους, όλη τη συντροφιά και τους κουμπάρους, με τρία ποτήρια στο δίσκο. Ηπειρώτικο το έθιμο. Το ακολούθησαν όλοι με πολύ κέφι. Με τα τρία ποτήρια στο δίσκο λένε, ο καθένας όπως θέλει κι' όπως τις καταλαβαίνει τρεις ευχές: Ο κουμπάρος που έχει "το πρόσταγμα" της βραδυάς, όπως η αφεντιά μου, αφού του προσφέρουν το δίσκο με τρία ποτήρια γεμάτα κρασί, αρχίζει πρώτος: "Το πρώτο ποτήρι το πίνω εις υγείαν των νεόνυμφων. Γειά τους, χαρά τους και βίβα τους. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, να προκόψουν, γερούς απογόνους ν' αποχτήσουν, ν' ασπρίσουν, να γεράσουν και να καλογεροκοκαλιάσουν. Το δεύτερο ποτήρι το πίνω εις υγείαν των συμπεθέρων. Να χαίρεστε τα νιόγαμπρα και καλά αγγόνια ν' αποχτήσετε. Το τρίτο, το πίνω εις υγείαν όλης της συντροφιάς. Και στων παιδιών σας να χαρούμε. Καλό κέφι και καλό γλέντι να κάνουμε". Μετά τους κουμπάρους ευχήθηκαν οι συμπέθεροι, γονείς και αδέρφια και σε συνέχεια όλη η παρέα, καθένας χωριστά. Όμορφα!!

Τελευταία ευχαρίστησαν και αντευχήθηκαν τα νιόγαμπρα. Μετά ακολούθησε γλέντι με κέφι, που τράβηξε προς τα ξημερώματα.

Όλοι ήταν ωραίοι και καλοί.

Πολύ όμορφα!!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΡΑΓΓΑΣ

Ραφήνα

31-12-1976

Αιχμάλωτος πολέμου σε γερμανικό στρατόπεδο.

Αφήγηση: Βασ. Πρόκου
από Μολυβδοσκεπάστη

Στις 28/ 6/ 1944 έρχεται στο χωριό μας διαταγή του φρούραρχου να παρουσιαστούμε, οι έχοντες ηλικία από 18 ετών και πάνω, στην Κόνιτσα για θεώρηση των ταυτοτήτων.

Ξεκινήσαμε πρωί πρωί πεζοπορία, φτιάσαμε στην Κόνιτσα και αφού ξεμπερδέψαμε, επιστρέψαμε το βραδάκι στη Μεσογέφυρα όπου είχαν φυλάκιο οι Γερμανοί.

Περνώντας τη γέφυρα, οι Γερμανοί καλαμπούριζαν με μας και όπως καταλάβαμε ήθελαν αυγά και τσίπουρο.

Την άλλη μέρα, γιορτή των Αγίων Πέτρου και Παύλου, είπαμε να τους πάμε ένα αρνί, αυγά και τσίπουρο και αυτοί μας φέρνονταν καλά. Έτσι και έγινε.

Το πρωί ο πρόεδρος Θανάσης Βλάχος, ο Κώστας Βρισήμης, ο Αναστάσιος Μότσης και ο Νικόλας Νίνης πήγαν τα δώρα στο γερμανικό φυλάκιο.

Από την προηγούμενη μέρα ακούγονταν μεγάλη φασαρία από μάχες στο αλβανικό έδαφος όπου πολεμούσαν Γερμανοί με Αλβανούς Αντάρτες.

Οι Γερμανοί έκαναν εκκαθαριστι-

κές επιχειρήσεις.

Παραμονή του πανηγυριού, πρωί πρωί περικύκλωσαν το χωριό μας και όσοι χωριανοί πρόλαβαν έφυγαν.

Εγώ βγαίνοντας στον Αγ. Ευστράτιο συνάντησα τη Γιώργαινα Τζοβάρα που μου είπε: “ καλά ωρέ Βασίλη, φεύγουν όλοι οι άλλοι , φεύγεις κι εσύ που έχεις όλο το βιο σου”, ταλαντεύτηκα, σκέφθηκα ότι αν είχαν κακό σκοπό να μας συλλάβουν θα το έκαναν το προηγούμενο βράδυ και άλλαξα γνώμη. Γύρισα.

Βλέπω κάποια στιγμή δύο Γερμανούς με όπλα προτεταμένα. Τους δείχνω την ταυτότητα κι αυτοί σπρώχνοντάς με, με φέρνουν στον Αν Γιώργη όπου είχαν συγκεντρώσει καμιά τριανταριά άτομα από την Αλβανία. Κλέπω και το μακαρίτη Νικολάκη του Κατσέτα καταστενοχωρημένο που μόλις με είδε γέλασε. Ερχόταν στο χωριό από τα παλιάμπελα όπου ήταν με τα βόδια και τον έπιασαν οι Γερμανοί.

Εκεί έφεραν και τους χωριανούς, το Βασίλη Κράβαρη, τον Ζαχαράκη Μπέριζο, τον Κώστα Τσίπη και μικρά παιδιά.

Το γέρο Κράβαρη και τα παιδιά τα

έδιωξαν.

Μερικοί Γερμανοί ήταν τραυματισμένοι από τις μάχες με τους αλβανούς.

Ένας απ' αυτούς μου φόρτωσε ένα οπλοπολυβόλο και καθώς βγαίναμε από το χωριό, στο κάτω αλώνι, στη Μελικοκιά, θέλησα ν' αλλάξω πλάτη γιατί ήταν βαρύ και τότε ο Γερμανός που με ακολουθούσε, νομίζοντας φαίνεται ότι θα το χρησιμοποιούσα, μου τράβηξε μια κλωτσιά κι έπεσα κάτω, ενώ άρχισε να με βρίζει.

Πήραμε το δρόμο για το Μοναστήρι της Μολυβδοσκεπάστης και κάναμε το σταυρό μας παρακαλώντας την Παναγιά να μας βοηθήσει.

Συνεχίσαμε το δρόμο μας προς τη Μεσογέφυρα. Εκεί είχαν αντικατασταθεί από το βράδυ οι Γερμανοί με άλλους που ήρθαν από την Αλβανία κι έτσι οι χωριανοί που είχαν φέρει το αρνί και το τσίπουρο έπεσαν σε αγνώστους που τους συνέλαβαν και τους έβαλαν να σκάβουν.

Εμάς μας πέρασαν από τη γέφυρα του Σαραντάπορου και βαδίζαμε για την Αλβανία. Εκείνη τη στιγμή εμφανίστηκαν τρία συμμαχικά αεροπλάνα και αφού έριξαν μερικές ριπές εξαφανίστηκαν. Σταματήσαμε στον κάμπο του Περατιού, σ' ένα μεγάλο λάκκο με θεόρατα πλατάνια, όπου διανυκτερεύσαμε ταλαιπωρημένοι και πεινασμένοι με την επιτήρηση

δύο σκοπών.

Μόλις ξημέρωσε βλέπουμε δύο στρατιώτες που κρατούσαν έναν κασμά και ένα φτυάρι, μπαίνουν στο σωρό και παίρνουν δύο άγνωστα άτομα, τους δίνουν τα σκαπτικά και τους οδηγούν προς την ποταμιά. Τα χρειαστήκαμε, πήγε ο νους μας στο κακό.

Σε λίγη ώρα ήρθαν πάλι οι δύο στρατιώτες και δείχνουν τους πιο νέους, εμένα και το μακαρίτη Κώστα Τσίπη. Μας οδήγησαν προς την ποταμιά, σ' ένα μπαϊρι όπου είχαν σπημένο ένα μυδράλιο. Εκεί ο ένας Γερμανός χάραξε στο έδαφος ένα μακρόστενο τετράγωνο 2x0,40 μ. και μας κάνει νόημα να σκάψουμε.

Παρέλυσαν τα χέρια μου. Σκέφτηκα ότι μας βάζουν να σκάψουμε τον τάφο μας και δεν μπορούσα να κάνω τίποτε. Τότε ο ένας Γερμανός έκανε πως κατεβάζει το παντελόνι του και κατάλαβα από τις κινήσεις του ότι ήθελαν να σκάψουμε για αποχωρητήριο.

Με μιας πήραμε κουράγιο και πέσαμε με τα μούτρα στο σκάψιμο, ώστε σε λίγη ώρα ο λάκκος ήταν έτοιμος.

Όμως πήρα τόση τρομάρα που είπα μέσα μου: αφού τη γλιτώσαμε εδώ, δεν πρόκειται να πάθουμε τίποτε πια.

Το απόγευμα αφού μας συγκέ-

ντρωσαν όλους, μας μεταφέρανε με αυτοκίνητα στη διακλάδωση που πάει ο δρόμος προς το Αηδονοχώρι. Εκεί στρατοπέδευσαν και μας διέταξαν να μαζέψουμε χόρτα για να κοιμηθούν το βράδυ στα μαλακά οι αξιωματικοί τους.

Αν το σκάσει κανένας -μας είπαν- θα εκτελέσουν όλους τους άλλους.

Εγώ που γνώριζα το μέρος σκέφτηκα να το σκάσω μόλις απομακρύνθηκα, αλλά φοβήθηκα μήπως οι Γερμανοί πραγματοποιούσαν την απειλή τους και μου 'ρθε κρίμα για τους άλλους. Μόλις κουβαλήσαμε τα χόρτα, μας συγκέντρωσαν και μας πρότειναν να ντυθούμε με γερμανικές στολές και να μας προσλάβουν στο στρατό. Έτσι θα μας έδωσαν και φαγητό (είχαμε δύο μέρες νησικοί), άρβυλα κ.λ.π.

Έπρεπε να απαντήσουμε σε δεκαπέντε λεπτά. Ο Ιωάννης Νάκος και κάποιος Αργύρης από τη Βλαχοψηλοτέρα της Β. Ηπείρου δέχτηκαν και αφού τους έντυσαν τους έβαλαν να τρώνε μπροστά μας για να ζηλέψουμε.

Εμείς οι άλλοι είπαμε όχι.

Τους δύο τους πήραν αμέσως και δεν τους ξαναείδαμε πια. Το ίδιο βράδυ, αργά, μας μεταφέρουνε με φορτηγά στα Δολιανά και νηστικούς μας έκλεισαν στο Σχολείο με δύο σκοπούς να μας φυλάνε.

Δύο χωριανές μας μόλις έμαθαν ότι στο Σχολείο είναι δέκα χωριανοί μέσα ήρθαν και μας είδανε. Αυτές θέριζαν σιάρια για το μεροκάματο γι' αυτό βρίσκονταν εκεί. Ήταν η Τσιάζαινα και η Μαρία Κορούτη. Τους είπαμε ότι πεινάμε και διψάμε και σε λίγη ώρα γύρισε η Τσιάζαινα και μας έφερε ένα σακούλι με ψωμί και νερό. Ας είναι ελαφρό το χώμα που τη σκεπάζει. Ήταν γυναίκα με μεγάλη καρδιά...

Τα μεσάνυχτα μας μεταφέρανε στα Γιάννινα και μας έβαλαν στο προαύλιο της παλιάς Ζωσιμαίας. Το κτίριο και τα υπόγεια ήταν γεμάτα από κρατούμενους.

Ξημερώνοντας 3 Ιουλίου 1944 βγήκα μια βόλτα ως την πύλη και τότε από ένα παράθυρο μου φώναξε ο Θανάσης Βλάχος, ο Πρόεδρος που ήταν μέσα με τους Συμβούλους Κώστα Βησίμη (θείο μου), Τάσιο Μότση και Νίκο Νίνη. Εμείς απ' έξω κι αυτοί από μέσα κλαίγαμε τα χάλια μας, αλλά ήμασταν χαρούμενοι που βρισκόμασταν ζωντανοί και μας έδωσαν ένα πιάτο φαΐ την ημέρα.

Διαδόθηκε ότι οι Γερμανοί έφεραν αιχμαλώτους από το χωριό μας και μερικοί χωριανοί μας ήρθαν να μας δούνε, αλλά δεν τους άφησαν να πλησιάσουν.

Ήταν ο Μήτσο Κατσέτας και ο παπα Κώστας. Πήγαν στο Δεσπότη

Σπυρίδωνα και του είπαν ότι άδικο μας πιάσανε. Είμαστε οικογενειάρχες φιλήσυχοι, δεν είμαστε αντάρτες κομμουνιστές και ούτε κάναμε κανένα κακό στο γερμανικό στρατό.

Έγινε μια επιτροπή από το Δεσπότη, τον παπά Κώστα και τον Κασέτα και παρουσιάστηκε στο φρούραρχο να του ζητήσουν να μας απολύσει.

Πήραν την υπόσχεση ότι στις 17 Ιουλίου θα μας αφήσουν και μας ενημέρωσαν. Χαρήκαμε πολύ και το πρωί που θα απολυόμασταν ήρθαν στην πύλη η μάνα μου Βασιλική, ο Αποστόλης Κασέτας και η Ελένη Τσίπη, η ονομαζόμενη Λεύκω. Ήρθαν από το χωριό μας περπατώντας όλη νύχτα. Ήμασταν όλοι χαρούμενοι που θα τελείωνε η οδύσσειά μας.

Το πρωί 18 Ιουλίου βλέπουμε έξω

από την πύλη γερμανικά αυτοκίνητα. Τι είχε συμβεί; Όπως μάθαμε αργότερα, το βράδυ της 17 Ιουλίου αντάρτες του Ζέρβα χτύπησαν στην Κανέτα γερμανική φάλαγγα, κατέστρεψαν πολλά αυτοκίνητα, σκότωσαν και αιχμαλώτισαν πολλούς Γερμανούς.

Όταν λοιπόν το πρωί η επιτροπή παρουσιάστηκε στο Γερμανό στρατηγό, εκείνος τους έδιωξε κακώς και απειλώντας τους ότι θα τους κρατούσε κι αυτούς.

“Από σήμερα και πέρα, τους είπε, όλοι οι Έλληνες κομμουνιστές και Ζερβικοί εθνικιστές είναι εχθροί μας και οι κρατούμενοι φεύγουν για τη Γερμανία”.

(συνέχεια στο επόμενο)

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

3 κυνηγητικά σκυλιά εκπαιδευμένα
για το κυνήγι λαγού.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τηλ. 26550 31457

ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ. ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 10564

Τηλ: 3242626

Τηλ: - Fax.: 3244988

Κιν. 694-676109

“Παράδοξα δώρα από Αμύθητα χέρια”

Στην Αθήνα και στις 19-1-2005, οι εκδόσεις του Φοίνικα, παρουσίασαν το βιβλίου του Απ. Ζώτου.

“ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΩΡΑ ΑΠΟ ΑΜΥΘΗΤΑ ΧΕΡΙΑ”, στο χώρο λόγου και Τέχνης της Στοάς του βιβλίου. Επίσης την ίδια μέρα ο χώρος Τέχνης βιβλίου “Le Depot” παρουσίασε στο κοινό και τα είκοσι δύο κολλάζ, του Απ. Ζώτου που εικονογραφούν το βιβλίο. Η έκθεση διαρκεί από τις 19 Ιανουαρίου έως 19 Φεβρουαρίου 2005. Ομιλητές ήταν: Ο κ. Γιώργος Γώτης, ο κ. Μπάμπης Λέγγας, ο κ. Βασίλης Πασχάλης, ο κ. Γιάννης Πατίλης.

Ποιήματα διάβασαν: Η κ. Τώνια Ράλλη και ο κ. Δημήτρης Κωνσταντίνου. Στην εκδήλωση παρευρέθησαν και τίμησαν με την παρουσία τους τον ποιητή. Η ποιήτρια και Ακαδημαϊκός κ. Κική Δημουλά, ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ και πρώην υπουργός παιδείας κ. Πέτρος Ευθυμίου, ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Μιχάλης Παντούλας, ο δήμαρχος της πόλης μας κ. Μάκης Χατζνεφραιμίδης, ο αντιπρύτανης της Σχολής Καλών Τε-

χνών κ. Γιώργος Χουλιαράς, ο αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ κ. Μασσαλάς, ο καθηγητής Ιστορίας του Πανεπιστημίου ΑΘΗΝΩΝ κ. Ευάγγελος χρυσός, οι φιλόλογοι και κριτικοί της Λογοτεχνίας κ. Γιώργος Παγανός και κ. Ν. Γρηγοριάδης, οι ηπειρώτες ποιητές κ. Τάσος Πορφύρης και κ. Πάνος Κυπαρίσης, ο πρώην πρόεδρος ΟΛΜΕ ΑΔΕΔΥ κ. Δημ. Κίτσιος ο πρώην πρόεδρος ΟΛΜΕ κ. Δημ. Μπαλωμένος ο πρόεδρος Α΄ ΕΛΜΕ ΑΘΗΝΩΝ Θοδωρής Βουρεκάς ο Μετεωρολόγος κ. Δημ. Ζιακόπουλος, φίλοι συνάδελφοι μαθητές.

ΤΟ Κονιτσιώτικο τετραμελές, μουσικό συγκρότημα του Μιχάλη Πανουσάκου, γοήτευσε το κοινό, καθώς συντρόφευε τα ποιήματα στις παύσεις των απαγγελιών με τα παραδοσιακά μας τραγούδια, δίνοντας έτσι περισσότερη ένταση στη συγκίνηση που προκαλούσε η ανάγνωση.

Στο τέλος της εκδήλωσης, στους καλεσμένους προσεφέρθησαν Κονιτσιώτικα κεράσματα, πίτες, τσίπουρο και κρασί με τη συνοδεία ζωντανής ηπειρώτικης μουσικής.

"Παράδοξα δώρα από Αμύθητα χέρια"

ΤΟΥ ΑΠ. ΖΩΤΟΥ
ΚΕΙΜΕΝΟ: ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Μετά την παρουσίαση του βιβλίου του Απ. Ζώτου στην Αθήνα απ' τις εκδόσεις του Φοίνικα στις 19-1-2005, θα ήθελα εδώ να πω δυο λόγια, γι' αυτό.

Το βιβλίο είναι μία Ανθολογία ποιημάτων από τις συλλογές του "Αμύθητα χέρια" των εκδόσεων "Στιγμή" και "παράδοξα δώρα" των εκδόσεων "Πλανόδιον", περιέχει επίσης και δύο ποιήματα από τις προηγούμενες συλλογές του "χώματα ποιητών" και "πέπλα αίματος" εκδόσεις "Ελεγείον".

Η Ανθολογία είναι εικονογραφημένη με είκοσι δύο κολλάζ του ιδίου.

Είναι ένα βιβλίο πολύ ζωντανό, σωστή μυρμηγκοφωλιά, όπου βαδίζουν παράλληλα ο ποιητής και ο τεχνίτης και δικαιώνει επάξια και την πρόθεση της πολυτελούς βιβλιοδεσίας του.

Τα ποιήματα στέκουν αυτόνομα κι αυτεξούσια, το ίδιο και οι συνθέσεις των εικόνων. Ο Απ. Ζώτος σ' αυτό το βιβλίο του καταθέτει διπλά τον κόσμο του.

Η μαγική του γλώσσα μας ταξιδεύει στην Πατρίδα κρατώντας σφιχτά δεμένες, την Ηπειρώτικη φύση με την δραματική κίνηση και το συναίσθημα.

Στα πλέον λυρικά του ποιήματα, το αί-

σθημα της αισιοδοξίας, βαδίζει πλάι-πλάι με τον πόνο, όχι αυτόν μιας συνηθισμένης ζωής, αλλά μιας ζωής που ζει.

Το χάδι της γλώσσας, η σχεδόν φεικιστική της χρήση, η αβρότητα της κίνησης και η τρυφερότητα των αισθημάτων, χτίζουν την ποίηση του Απ. Ζώτου.

Η βία και η Αυταρχικότητα λείπουν από τα νοήματα.

Στις συνθέσεις των εικόνων του ο Απ. Ζώτος, μας παρουσιάζει μια ισορροπημένη αποδιοργάνωση, γεμάτη χρώματα. Αν και το ύφος της φωτογραφίας είναι ασήμαντο, ο Απ. Ζώτος καταφέρνει με τη δύναμη της έκφρασης και την ισορροπία να δώσει το δικό του ύφος στις συνθέσεις του.

Φαίνεται να χειρίζεται και να συγκροτεί άψογα τις δυνάμεις των χρωμάτων. Από την πιο απλή σύνθεση έως την πλέον περίπλοκη, η γλώσσα του χρώματος, εκπέμπει το λεπτό γούστο του τεχνίτη.

Τα μικρά μοτίβα των εικόνων, ίσως πρώτιστα να δίνουν την εντύπωση των ξαφνικών ιδεών και του τυχαίου, ωστόσο δεν είναι άλλο από πολύ καλά μελετημένες κινήσεις, συμβολισμοί συναισθημάτων, εικόνες του νου με μαγικές επιρροές, ιδέες με θεραπευτικές ιδιότητες, χει-

ρονομίες και νεύματα καταφατικά, όπου η αβρή κίνηση ενός αόρατου χεριού κρατά συγκεντρωμένες τις φυγόκεντρες δυνάμεις τους.

Οι εικόνες του Απ. Ζώτου, που κατά κάποιο κτρόπο και εν μέρει, είναι και δικές μας, σ' αυτό το βιβλίο εδραιώνονται διπλά, αποτίοντας έτσι φόρο τιμής στη ζωή, μια απόδειξη, ότι αυτή αξίζει κάτι.

Αυτό το σύνθετο βιβλίο αποτελεί ένα σύνολο αρμονικής Αρχιτεκτονικής, παρά το γεγονός, ότι τα στοιχεία που το συνθέτουν δεν ανήκουν στην κλαστική αρμονιστική αισθητική.

Αυτή η εικονογραφημένη ανθολογία του Απ. Ζώτου είναι μια ολόκληρη ζωή μεταμορφωμένη σε εικόνες ποιητικές εμπειρίες δοσμένες από τη μεριά της Τέχνης, τις οποίες δεν θα μπορούσαμε να βιώσουμε, χωρίς τη βοήθειά της, γιατί αυτή είναι κάτι έξω από τη ζωή, που δεν συμμετέχει στη ματαιοδοξία της και το κενό της.

Δύο ποιήματα αυτής της Ανθολογίας φαίνεται να μας αφορούν ιδιαίτερα, αφού αναφέρονται στον πολιτισμό του τόπου μας και στην πολύτιμη πολιτιστική κληρονομιά της επαρχίας μας. Είναι τα "Αμύθητα χέρια", απ' την ομώνυμη συλλογή που αναφέρεται στους Ζωταίους και Τεφραίους μαστόρους και η "ωδή σε νυφική κασέλα" από τη συλλογή

"παράδοξα δώρα" που αναφέρεται στους Χιονιαδίτες ζωγράφους.

Είναι και τα δύο συνθέσεις εξαιρετικής ποιητικής Τέχνης. Εδώ τα μικρά μοτίβα των ιδεών, αναπύσσονται όπως ακριβώς και στα κουαρτέτα εγκόρδων στο τέλος της κλασικής περιόδου, όπου η μορφή ακολουθεί το περιεχόμενο πιστά, χωρίς καθόλου να το εγκαταλείπει, συμπεριφερόμενη θα έλεγε κανείς αναιδώς, προς την κλασική γραμμή και αρμονία, μ' ένα αποτέλεσμα ωστόσο που θα το ζήλευε κι ένας άξιος ισορροπιστής.

Δεν μπορώ όμως να αντισταθώ στην επιθυμία μου, ώστε να μη σας παρουσιάσω ένα από αυτά.

Η "ωδή σε νυφική κασέλα", είναι ένα ποίημα που έχει γραφεί "κατα παραγγελίαν" και κοσμεί ήδη το λεύκωμα του κ. Κώστα Σκούρτη "Ξυλόγλυπτες και ζωγραφιστές κασέλες από τους Χιονιάδες της Ηπείρου" έκδ. "εκ Χιονιάδων" 2004. Σ' αυτό, ο κάθε στίχος του φαίνεται να φτιάχτηκε μόνο και μόνο για να προσφέρει ιδιαίτερη ευχαρίστηση στον αναγνώστη.

Απ' την αρχή ως το τέλος λάμπει η χαρά της δημιουργίας του, και εδώ είναι που γίνεται ιδιαίτερα φανερό και η τέχνη της ισορροπημένης αποδιοργάνωσης, όπως και στα κοντσέρτα για βιολί του Mozart, καθώς το ποίημα με οδηγό την τελευταία

του στροφή απογειώνεται μουσικά
μ' όλη την ομορφιά της φύσης και
το αναπόφευκτο του πεπρωμένου!

Απολαύστε το:

“Ωδή σε νυφική κασέλα”

Απ. Ζώτος.

Και πρόσεξε μην την παραγγείλεις
στην Πόλη και τη Βενετιά
στις γέφυρες τις σκοτεινές
του Δουνάβεως
μακριά στο Βουκουρέστι

- κι ας ωρύεται ο Τσέλαν -

Πάρεξ σε χιονιαδίτη μάστορα
με τη σελήνη στο σελάχι
και μουγγές νύχτες του Γράμμου
ένοχα με ιώδιο και κοντύλι χρυσό
ιστορημένες στο στήθος του.

Τι ωραία

τη χαρά να δώσεις στου ξύλου την
ευλάβεια

ώχρα προπατορική
εγκαυστικό κόκκινο

ζάμπλουτο μπλέ Σαρανταπόρου που
θέλησε ο καιρός το φως άστρου
που με τον εναέριο χάθηκε
νόστο χελιδόνας.

Αρώματα απ' το Ισπαχάν να κρύβεις
μέσα

την ασημί κατάνυξι του καθρέφτη
χτένι νεόνυμφο ποικιλίες ρόδων
μετάξια από την άνοιξη του κορμιού σου

Ύστερα ξαφνικό βοριά να φυλάξεις
μιαν εξαίρετη λήθη
έρωτα με ίλιγγο κοιπάσματα πένθους
ευώδεις κεραυνούς της ανοίξεως

βαθιά να αφουγκράζεσαι
γιλέκο πρώτου εραστή
τη δόλια πίκρα της πεθεράς σου
χρυσοποίκιλτη γραφή από τα Γιάννενα

Ερινύες

Και πες του μην ξεχάσει στην όψη
νερά κρυστάλλινα
δροσάτα τσαμπιά

σπαρτιά
νεοσύλλεκτες φρέζιες
κουτσουπιές ρόζ ανθύλια

κύλικες
λελέκια

ατελείς γραμμές,
πουλιά διαβατάρικα
αγκάθια

βηματισμούς αλόγων
αιμάτινη βροχή,
ανεμοζάλη
θάνατον

Κομήτες μιαν ανοιξιιάτικη νύχτα

6-14 Μάη 2002

Το βιβλίο διατίθεται από τις εκδό-
σεις του Φοίνικα” Στοά Αρσακείου
ΑΘΗΝΑ

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ.... (με το δημοτικό τραγούδι) ΣΤΑ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ.

Όπως επισημάνθηκε από πολλούς ερευνητές, οι πρώτες ρίζες του λαϊκού τραγουδιού, η λαϊκή ποιητική δημιουργία, είναι από τα πρώτα πνευματικά φαινόμενα του ανθρώπου, αποτελεί την αρχή κάθε λογοτεχνίας και περιλαμβάνει τα γεγονότα που έχουν γίνει σε πολλές και ποικίλες φάσεις της ιστορικής ανάπτυξης. Είναι το αυθεντικό δημιουργήμα του κάθε λαού, έκφραση λόγου, κίνησης και μουσικής. Οι ανώνυμοι λαϊκοί δημιουργοί, ποιητές και μουσικοί ήταν οι εκφραστές των κοινών αισθημάτων και στοχασμών της κοινωνικής ομάδας, στην οποία ζούσαν στο διάβα της ιστορίας τους.

Κατά τη γνώμη μας, είναι πολύ χαρακτηριστική η απάντηση που έδωσε στον Γάλλο μελετητή Φουριέρ, κάποιος Έλληνας χωρικός, όταν τον ρώτησε γιατί τραγουδάει τα γεγονότα. Η απάντηση ήταν απλή: "Καθώς δεν ξέρω ούτε να διαβάζω, ούτε να γράφω, για να μην ξεχάσω αυτή την ιστορία την έκανα τραγούδι..."

Πρόσφατα, με πρωτοβουλία του "Κέντρου Μελέτης Ηπειρωτικής και Βαλκανικής Μουσικής Παράδοσης", είδε το φως η έκδοση, μ' έναν ημιπελή τίτλο: "Ταξιδεύοντας... Μαστοροχώρια". Γι' αυτό, στην εργασία μου αυτή βάζω τον τίτλο που θα ταίριαζε περισσότερο: "Ταξιδεύοντας (με το δημοτικό τραγούδι στα) Μαστοροχώρια".

Η έκδοση συνοδεύεται με ένα CD, όπου για πρώτη φορά στα χωριά μας δίνεται, όχι μόνο η μουσική, αλλά και η ποιητική δημιουργία. Η παραπάνω τολμηρή επιχείρηση έχει ως ιερό στόχο της, όχι το εμπόριο, αλλά τη δραστηριοποίηση της σε Εθνικό και Διεθνές επίπεδο, τη διάσωση και εξέλιξη σε σύγχρονες βάσεις της Ηπειρωτικής και Βαλκανικής μουσικής παράδοσης.

Κατά τη γνώμη του κ. Βρέλλη, αλλά και τη σεμνή, δική μου άποψη, το CD με την προσεγμένη δουλειά, εντυπωσιάζει για την όμορφη ρυθμική, μελωδική και ηχοληπτική απόδοση των τραγουδιστών και των οργανοπαιχτών, το δε περιεχόμενο των

κειμένων, ενημερώνει τον ακροατή, κατά τρόπο πλήρη, και τον αναγνώστη με το βιβλιαράκι.

Η Παραδοσιακή Χορωδία Μαστοροχωρίων Κόνιτσας, δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία και την αμέριστη βοήθεια του ταλαντούχου μουσικού Αλέξανδρου Παπαχρήστου και την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία των εκπαιδευτικών Κώστα Αθανασόπουλου και Κώστα Χαρισιάδη, οι οποίοι έχουν κοινή καταγωγή, τα Μαστοροχώρια και κοινό στόχο, τη διάσωση των ζηλευτών τραγουδιών της περιοχής μας.

Θα ήθελα, επίσης, να τονίσω πως εντυπωσιάζει, όχι μόνο το CD και η όμορφη πολυφωνία των τραγουδιών του τόπου μας, αλλά και η υψηλή επιστημονική ανάλυση για τις ρίζες του δημοτικού τραγουδιού του Δ. Α. Παπαχρήστου, το πλούσιο και πολύμορφο σύνολό του που εκτείνεται μέχρι το μουσικό σύστημα της αρχαίας Ελλάδας.

Οι περισσότεροι μελετητές τονίζουν, πως οι αρχές του Ελληνικού Δημοτικού Τραγουδιού τοποθετούνται χρονικά στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, μετά την πώση του αρχαίου ελληνορωμαϊκού κόσμου και τις μεγάλες μεταναστεύσεις από το Βορρά. Όμως, πολλά από τα στοιχεία του, διαμορφώθηκαν κατά τη Βυζαντινή και μεταβυζαντινή εποχή. Η παραδοσιακή δημοτική μουσική μας μπορεί να μην εξαρτάται άμεσα από την Αρχαία Ελληνική μουσική, αλ-

λά, σύμφωνα με το Μπελίνσκι, είναι σίγουρο ότι βασίζεται στη βυζαντινή μουσική, η οποία και θεωρείται ότι έχει την καταγωγή της εξ' ολοκλήρου από το αρχαίο ελληνικό μέλος!

Μελετώντας προσεκτικά αυτά τα στοιχεία της μουσικής μας παράδοσης, ο Δημήτρης Α. Παπαχρήστου υπογραμμίζει: "Η Βυζαντινή μουσική τόσο κατά την Βυζαντινή περίοδο, όσο και μετά, ήταν πάντα φωνητική, καθώς απαγορευόταν η χρήση οργανικής μουσικής και μονόφωνη, σε αντίθεση με αυτήν της Δύσης, η οποία ανέπτυξε την πολυφωνία διαμορφώνοντας ένα νέο μουσικό σύστημα, με άλλο ύφος και τεχνική, τελείως ξένο σε σχέση με την Βυζαντινή και τη δημοτική ελληνική μουσική παράδοση". Ο ίδιος μελετητής τονίζει επίσης πως: "Οι ρυθμοί της παραδοσιακής μας μουσικής έχουν άμεση σχέση με το προσωδιακό μετρικό σύστημα της Αρχαίας Ελλάδας. Οι πεντατονικές κλίμακες, που ήταν ευρύτατα διαδοσμένες στη μουσική των αρχαίων Ελλήνων, αποτελούσαν μια ξεχωριστή μουσική έκφραση μέσα στον ελληνικό χώρο και ιδιαίτερα στις περιοχές της Ηπείρου, του Πωγωνίου και σε αρκετά χωριά της Κόνιτσας, όπου συναντούμε τρίφωνα και τετράφωνα πολυφωνικά τραγούδια, τα οποία στηρίζονται στις πεντατονικές κλίμακες και μοιάζουν με τα τραγούδια του Καυκάσου".

Κατά τη γνώμη μας, το μικρό βιβλιαράκι με την υπέροχη και υψηλή επιστημονική μελέτη του Δ. Α. Παπαχρήστου, θα διδάξει πολύ περισσότερα πράγματα στα σχολεία μας, απ' ό,τι οι χονδροειδείς τόμοι με τις ακαταλαβίστικες θεωρίες και πολυλογίες τους. Έτσι, ο μελετητής εν συντομία, εξετάζει τους πρώτους συλλέκτες και μελετητές του ελληνικού δημοτικού τραγουδιού, όπως είναι ο Φουριέρ, οπαδός της άποψης πως η νεώτερη δημοτική ποίηση ήταν η συνέχεια της αρχαίας ποίησης. Τον Κυριακίδη, ο οποίος υπογραμμίζει πως: "Η νεώτερη δημοτική ποίηση συνδέεται κατά κάποιο τρόπο, αν όχι με την κλασική ποίηση του 5ου, 4ου π.Χ. αιώνα, τουλάχιστον με τη μεταγενέστερη των Ρωμαϊκών χρόνων..". Θα ήταν φυσικά, αδύνατον να συμφωνήσουμε με τον Κυριακίδη, διότι με τις μελέτες των ρώσων λαογράφων, το δημοτικό μας τραγούδι αρχίζει από την αρχαία ελληνική Τραγωδία.

Ο μελετητής κάνει την κατάταξη του δημοτικού μας τραγουδιού σε ακριτικά, κλέφτικα, ιστορικά κλπ, στη βάση μιας σειράς μελετών, οι οποίες δίνονται στη βιβλιογραφία και η οποία κατά τη γνώμη μας είναι ελλιπής από άποψη χώρου...

Με όποιον τρόπο κι αν μελετηθεί το δημοτικό μας τραγούδι, δεν παύει να έχει την αυτοτέλεια του μέσα στον

νεοελληνικό πολιτισμό, να περικλείνει όλο το χαρακτήρα του λαού μας, της μακρόχρονης και δοξασμένης ιστορίας μας. Κατά τον καλύτερο τρόπο τα δημοτικά μας τραγούδια εξακολουθούν να επιζούν όπως παλιά, αυθεντικά και αναμφισβήτητης αξίας τραγούδια, που σηματοδοτούν τον τρόπο που εκφράζεται μέσα απ' αυτά ένας λαός "λήπός στη διάθεση, στη ζωή, κλασσικός στην έκφραση του συναισθηματικού κόσμου", όπως αναφέρει και ο Κ. Θ. Δημαράς.

Είναι κρίμα, που ένα τόσο αξιοπρεπές έργο βγήκε σε τόσα λίγα αντίτυπα, που δεν θα μπορέσουν να το αγοράσουν πολλοί Έλληνες και Ηπειρώτες μελετητές, οι οποίοι θα μπορούσαν να κάνουν μια υπέροχη συγκριτική εργασία ανάμεσα στην ηπειρώτικη πολυφωνική μουσική στα Βαλκάνια, στον Καύκασο που τα τραγούδια μας σαν τον Μενούση και το γεφύρι της Άρτας φτάνουν ως την απόμακρη Σιβηρία.

Όπως τόνιζε ο προλετάριος Ρώσος συγγραφέας Μαξίμ Γκόρκι: «Τα δημοτικά τραγούδια αποδεικνύουν ακόμα μια φορά πως ο λαός δεν είναι μόνο η δύναμη που δημιουργεί όλες τις υλικές αξίες, είναι και η μοναδική και αστείρευτη πηγή όλων των πνευματικών αξιών».

Γ. Ι. Βελλάς

Δόκτωρ Ιστορικών Επιστημών

Βιβλιοκριτική

Ι.Γ. Παπαϊωάννου, Ζαχαρίας

Π. Σαρδέλλης

Εκ Παπίγκου - Ζαγορίου

Είναι γεγονός ότι οι άνθρωποι πεθαίνουν όταν τους ξεχνάμε, καθώς επίσης ότι η ιστορία “κατασκευάζεται” από τους ίδιους τους ανθρώπους που ανασύρουν από την αχλύ του χρόνου πρόσωπα, περιστατικά, γεγονότα, αποτρέποντας τη λήθη να τα εξαφανίσει και να τα σκεπάσει με το πέπλο της ανωνυμίας. Δημιουργείται έτσι η ιστορική μνήμη που προσδιορίζει κάθε διάσταση της ζωής μας και κατευθύνει τις κινήσεις μας στο μέλλον.

Δυστυχώς έξω από κάθε μνήμη ατομική και κοινοτική υπήρχε το όνομα και η προσφορά του Ζαχαρία Π. Σαρδέλλης του εμπνευστή της ανασυστάσεως των Ολυμπιακών Αγώνων και στενού συμβούλου του ευεργέτη Ευαγγ. Ζάππα. Το θεάρεστο έργο της αποκατάστασής του στη συνείδηση των χωριανών του και της διόρθωσης της ιστορικής αδικίας σχετικά με την πρωτοβουλία για την ανασύσταση των Ολυμπιακών Αγώνων ανέλαβε ο ιστοριοδίφης και πολυγραφότατος συγγραφέας, συμβολαιογράφος Ι.Γ. Παπαϊωάννου. Ο ίδιος διεξήγαγε έρευνα πρωτογενή, ανέτρεψε στις παλαιές και σύγχρονες ι-

στορικές πηγές και έφερε στο φως εντυπωσιακό ιστορικό υλικό για τον Παπιγκιώτη οραματιστή Ζαχ. Σαρδέλλη όπως αναφέρει στην επιτυχημένη εισαγωγή του ο επιμελητής του έργου Γεώργιος Χ. Χριστοδούλου.

Στα δύο πρώτα κεφάλαια ο συγγραφέας παραθέτει αξιόλογα στοιχεία για την οικογένεια Σαρδέλλα ή Σαρδέλλη τα οποία εμπλουτίζει με γενεαλογικούς πίνακες και άλλα βιογραφικά στοιχεία. Τα σκίτσα του Γ.Ι. Παπαϊωάννου βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση των παραπάνω γιατί μετατρέπουν τον Ζ. Σαρδέλλη από ιστορική προσωπικότητα σε μέλος της κοινότητάς μας και του προσδίδουν τοπική ταυτότητα. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το Β' κεφ. όπου εκτίθεται μια πλήρης εικόνα για τα μαθητικά και Πανεπιστημιακά του χρόνια.

Εδώ τονίζεται η σχέση του μεγάλου αυτού οραματιστή με τον τόπο καταγωγής του το Πάπιγκο που με την ιδιαιτερότητα του φυσικού τοπίου και τα πολιτισμικά δεδομένα του καθόρισε πολλά στοιχεία του χαρακτήρα του. Η φιλομάθεια, η σωφροσύνη, η λιπότητα και τα υψηλά οράματα σφυρηλατήθηκαν και μέσα από το σκληρό και άγονο τοπίο, τα αγέρωχα αυτά βουνά που μόνο αδάμαστους χαρακτήρες γεννούν.

Στο Γ' κεφ. αναλύεται η εγκατά-

σταση και η πολυσχιδής δράση του Ζαχ. Σαρδέλλη στη Ρουμανία. Αφού σχολιάζεται η σχέση του με το Ελληνικό στοιχείο και η προσφορά του στη διάδοση της ελληνικής παιδείας στη Βλαχιά κατόπιν δίνεται λεπτομερώς η γνωριμία με τον Ευαγγ. Ζάππα. Έτσι ο αναγνώστης πληροφορείται πολλές από τις άγνωστες πτυχές της σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, όπως την λαμπρή συμμετοχή των Ελλήνων ευεργετών στην ανοικοδόμηση της Ελλάδας αλλά και λεπτομέρειες σχετικές με την ανασύσταση των Ολυμπιακών Αγώνων ανά 4ετία.

Επίσης θεωρώ ιδιαίτερα σημαντική την αναφορά στην Ιστορία του Ελληνικού Τύπου στη Ρουμανία που διατήρησε ακμαίο το φρόνημα των Ελλήνων σε χαλεπούς καιρούς καθώς και την παρουσίαση της “Ιριδος”, εφημερίδας που εξέδιδε ο Ζ.Π. Σαρδέλλης και οι γιοί του. Η “Ιρις” αποτέλεσε για πολλά χρόνια αρωγό της Ελληνικής Παιδείας και

όπλο κατά της ελληνομάχου ξένης προπαγάνδας.

Το τελευταίο Κεφάλαιο του βιβλίου συμπληρώνει τις γνώσεις μας για την ακτινοβολία του έργου του Ζαχ. Σαρδέλλη και μετά το θάνατό του δείχνοντας πόσο ο αφανής αυτός Έλληνας παλεύοντας είτε ως σύμβουλος του Ευαγγ. Ζάππα, είτε ως δημοσιογράφος αποτέλεσε στήριγμα του Ελληνισμού στη Ρουμανία και έναν από τους κυριότερους παράγοντες στην πορεία εκπολιτισμού της Νεώτερης Ελλάδας.

Αφού λοιπόν την πάλη με τη λήθη και τον αμείλικτο χρόνο ανέλαβε ο συμβολαιογράφος Ι.Γ. Παπαϊωάννου οφείλουμε να τον ευχαριστήσουμε που συμπλήρωσε κομμάτια της κοινοτικής μας μνήμης και μας προσέδωσε με αυτό το βιβλίο λόγους να αισθανόμαστε υπερήφανοι και μέσα στην κοινότητα και έξω από αυτήν.

Γλυκερία Χριστοδούλου

ΓΕΩΦΑΡΜΑ

Μελέτες - Κατασκευές ΚΗΠΩΝ - ΕΡΓΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΕΙΣ - ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ

- ✓ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ
- ✓ ΦΑΡΜΑΚΑ
- ✓ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ - PET SHOP
- ✓ ΣΠΟΡΟΙ
- ✓ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
- ✓ ΕΙΔΗ ΚΗΠΟΥ
- ✓ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΕΚΖΗΣ
ΓΕΩΠΟΝΟΣ Γ.Π.Α.

Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 28α ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ. - Fax 0651,31770

email: geofar@in.gr

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Από τις εκδόσεις “ΚΕΔΡΟΣ” Γ. Γενναδίου 3 τηλ. 210 3809712, έγινε στην αίθουσα Λόγου της Στοάς του βιβλίου (Πεζμαζόγλου 5 Αθήνα) η παρουσίαση του νέου βιβλίου “ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ” των Κώστα και Θέμη Τσίππρα, στις 11/2/05.

Σε μια εποχή οικολογικής κρίσης από την οποία δοκιμάζεται ο πλανήτης μας, η μελέτη και η κατασκευή ενός κτιρίου σύμφωνα με τις αρχές της *βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής* (εξοικονόμηση ενέργειας για θέρμανση, δροσισμό και φωτισμό) είναι, χωρίς αμφιβολία, ενέργειες σημαντικές.

Αρκούν όμως αυτές, ή θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε κατά την κατασκευή *οικολογικά* και φιλικά προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον υλικά;

Και σε τι εξυπηρετεί ένα βιοκλιματικό κτίριο, που κατασκευάστηκε με οικολογικά υλικά, εάν δεν λάβουμε υπ’ όψιν μας τις αρχές της γεωβιολογίας (γεωμαγνητικές και ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες, ραδόνιο, δίκτυο «γραμμών Hartmann»), και τις γνώσεις της *εσωτέρας αρχιτεκτονικής*.

Οι συγγραφείς του βιβλίου αυτού, που διατηρούν το μοναδικό, δυστυ-

χώς, στην Ελλάδα αρχιτεκτονικό γραφείο που είναι στραμμένο αποκλειστικά στην *ολιστική αρχιτεκτονική*, δίνουν στο αναγνωστικό κοινό, όλα τα απαραίτητα εφόδια για να μελετήσει ή να κατασκευάσει εύκολα και όχι δαπανηρά, ένα υγιεινό και φιλικό προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον, σπίτι.

Θεωρούμε ότι το βιβλίο είναι πολύ χρήσιμο και ανοίγει νέους ορίζοντες στις οικοδομικές κατασκευές.

Ο Κώστας Τσίππρας ασχολείται επαγγελματικά τα τελευταία 25 χρόνια με τη βιοκλιματική αρχιτεκτονική και την οικολογική δόμηση, έχοντας μελετήσει σπίτια στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Στους αναγνώστες του περιοδικού μας ο Κ. Τ. πρέπει να είναι γνωστός και από παρουσιάσεις βιβλίων του με ορειβατικό περιεχόμενο κ. α.

Επισκέφθηκε πολλές φορές την περιοχή μας, έγραψε διάφορα βιβλία και γύρισε ντοκιμαντέρ με τις φυσικές ομορφιές των βουνών μας...

Ο Θέμης Τσίππρας είναι Αρχιτέκτονας μηχανικός της Ecole Speciale d’ Architecture (E.S.A. Παρίσι) και ασχολείται επαγγελματικά με τη βιοκλιματική αρχιτεκτονική και την οικολογική δόμηση.

Ασήμι

εραμίδια που άχνιζαν
 θηκε ο κύριος Χο
 κά ψιθύριζε η βροχή
 στα τείχη του Πεκίνου

αριά αφανέρωτη θαύμαζε
 πόρτα και τους φράχτες
 πιτιού του τα δέντρα κλάδευε
 καιρού εις καιρόν
 ό τους κήπους μάζευε
 ος πολύτιμους λίθους ακατέργαστους.

λαμπρή ο κύριος Χο
 ψάραψε

όχθες της λίμνης του δράκου
 κολή και δύση της Σελήνης.

απαύστως τώρα και διαρκώς
 μικρούς πολύτιμους λίθους χαράσσει
 οσμεί

ασήμι του δράκου

Ειρήνη Κίτσιου 20/2/05

Νιφάδες

Όταν στον ουρανό στροβιλίζονται
 οι άσπρες νιφάδες χιονιού
 και κάτασπαρα ντύνουν το δέρμα της γης,
 πέφτοντας.

Όταν τα δεντριά φορούν την αέρινη,
 πουπουλένια τους φορεσιά
 και πανώρια, εξώκοσμα ξωτικά,
 μοιάζουν.

Όταν πρωτόφρακτη μαγεία σκορπάει,
 η απέραντη γαλήνη

και σε κάθε ρωγμή της μάνας γης
 κρύβονται τ' αδύναμα ζούδια.

Ω, πως η καρδιά του ανθρώπου,

χτυπά πιο ανθρώπινα

και η ύπαρξή του ολάκερη γεμίζει
 από μύρια γλυκά συναισθήματα!

Νιώθει καθ' ένας, πως είναι κι αυτός
 μιά νιφάδα,

ένα μόριο, στου απείρου το χάος
 και ζητά θαλπωρή και αγάπη

στο στροβίλισμα που τον δέρνει
 τριγύρω.

Σ. Τ.

Το Δίστρατο

Από την Κόνιτσα μακριά
στης Λάκκας Αώου τα χωριά
στο δρόμο όπου περπατάς
με την σειρά τα συναρτάς

Το πρώτο το Ελεύθερο
το δεύτερο το Παλαιοσέλλι
το τρίτο οι Πάδες
το τέταρτο τα Αρματα
είναι το πιο μικρό.

Και τώρα φτάγουμε εδώ
στο Δίστρατο το ξακουστό,
σε ένα πατέμορφο χωριό
στης Βασιλίτσας το βουνό.

Το Δίστρατο έχει λεβερτιά
ομολογούσατε παλιά
μια ιστορία για την Τουρκιά
Γκαρέληδες και Μίχηδες
καλόγεροι γετταίοι.
τους Τούρκους πολεμούσατε.

Με θάρρος και ψυχή κρατώντας
Μες στα χέρια τους
το κοφτερό σπαθί.

Δίστρατο όμορφο χωριό
στην Απειρο είσαι ξακουστό
στον πρόποδες και στα βουνά
στις κρύες τις βρυσούλες,
τα δροσερά νερά.

Κλαρίνα, κτέφια και βιολιά
στης Παραγιάς το πατηγύρι
Ολοι χορεύουν και γλεντούν
και όλοι μέσα στα χέρια τους
κρατούν γεμάτο το ποτήρι.

Στην όμορφη την εκκλησιά
Αχει το σπίτι η Παραγιά
Ολοι εμείς την προσκυνάμε
Την Θεία χάρη της ζητάμε.
Δοξασμένο το όνομα της
Που μας είναι ο προστάτης.

Αλκιβιάδης Καραγιάννης
Δίστρατο

Δραστηριότητες Συλλόγου Βούρμπιανης

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βούρμπιανης, στα πλαίσια των εντατικών ενεργειών του για την επισκευή του Σχολαρχείου, που χαρακτηρίστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού διατηρητέο μνημείο, έστειλε ενημερωτική επιστολή προς τους βουλευτές Ιωαννίνων, ζητώντας τη συμβολή τους για την ένταξή του σε εθνικό ή ευρωπαϊκό πρόγραμμα.

Ήδη τόσο η Νομαρχία Ιωαννίνων, όσο και ο Δήμος Μαστοροχωρίων, έχουν επιδείξει αξιόπαινο ενδιαφέρον, αλλά οι οικονομικές δυνατότητές τους, σε συνδυασμό με το υψηλότατο επισκευαστικό κόστος, καθιστούν αδύνατη την ολοκλήρωση του έργου, με μόνη αυτή τη χρηματοδότηση.

Στο θέμα του Σχολαρχείου είχε την ευκαιρία ν' αναφερθεί ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Ιωάννης Γιαϊλόγλου, ο οποίος συμμετείχε με αντιπροσωπεία φορέων της Βούρμπιανης, αποτελούμενης από τους κ. κ. Βασίλειο Τράντα και Δημήτριο Μήγιο, πρόεδρο και ταμία αντίστοιχα του Συνδέσμου Θεσ/κης, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιανουαρίου στο Δημαρχείο, με πρωτοβουλία του Δημάρχου κ. Κο-

σμά Σδούκου. Στη σύσκεψη αυτή όπου εξετάστηκαν θέματα που αφορούν την ευρύτερη περιοχή του Γράμμου πήραν ακόμη μέρος ο Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρος Καλογιάννης, ο βουλευτής Καστοριάς κ. Ανέστης Αγγέλης, οι νομάρχες Ιωαννίνων και Καστοριάς κ. κ. Αλέξανδρος Κακριμάνης και Κωνσταντίνος Λιάντσης, Δήμαρχοι και Κοινοτάρχες της περιοχής καθώς και εκπρόσωποι της εταιρίας προστασίας περιβάλλοντος ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ. Το Δ. Δ. Βούρμπιανης εκπροσώπησε η Σύμβουλος κ. Λευκοθέα Γεωργάκη.

Την Κυριακή 2 Ιανουαρίου, στην αίθουσα του Ενοριακού Πνευματικού Κέντρου Βούρμπιανης, κόπηκε η πρωτοχρονιάτικη πίτα του Συλλόγου, την οποία ευλόγησε ο εφημέριος Βούρμπιανης πρωτοπρεσβύτερος π. Δημήτριος Μαργαρίτης. Η εκδήλωση έγινε παρουσία των βουλευτών κ.κ. Κώστα Τασούλα και Αντώνη Φούσα, του δημοτικού συμβούλου Μαστοροχωρίων κ. Αποστόλου Σιώτου, της συμβούλου του Δ. Δ. Βούρμπιανης κ. Λευκοθέας Γεωργάκη και πολλών συγχωριανών.

Κατά τη διάρκεια της γιορτής, διαβάστηκε μήνυμα του επί σειρά ετών

μέλους του κληροδοτήματος Χαρίση Ζήκου κ. Ιωάννη Κιψαντώνη και ακολούθησε γόνιμος διάλογος για τοπικά θέματα.

Το νόμισμα που «μεταφράστηκε» σ' ένα όμορφο δώρο, κέρδισε η κ. Λίδα Σωτηρίου, μέλος του Δ. Σ. του Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθήνας.

Για το τριήμερο της Αποκριάς και της Καθαροδευτέρας 12, 13 και 14 Μαρτίου 2005, ο Σύλλογος, σε συνεργασία με τους λοιπούς φορείς του χωριού, διοργανώνει παραδοσιακές εκδηλώσεις με γλέντι, χορό, τραγούδι, αναβίωση εθίμων και καλεί τους απανταχού Βουρμπιανίτες να δώσουν το παρόν.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΙΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΙΣ 23.01.05

Με τη συμμετοχή πολλών συμπατριωτών και φίλων της Βούρμπιανης και με την παρουσία του αντινομάρχη Θεσσαλονίκης κ. Μπίκου και άλλων φορέων της πόλης μας και της γενέτειράς μας, γιορτάσαμε τον ερχομό του καινούριου χρόνου κόβοντας τη βασιλόπιτα, στην καθιερωμένη ετήσια εκδήλωση του συλλόγου

μας, στην αίθουσα της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης το Δ. Σ. τίμησε τους προγενέστερους Προέδρους κ.κ. Δημ. Νίτσα και Αντ. Τράντα καθώς και τον αείμνηστο Χαρ. Δημαράτο για την πολυετή θητεία και προσφορά τους στο Σύλλογο, απονέμοντας τιμητικές πλακέτες.

Η μεγάλη συμμετοχή, η καλή διάθεση, η φιλική ατμόσφαιρα, η σωστή οργάνωση και η παραδοσιακή μουσική, μας κράτησαν μέχρι αργά το μεσημέρι συζητώντας, διασκεδάζοντας και μας γέμισαν δύναμη και ελπίδα να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για την αγαπημένη μας Βούρμπιανη.

Κατερίνα Δημαράτου

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Κατά τις αρχαιρεσίες του Συλλόγου μας την 24η Ιανουαρίου 2005 εξελέγησαν για το Δ.Σ. οι παρακάτω, οι οποίοι συγκροτήθηκαν σε σώμα ως εξής: Πρόεδρος, Δημαράτου Αικατερίνη - Γεν. Γραμματέας, Κυπαρίσση Αλεξάνδρα - Ταμίας, Κουφού Αλεξάνδρα - Μέλη, Κυπαρίσσης Κων/νος, Μήγιος Δημ., Νίτσας Βασ., Τράντας Βασ.

Εκ του Συλλόγου.

Η κοπή της πίτας Ασημοχωριτών στο “ΤΙΤΑΝΙΑ” Αθηνών 30/1/2005

Οπως κάθε χρόνο, έτσι και εφέτος οι Ασημοχωρίτες Αθηνών έκοψαν την πρωτοχρονιάτικη πίτα στο πολυτελές ξενοδοχείο Αθηνών “ΤΙΤΑΝΙΑ” και στην πολυτελέστατη αίθουσα “ΠΛΑΤΩΝ” του 10ου ορόφου που είχε αγνάντεμα την Ακρόπολη Αθηνών, στις 30/1/2005 ημέρα Κυριακή.

Την εκδήλωση αυτή οι Ασημοχωρίτες την εμπλούτισαν με μια άκρως ενδιαφέρουσα ιατρική διάλεξη της ασημοχωρίτισσας διακεκριμένης ιατρού-καρδιολόγου-παθολόγου και διευθύντριας κλινικής μεγάλου Νοσοκομείου των Αθηνών κας Οικονόμου-Σταματάκη με θέμα “ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΑ”.

Η μεγάλη αυτή επιστήμων με γλαφυρότητα και με απλή και κατανοητή γλώσσα, ανέπτυξε το ανωτέρω θέμα σε όλες τις λεπτομέρειές του και έκανε το ακροατήριο (80-90 άτομα) να την ακούσει με μεγάλη προσοχή, διότι τα ιατρικά θέματα που έθιξε ενδιαφέρουν όλους. Μετά την ομιλία η ομιλήτρια δέχτηκε πληθώρα ερωτήσεων για το προκείμενο ιατρικό θέμα, αλλά και για άλλα θέματα γενικής ιατρικής εις τα οποία η κυρία Σταματάκη έδωσε σαφέστατες

και κατανοητές απαντήσεις και προκάλεσε το θαυμασμό πάντων.

Από την πληθώρα των θεμάτων που έθιξε και ανέπτυξε η κυρία Σταματάκη ενδεικτικώς αναφέρομε τα εξής: Ζαχαρώδης Διαβήτης, το θέμα της διατροφής το οποίο όπως ανέφερε αν το προσέχουμε θα αποφύγουμε πολλές ασθένειες: οστεοπόρωση και ιδίως μετά την εμμηνόπαυση, ψύξη του τριδύμου νεύρου, υπέρταση και πολλά άλλα ιατρικά θέματα που δεν μπορούν να αναφερθούν.

Την ομιλήτρια παρουσίασε ο πρόεδρος του Συλλόγου Ιατρός Κώστας Νούτσης, ο οποίος ευχήθηκε σε όλους ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ και είπε ότι ο Σύλλογος Ασημοχωριτών έκανε πολλά τον χρόνο που πέρασε για να υλοποιήσει τα περιλαμβανόμενα στη διθήκη του μεγάλου ευεργέτη του Συλλόγου και της Επαρχίας Κόνιτσας Βασίλη Χρήστου και είπε ότι με τον ίδιο ζήλο το διοικητικό Συμβούλιο θα εργασθεί και εις το μέλλον.

Τέλος μίλησε ο συγγραφέας και ποιητής Στέφανος Νούτσης που είναι Γεν. Γραμματέας του Συλλόγου και σαν πνευματικό μνημόσυνο, αναφέρθηκε στην προσωπικότητα του προώρως αποβιώσαντος αειμνήστου

Νίκου Ζήκου που υπήρξε και πρόεδρος του Συλλόγου Ασημοχωριτών Αθηνών.

Τέλος ανακοινώθηκε ότι εγκρίθηκαν από το Υπουργείο οικονομικών οι δύο υποτροφίες που δόθηκαν από το Σύλλογο στους φοιτητές Δημήτρα Ν. Ζήκου και Ευάγγελο Α. Νταλαγιώργο εκ 1700 ευρώ εκάστη και τα χρήματα θα καταβληθούν προσεχώς στους δικαιούχους.

Παρευρέθηκαν, ο εκπρόσωπος της ελληνικής Αστυνομίας για τις δημόσιες σχέσεις ανώτατος αξιωματικός κύριος Ελευθέριος Γ. Οικονόμου, ο πρόεδρος και η Γενική Γραμματέας της Ομοσπονδίας αδελφοτήτων Κόνιτσας κύριος Μιχάλης Μαρτσέκης και Νίκη Γκουμποβά, ο

μουσικός Αλέκος Παπαχρήστος από την Καστανιανη που μας χάρισε τελευταία το εξαιρετο CD με τραγούδια μαστοροχωριτών και το οποίο στην εκδήλωση αυτή συνεχώς παίζετο, ο πρώην πρόεδρος των Βουρμπιανικών Γιώργος Γκιώκας, ο πρόεδρος Γοργοποταμιτών Γιώργος Γερασιμίδης και πολλοί άλλοι.

Γενικώς ήταν μια άκρως επιτυχημένη εκδήλωση παρά το γεγονός ότι την ίδια ημέρα και ώρα γινόταν η εκδήλωση της Πανηπειρωτικής στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και κοβόταν η πίτα των Χιονιαδιτών στο "ΣΤΑΝΛΕΥ".

Στέφανος Νούτσης

το τζάκι **Pension**
ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΓΚ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος
ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
Οικία απέναντι από τον Ξενώνα
"ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ"
Τηλ. 210 - 2132988 - 6974608381

Χρήστος Γκόγκος
—
Χειρουργός Οδοντίατρος
Διδάκτορας Ενδοδοντολογίας Α.Π.Θ.

Ερμού 73-Πλατεία Αγίας Σοφίας
546 23 Θεσσαλονίκη
Τηλ.:2310-265.168
Κιν.:6977-032.376

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΟΞΥΑΣ

Στις 6-2-2005 στο ξενοδοχείο STANLEY πραγματοποιήθηκε και φέτος, όπως κάθε χρόνο, τακτική Γενική Συνέλευση των μελών του Συνδέσμου Αδελφότητας Οξυάς Ηπείρου "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ", κοπή πίτας για το νέο έτος, βράβευση των επιτυχόντων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και διενεργήθηκαν αρχαιρεσίες για την εκλογή νέου Δ.Σ. του Συλλόγου της Αθήνας και της Επιτροπής του χωριού. Η συμμετοχή υπερέβη κάθε προσδοκία, αφού ξεπέρασε τα 115 μέλη εκτός από τα φιλικά μας πρόσωπα των άλλων χωριών (Καστάνιανη, Ασημοχώρι, Κεφαλοχώρι, Αμάραντος) που μας τίμησαν με την παρουσία τους, μας ενίσχυσαν οικονομικά και τα ευχαριστούμε θερμά.

Στην αρχή έγινε, από τον Πρόεδρο του Δ.Σ., απολογισμός των δραστηριοτήτων, των εκδηλώσεων και των έργων που πραγματοποιήθηκαν την απελθούσα διετία. Παράλληλα έγινε ενημέρωση για τα θέματα και προβλήματα που απασχολούν το χωριό μας. Ιδιαίτερα υπογραμμίστηκε το θέμα της διάσωσης του κεντρικού ναού μας, του Αγίου Νικολάου, που κινδυνεύει να καταρρεύσει από την αμέλεια των αρμόδιων αρχών και φορέων του τόπου μας ότι άμεσα θα

αντιμετωπιστεί το πρόβλημα και αναμένουμε την πραγματοποίηση των υποσχέσεων, για να διασωθεί ένα μνημείο ιερό, άρρηκτα συνδεδεμένο με την ιστορική, κοινωνική και πολιτισμική διαδρομή του χωριού μας.

Ακολούθως εκφράστηκαν ευχαριστίες προς όλα τα μέλη, και ιδιαίτερα προς τη νεολαία μας, για τη συμμετοχή τους και τη συμβολή τους σε κάθε εκδήλωση και δραστηριότητα. Ξεχωριστά απευθύναμε ευχαριστίες θερμές στους λιγοστούς μόνιμους κατοίκους του χωριού μας, που φυλάγουν Θερμοπύλες, δίνουν ζωή στη γενέτειρά μας, φροντίζουν τα σπίτια μας, τα μνημεία μας, τις εκκλησίες και τα ξωκλήσια μας κι ανάβουν τα καντηλάκια των προσφιλών μας ψυχών που έφυγαν από κοντά μας. Συμπωματικά εκείνη τη στιγμή δεχτήκαμε τηλεφωνικά τις θερμές ευχές των συγχωριανών μας από το χωριό, που έγιναν δεκτές από όλους με συγκίνηση, ενθουσιασμό και χειροκροτήματα. Έτσι η σκέψη των ακριτών μας για μας αντάμωσε, εκείνη την επίσημη ώρα, με τη δική μας σκέψη για κείνους.

Ακολούθησε η βράβευση των παιδιών μας που πέρασαν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Μέλη του Δ.Σ. προσέφεραν ένα συμβολικό δώρο, έ-

να ωραίο λεύκωμα για την Ήπειρό-
μας, που απεικονίζει τα έργα της φύ-
σης και των ανθρώπων της ιδιαίτερης
πατρίδας μας. Η επιτυχία τους κατα-
χειροκροτήθηκε θερμά από όλους.

Μετά τις αρχαιρεσίες, τα αποτελέ-
σματα των οποίων θα ανακοινω-
θούν μελλοντικά, έγινε η κοπή της
πίτας και ανταλλάγησαν θερμές ευ-
χές. Οι τυχερές φέτος ήταν η κα
Μαρία Αντωνιάδου και η κα Ζούκη
Χαραλαμπία. Τις ευχόμαστε πάντα η
τύχη να τους χαμογελά. Τα δώρα
που τους προσφέρθηκαν ήταν από
ένα DVD, όμορφο οδοιπορικό στην
Οξυά μας, προσφορά του αγαπητού
μας γαμπρού Κώστα Αγγελάκη, λά-
τρη του χωριού μας.

Με τα κομμάτια της βασιλόπιτας
μοιράστηκαν σε όλα τα τραπέζια οι
υπέροχες πίτες, οι μπατσαρόπιτες
και οι τηγανίτες, που όλοι τις γευτή-
καμε και συχαρήκαμε τις χρυσοχέ-
ρες κυρές του χωριού μας κι ήπιαμε
ένα τσίπουρο, απ' τον τόπο μας,
στην υγειά τους και στην υγειά ό-
λων. Σ' αυτό το υπέροχο αντάμωμα
ανταλλάξαμε φιλιά κι ευχές, γνωρί-
σαμε καινούργια πρόσωπα και χα-
ρήκαμε την ωραία ατμόσφαιρα της
χαράς, του γέλιου και της ατέλειω-
της κουβέντας. Αυτή τη γλυκιά ώρα,
και από την αρχή της εκδήλωσης,

την ομόρφυναν τα τραγούδια και η
μουσική του τόπου μας, που μας χά-
ρισε το υπέροχο CD της “Παραδο-
σιακής Χορωδίας Μαστοροχωρίων
Κόνιτσας”, το οποίο τελευταία κυ-
κλοφόρησε δωρεάν κι έφτασε όπου
γης υπάρχουν συμπατριώτες μας κι
έγινε θερμά αποδεκτό απ' όλους και
αποτελεί αχώριστή τους μελωδική
συντροφιά.

Η ζωντανή και αθρόα παρουσία
της νεολαίας μας μας μίλησε στην
καρδιά μας και μας μίλησε ότι εί-
ναι έτοιμη να παραλάβει τη σκυτάλη
στα άξια χέρια της. Την συχαίρουμε
και τη θαυμάζουμε. Με τέτοια νιάτα
ο σύλλογός μας και το χωριό μας δε
φοβούνται το μαρασμό και πιστεύ-
ουμε ότι θα πάμε ακόμη πιο μπρο-
στά. Γι' αυτό σας λέμε χωριανοί “Τη
νεολαία και τα μάτια μας”. Της αξί-
ζει η αγάπη μας, ο σεβασμός μας, ο
θαυμασμός μας.

Κλείνοντας ευχόμαστε το 2005 να
είναι ειρηνικό και να χαρίσει υγεία
και ευτυχία σ' όλο τον κόσμο, αγάπη
και δημιουργική συνεργασία σ' όλες
τις μικρές κοινωνίες αλλά και σε ό-
λα τα έθνη της υφηνλίου.

Χρόνια πολλά! Και του χρόνου!

Σύλλογος Οξυάς

Μαστοροχωρίων Κόνιτσας

(Ευχαριστούμε για τη φιλοξενία)

Η ΠΙΤΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΛΥΚΟΡΡΑΧΗΣ

Υστερα από πρόσκληση του Δ.Σ. και του Προέδρου κ. Νικολάου Β. Φασούλη, έγινε στις 23 Γενάρη 2005 στην Αθήνα και στη φιλόξενη αίθουσα του Συλλόγου Μεγαλόχαρης Άρτας το ετήσιο αντάμωμα - Συνέλευση της Αδελφότητας Λυκόρραχης.

Στη γεμάτη από συγχωριανούς, συγγενείς και φίλους, μα και από αισθήματα και συγκίνηση, αίθουσα, ο πρόεδρος του Δ.Σ. αναφέρθηκε στις δραστηριότητες και τα οράματα της Αδελφότητάς μας, που είναι ένας μεγάλος μαχαλάς, Λυκορραχίτικος, στην Αθήνα και όχι μόνο.

Στη συνέχεια, σε σεμνή τελετή, έγινε αναφορά - μνήμη στο θεμελιωτή και πρόεδρο, από το 1978 μέχρι το 1991, της Αδελφότητας, αείμνηστο δάσκαλο Θεοφάνη Αθ. Φασούλη, τον άνθρωπο το γεμάτο όνειρα για το χωριό μας και τους συγχωρια-

νούς μας, που βοήθησε με κάθε δυνατό τρόπο στην επέκταση του νέου οικισμού και την αποκατάσταση των παλινοσπούτων συνανθρώπων μας. Διεξοδικά αναφέρθηκαν για την ζωή και το έργο του ο κ. Χρήστος Παν. Φασούλης, κύριος ομιλητής, καθώς και ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων της περιοχής μας κ. Μιχ. Μαρτσέκης, που μας τίμησε με την παρουσία του μαζί με τα Μέλη του Δ.Σ. κ. κ. Αλέκο Παπαχρήστο και Νίκη Γκουντουβά.

Το μεγάλο παρόν και ο Δήμαρχος Μεστοροχωρίων και συγχωριανός μας κ. Κοσμάς Κ. Σδούκος που απένειμε στην οικογένεια του Φάνη Φασούλη τιμητική διάκριση.

Η θαυμάσια, πράγματι, γιορτή έκλεισε με το κόψιμο της καθιερωμένης Βασιλόπιπας. Η τυχερή της μέρας, η κ. Παναγιώτα Σπ. Σδούκου, που "βρήκε το φλουρί".

Κ.Α. ΦΑΣΟΥΛΗΣ

ΦΩΤΗΣ ΡΟΥΒΑΛΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ - ΠΑΙΔΟΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Εκπαιδευθείς επί δεκάτα εις Ν. Υόρκη, ΗΠΑ

στο υπερηχογράφημα καρδιάς

και στις καρδιακές παθήσεις εμβρυϊκής και παιδικής ηλικίας

Πτυχιούχος AMERICAN BOARD OF PEDIATRIC CARDIOLOGY

Μητροπόλεως 69 - Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310 229009

Κιν. 6977 013892

Κ. Ε. Φ. Ο. Κόνινας

Η λέσχη ηλικιωμένων φιλοξε-
νείται στο κτίριο του ΚΕ-
ΦΟ, όπου τα μέλη της εξυ-
πηρετούνται από το προσωπικό του
Κέντρου και εκφράζουν δι' εμού τις
ευχαριστίες για την παροχή των υπη-
ρεσιών προς τους ηλικιωμένους, θα-
μώνες του Κέντρου.

Οι ηλικιωμένοι θεωρούν υποχρέω-
σή τους να περνούν από το δικό τους
χώρο για μια "καλημέρα", έναν καφέ,
ανάγνωση του τοπικού τύπου και προ-
πάντων για τον προγραμματισμό δια-
φόρων δραστηριοτήτων.

Η ηλικία και τα προβλήματα υγείας
δεν πτοούν τα μέλη της λέσχης. Απεναν-
τίας με αγάπη για ζωή και δράση
προγραμμάτισαν και πραγματοποίη-
σαν το 2004 τις παρακάτω εκδηλώσεις
και εκδρομές. Σ' αυτές υπήρχε οικο-
νομική συμμετοχή του Δήμου.

Το Δ. Σ. των ηλικιωμένων

Εκδηλώσεις

1. Χορός ηλικιωμένων 29-1-2004
2. Τσικνοπέμπη 12-2-2004
3. Ημέρα γυναίκας 8-3-2004
4. Ημέρα μητέρας 9-5-2004
5. Ημέρα των ηλικιωμένων 2-10-
2004

Εκδρομές

1. Τριήμερη εκδρομή Σ. Ελλάδα-Εύ-
βοια- Μακεδονία 9-6-04
2. Ημερήσια εκδρομή στις Πρέσπες
17-6-04
3. Ημερήσια εκδρομή Σαμαρίνα 22-6-04
4. Ημερήσια εκδρομή Αλβανία 13-7-04
5. Ημερήσια εκδρομή Δρέπανο 15-7-04
6. Ημερήσια εκδρομή Αλβανία 19-7-04
7. Ημερήσια εκδρομή Σύβοτα 22-7-2004
8. Ημερήσια εκδρομή στην Πέρδικα 28-7-04
9. Ημερήσια εκδρομή Αλβανία 10-8-04
10. Ημερήσια εκδρομή Αλβανία 25-8-04
11. Ημερήσια εκδρομή στην Πάργα
26-8-04
12. Ημερήσια εκδρομή στην Πρέβεζα
31-8-04
13. Ημερήσια εκδρομή στην Αλβανία
9-9-04
14. Διήμερη εκδρομή στην Παναγία
στη Μαλεβή 16-9-04
15. Διήμερη εκδρομή στην Κέρκυρα 6-
11-04
16. Ημερήσια εκδρομή στα χωριά Κό-
νινας 28-11-04
17. Ημερήσια εκδρομή στο Μοναστήρι
"Ντουραχάνι" 19-12-04

ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ

Το Σάββατο, 22-01-2005, στις 08.30' μμ., η Ένωση Κονιτσιωτών έκοψε τη βασιλόπιτα στο γνωστό χώρο της οδού Ασωπίου.

Η προσέλευση του κόσμου δεν ήταν η αναμενόμενη, σε σχέση πάντα με αυτούς που εκπροσωπεί η Ένωση και αυτό μπορεί να οφείλεται σε πολλούς λόγους, όπως το σχετικό κρύο και η βροχή, η ελλιπής ενημέρωση κ.ά.

Την εκδήλωση μεταξύ άλλων, τίμησαν οι βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου, Μιχάλης Παντούλας, Κώστας Τασούλας και Αντώνης Φούσας.

Στην αρχή ο Πρόεδρος της Ένωσης Φώτης Ντίνος απύθυνε σύντομο χαιρετισμό, γνωστοποίησε τη δημιουργία τράπεζας αίματος και ανακοίνωσε ότι ο καθιερωμένος ετήσιος χορός θα πραγματοποιηθεί στις 5 Μαρτίου.

Για το θέμα της Τράπεζας αίματος σύντομη ενημέρωση έκανε και ο κ. Παπαδόπουλος του Κέντρου Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου Χατζηκώστα, ο οποίος τόνισε ότι θα παράσχει στο Δ/κό Συμβούλιο κάθε σχετική με την αιμοδοσία βοήθεια.

Είναι μια σημαντική πρωτοβουλία

της Ένωσης, που αξίζει να υποστηριχτεί, γιατί μας αφορά όλους.

Για να δώσει κάποιος αίμα, δεν είναι ανάγκη να απομακρυνθεί από τον τόπο διαμονής του. Οπουδήποτε κι αν βρίσκεται, μπορεί να δώσει αίμα, δηλώνοντας απλά ότι γίνεται για λογαριασμό της Ένωσης Κονιτσιωτών με έδρα τα Ιωάννινα.

Τυχερή της βραδιάς ήταν η κ. Νικολάου Αικατερίνη, στην οποία παραδόθηκε και μια ασημένια εικόνα του Χριστού.

Όμως, οι καλοί μεζέδες το ντόπιο τσίπουρο και το κρασί δημιούργησαν κέφι, που βρήκε διέξοδο σε χορό με το συγκρότημα του Μιχάλη Πανουσάκου.

Το συγκρότημα αποτελούσαν οι: Μιχάλης Πανουσάκος και Θανάσης Χριστόπουλος, Κλαρίνο, ο Ευάγ. Χαλκιάς βιολί, ο Παύλος Χαλκιάς, λαούτο, ο Χρήστος Ευαγγέλου ακορντεόν και ο Βασίλης Οικονόμου ντέφι.

Ιδιαίτερα συγχαρητήρια αξίζουν στα μέλη του Δ/κού Συμβουλίου της Ένωσης γιατί, κάτω όχι από τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και προϋποθέσεις, δουλεύουν με όρεξη και με το χαμόγελο στα χείλη.

I.T.

Από τις δραστηριότητες του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Παδιωτών “Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ”

1) Στις 23-1-2005 πραγματοποιήθηκε στη Λάρισα στην αίθουσα του πανπειρωτικού Συνδέσμου Ν. Λάρισας η ετήσια γενική συνέλευση του εκπολιτιστικού Συλλόγου Παδιωτών “Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ”. Από τον πρόεδρο του συλλόγου, έγινε ένας λεπτομερής απολογισμός των πεπραγμένων και στη συνέχεια ακούστηκαν οι απόψεις και οι προτάσεις από διάφορα μέλη του συλλόγου. Από τις αρχαιρεσίες που ακολούθησαν εκλέχτηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο που έχει ως εξής:

- 1) Λιούσκας Αλκιβιάδης, Πρόεδρος
- 2) Κοντογιάννης Παντελής, Αντιπρόεδρος
- 3) Κοντογιάννης Νικόδημος, Γραμματέας
- 4) Κασκαβέλης Ιωάννης, Ταμίας
- 5) Μόσχος Αθανάσιος, Έφορος
- 6) Βάρνας Γεώργιος, Μέλος
- 7) Συμεωνίδης Άγγελος, Μέλος (υπεύθυνος νεότητας)

2) Η κοπή της πίτας και ο ετήσιος χορός του συλλόγου πραγματοποιήθηκαν με πολλή επιτυχία, στις 12-2-2005 στο κέντρο “ΜΑΡΙΑΝΝΑ” στη Λάρισα. Η προσέλευση των μελών και φίλων του συλλόγου ήταν πολύ μεγάλη. Στην αρχή ο πρόεδρος του συλλόγου Αλκ. Λιούσκας απύθυνε τον καθιερωμένο χαιρετισμό προς του παρευρισκομένους και στη συνέχεια έγινε η κοπή της πίτας με τις ευλογίες

του κωριανού μας αρχιμανδρίτη Κοντογιάννη Τιμόθεου.

Ακολούθησε τρικούβερτο γλέντι με την ορχήστρα του δεξιοτέχνη κλαρινίστη Νίκου Φιλίππιδη. Το κέφι διατηρήθηκε αμείωτο μέχρι τις πρωινές ώρες. Παρευρέθησαν και ο δήμαρχος Κόνιτσας με τη σύζυγό του που είναι από τους πιο θερμούς συμπαραστάτες του συλλόγου μας.

ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

Η επιτροπή Διαχείρισης του κληροδοτήματος Χαρίση Ζήκου, αισθάνεται την υποχρέωση να εκφράσει δημοσίως τις ευχαριστίες και μέσω του περιοδικού Κόνιτσας, στην ευεργέτιδα του χωριού μας Βούρμπιανη κυρία Ειρήνη Θεοδοσιάδου - Σοριάνο, η οποία για μια φορά ακόμα προσέφερε το χρηματικό ποσό των 300 ευρώ για τους σκοπούς του.

Τέτοιες χειρονομίες τιμούν, προσφέροντας οικονομική ενίσχυση για τη γενέτειρα των γονέων τους και είναι το καλύτερο και αιώνιο μνημόσυνο για τις ψυχές των αγαπημένων τους προσώπων.

Για τη Διαχειριστική Επιτροπή
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΙΩΚΑΣ

Η ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: ΠΑΣΧΑΛΗ Δ. ΜΑΝΩΛΗ

Νομίζω ότι, μία από τις πρώτες υποχρεώσεις της γενιάς μας, απέναντι της κληρονομιάς την οποία λάβαμε, είναι να παρουσιάζουμε κείμενα και εργασίες που θα έφερναν ένα ψηφί απαραίτητο για να απαρτισθεί το μεγάλο ψηφιδωτό που συνθέτει την ιστορία της Ιδιαίτερης Πατρίδας μας, Ηπείρου, όπου σμίγουν, αξεχώριστα, τα πολλά, μέσα στο ένα.

Από την άποψη αυτή, η αξία τους για το μεγάλο συλλογικό έργο, που αφορά τον τόπο μας, του οποίου αποτελούν μία μονάδα, του όλου σώματος, είναι ανυπολόγιστη.

Μέσα από την τοπική ιστοριογραφία, ολοένα, και κάποια, ζωντανεμένα, φωνή μας ξανάρχεται. Οι αναμνήσεις, οι εντυπώσεις και οι κρίσεις τις οποίες έχουν μεταβιβάσει οι πρεσβύτεροί μας, μαρτυρίες ζωής, πρέπει να τις γνωρίζουμε, να τις προσέχουμε, να τις ακούμε και συνάμα να τους σταθούμε ευγνώμονες για την προσφορά τους.

Τα κείμενα που παραθέτω πιστεύω πως, είναι σημαντικά και άκρως ενδιαφέρουσα πηγή για τον μελλοντικό ιστοριογράφο. Άλλωστε, ακέραιο το κείμενο ως τις λεπτομέρειές του μας οδηγεί και μας συγκρατεί στον ηπειρωτικό χώρο.

Δεν έκανα καμία προσωπική παρέμβαση και διατήρησα τη γλωσσική του διατύπωση ως το πρωτότυπο. Είναι δε

από το επίσημο δελτίο της, τότε εποχής, “ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ” που εκδιδόταν στα Γιάννενα από το τυπογραφείο “ΕΡΜΗΣ”.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΩΝ:

Από: Αριθ. φύλλου (1) 22 Μαρτίου 1913

Έως: Αριθ. φύλλου (43) 20 Νοεμβρίου 1913.

Εν Ιωαννίνοις τη 18 Απριλίου 1913
Αριθ. φύλλου 6 Αριθ. 1074

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΩΝ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

Περί συστάσεως Δ' τμήματος παρά τη Γενική Διοικήσει.

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 2ον του Νόμου ΔΡΛΔ' περί διοικήσεως των στρατιωτικώς κατεχομένων και της τηλεφωνικής υπηρεσίας και την Ημετέραν απόφασιν από 21ης Μαρτίου ε.ε. περί διαιρέσεως της Γενικής Διοικήσεως εις τμήματα,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Εις την υπηρεσίαν της Γενικής Διοικήσεως προστίθεται τέταρτον τμήμα ως εξής:

Δ' Τμήμα Ταχυδρομικόν, Τηλεγραφικόν και Τηλεφωνικόν, εις ο υπα-

χθήσονται άπασαι αι υποθέσεις και υπηρεσίαι αι αφορώσαι την Ταχυδρομικήν, Τηλεγραφικήν και Τηλεφωνικήν συγκοινωνίαν εν γένει.

Ο Γενικός Διοικητής
Γ. Χρυστάκη-Ζωγράφος

Αριθ.: 1090 18 Απριλίου 1913 Αριθ.
φύλλου 6

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΩΝ ΕΝ
ΗΠΕΙΡΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Περί συστάσεως Ταχυδρομικής, Τηλεγραφικής και Τηλεφωνικής Διευθύνσεως, Ταχυδρομείων, Τηλεγραφείων και Τηλεφωνείων και κατατάξεως αυτών.

Έχοντες υπ' όψιν την από 16 τρέχοντος μηνός και υπ' αρ. 1074 απόφασιν ημών περί συστάσεως Δ' Τμήματος τη Γεν. Διοικήσει,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Α'. Συνιστώμεν ταχυδρομικήν τηλεγραφικήν Διεύθυνσιν α' τάξεως, ης έδραν ορίζομεν την πόλιν των Ιωαννίνων, υπό την ονομασίαν «Ταχυδρομική, Τηλεγραφική και Τηλεφωνική Διεύθυνσις Ιωαννίνων».

Β'. Συνιστώμεν ταχυδρομικά, τηλεγραφικά και τηλεφωνικά γραφεία υπαγόμενα εις την δικαιοδοσίαν της ως είρηται Διευθύνσεως Ιωαννίνων εις τας εξής πόλεις ή Κώμας:

Αργυροκάστρω, Πρεβέζη, Φιλιπιάδι, Αγίοις Τεσσαράκοντα, Μετσόβω, Κονίτση, Κολωνία, Λεσκοβικίω, Τεπελενίω, Πρεμετή, Φράσαρη, Δελβίνω, Χειμάρρα, Κουρβελεσίω, Φιλιάταις, Παραμυ-

θία, Πάργα, Γουμενίση και Σαγιάδη

Ταχυδρομικά δε μόνον και τηλεφωνικά εις τας εξής κώμας και χωριά.

Κλεισούραν, Λιμπόχοβον, Βοστίαν, Ζίσαν, Λάισταν, Δοβράν και Μπάγια

Γ'. Συνιστώμεν επίσης Εργοστάσιον επισκευής Ηλεκτρικών και Τηλεφωνικών μηχανημάτων εξαρτώμενων και τούτο από της Διευθύνσεως Ιωαννίνων. Εις το εργοστάσιον τούτο προσαρτάται και η υπό της Τουρκικής υπηρεσίας συνεστημένη αποθήκη Ταχυδρομικών, Τηλεγραφικών και Τηλεφωνικών υλικών.

Δ'. Πάντα τα ανωτέρω γραφεία διαιρούμεν εις τέσσαρας τάξεις τας οποίας κατατάσσομεν (αυτά) ως εξής:

Εις πρώτην τάξιν:

Τα γραφεία Πρεβέζης και Αργυροκάστρου.

Εις την Δευτέραν τάξιν:

Τα γραφεία Φιλιπιάδος, Αγίων τεσσαράκοντα και Μετσόβου.

Εις την τρίτην τάξιν:

Πάντα τα λοιπά Ταχυδρομικά, Τηλεγραφικά και Τηλεφωνικά γραφεία, και

Εις την Τέταρτην τάξιν:

Πάντα τα ταχυδρομικά μόνον και και Τηλεφωνικά και

Ε'. Η διοίκησις και η εν γένει λειτουργία των γραφείων τούτων θέλει γίνεσθαι συμφώνως ταις διατάξεσι των Νόμων ΒΨΞΣΤ, ΒΨΞΖ, ΒΨΞΘ και ΒΨΞΗ της 30 Μαΐου 1900 και ΓΦΞΕ'.

Εν Ιωαννίνοις τη 17 Απριλίου 1913

ο Γενικός Διοικητής
Γ. Χρυστάκη-Ζωγράφος

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕ ΤΟ ΠΕ. Σ.Υ.Π. ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΤΙΣ 17 ΚΑΙ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Εισηγήτρια: Μαρίνα Ζυγούρη Ιωάννινα, 18-12-2004

Κυρίες και κύριοι που εκπροσωπείτε αρχές, υπηρεσίες, ιδρύματα, θεσμούς και φορείς σας συγχαίρω, γιατί με την παρουσία σας, τιμάτε τον εθελοντισμό ως ανθρώπινη αξία.

Συγχαίρω και όλους τους παρευρισκόμενους και ιδιαίτερα τις φίλες και φίλους που υπηρετούν τον εθελοντισμό και εκπροσωπούν στη διημερίδα οργανώσεις, σωματεία, ομάδες και κάθε είδους κίνηση εθελοντισμού.

Στο Πε.Σ.Υ.Π. Ηπείρου (Διοικητικό Συμβούλιο και υπαλλήλους του) απευθύνω ένα ευχαριστώ και ένα "μπράβο" για την άριστη οργάνωση και περισσότερο για τη σημασία που αποδίδουν στον εθελοντισμό, αναγνωρίζοντας ότι είναι ένας δυναμικός τρόπος κοινωνικής συμμετοχής και παρέμβασης πολιτών, με στόχο την εξέλιξη της κοινωνίας, σύμφωνα με τις αρχές της δικαιοσύνης, της ισότητας και της αλληλεγγύης.

Ήδη τα όσα ακούσθηκαν μέχρι τώρα έγιναν αφορμή, πιστεύω, για μια νέα θεώρηση της κοινωνικής μας συμπεριφοράς, όχι από την επιβολή κάποιας υποχρέωσης ή απαίτησης, αλλά από σκέψεις που γεννήθηκαν αυθόρμητα, εθελούσια, αυτο-

προαίρετα, εθελοντικά.

1. Και το μεγαλείο του εθελοντισμού είναι ακριβώς αυτό. Η ενεργοποίηση, η δραστηριοποίηση του ατόμου από εσωτερικό ενθουσιασμό και όχι από επιβολή διάταξης νόμου, υποχρέωσης ή απαίτησης.

Η λέξη θέλω όταν λέγεται με νόημα διεκδικητικό για τον εαυτό μας ή το περιβάλλον μας, εμπεριέχει συμφέρον και επικίνδυνη δόση εγωισμού.

Όταν όμως λέγεται μετά από μυστική παρότρυνση καρδιάς και έχει το νόημα της διάθεσης προσφοράς στον συνάνθρωπο ή στην φύση, τότε αποτελεί την αρχή, τη βάση του εθελοντισμού.

Του εθελοντισμού που λένε πως δεν είναι φιλανθρωπία. Για μένα και η φιλανθρωπία είναι εθελοντισμός όταν στηρίζεται στην αγάπη και όχι στη λύπη και στον οίκτο.

Τον εθελοντισμό, που δεν είναι μόνο η κοινωνική προσφορά σε ώρα κρίσης, ούτε περιορίζεται στις παραδοσιακές προσπάθειες βοήθειας στους φτωχούς ή ανακούφισης των λιγότερο ευνοημένων ατόμων ή ομάδων μιας κοινωνίας.

Τον εθελοντισμό που είναι, που πρέπει να είναι, η οργανωμένη προ-

σφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο και στο φυσικό περιβάλλον χωρίς την απαίτηση ανταλλάγματος.

Φίλες και φίλοι,

Επιτρέψτε μου να πιστεύω πως μορφωμένος δεν είναι αυτός που πέρασε με επιτυχία από πολλά μικρά και μεγάλα σχολεία και κατέκτησε τη γνώση. Αυτός είναι επιστήμονας ή και πανεπιστήμονας.

Η μόρφωση είναι εσωτερική, ψυχική καλλιέργεια, η οποία εκφράζεται έμπρακτα στην ατομική και κοινωνική μας ζωή με την αγάπη στο συνάνθρωπο και το σεβασμό και την προστασία στο φυσικό περιβάλλον.

Η μόρφωση λοιπόν, μπορεί και πρέπει και θέλω και εύχομαι να είναι γνώρισμα όλων, επιστημόνων και μη.

2. Ο εθελοντής έχει τα στοιχεία του μορφωμένου, του συγκροτημένου ατόμου, και τον άνθρωπο αγαπά και τον υπηρετεί και τη φύση σέβεται και προστατεύει.

Γιατί κάθε αυθόρμητη, εκούσια κίνηση για να υπηρετηθεί ο άνθρωπος και το περιβάλλον του το φυσικό είναι εθελοντισμός.

Και ο εθελοντισμός είναι το καλύτερο μέσο για την καλλιέργεια της φυσικής καλοσύνης που διαθέτει κάθε άτομο.

3. Το πεδίο δράσης του είναι απέραντο, αφού "τα πάθια" των ανθρώπων δεν έχουν ποτέ τελειωμό και ο ορίζοντας της πλάσης δεν έχει άκρη. Για τον εθελοντή δεν υπάρχουν συγ-

γενείς και φίλοι, υπάρχουν συνάνθρωποι. Δεν νοιάζεται για το δάσος και το ποτάμι της περιοχής του μα για την τύχη όλου του πλανήτη.

Δεν τον πνίγει η έλλειψη του χρόνου, γιατί τον χρόνο του τον πλαταίνει και τον μακραίνει η διάθεση και η δύναμη του μπορώ γιατί θέλω.

Δεν τον ενοχλεί στην προσφορά ούτε η ηλικία, ούτε το είδος της επαγγελματικής ενασχόλησης, ούτε τα λίγα, κατά την κρίση του, προσόντα.

Είναι χώρος που χωράνε όλοι, που είναι χρήσιμοι όλοι, που αναδεικνύει κρυμμένες δυνάμεις και ικανότητες.

Κάνει το άτομο να πιστεύει, κάθε μέρα και περισσότερο ότι ο κόσμος μπορεί να γίνει καλύτερος.

Όχι γιατί τρανώνει τον εγωισμό του.

Όχι γιατί του καλλιεργεί άχαρη κοσμοδιορθωτική συμπεριφορά.

Αλλά γιατί μέρα με τη μέρα ο αρχικός εσωτερικός ενθουσιασμός γίνεται σταθερή απόφαση για αγώνα, για συμμετοχή στον αγώνα για μια όμορφη κοινωνία.

Διαπιστώνει ότι μπορεί να γίνει εθελοντής και μέσα στην κύρια, την υποχρεωτική ενασχόληση του. Μέσα στο επαγγελματικό ή το κοινωνικό του πόστο, έστω με μικρή προσπάθεια για υπέρβαση του καθηκοντολογίου.

Δεν φωνάζει ποτέ εγωιστικά: "Εγώ θα φτιάξω τον κόσμο" έτοιμος να δώσει διαταγές. Αντίθετα κινείται

στη λογική ότι συμμετέχω στην προσπάθεια για μια κοινωνία με ανθρώπινο πρόσωπο, βελτιώνοντας τον εαυτό μου μέσα από την προσφορά μου στους συνανθρώπους μου, και πετυχαίνει έτσι, την μεγαλύτερη νίκη της ζωής. Νικά τον εγωισμό του.

Και είναι αλήθεια, πως η κοινωνία που θα δώσει απαντήσεις και λύσεις στα περισσότερα προβλήματά της, θα είναι εκείνη που θα γίνει η πιο πλούσια σ' εθελοντές, σ' εθελοντική δράση.

Πώς εμπνέεται όμως το πνεύμα του εθελοντισμού;

Πώς γίνεται η εθελοντική στράτευση πλατύτερη;

Πρώτα απ' όλα, το παράδειγμα είναι πάντα ισχυρή παρακίνηση για κάθε καλή προσπάθεια στη ζωή μας.

Δεύτερο, όλοι οι υπηρέτες του εθελοντισμού βεβαιώνουν πως ο εθελοντισμός δεν τους "χρωσάει" τίποτε. Πληρώνει αμέσως και μετρητοίς ο εθελοντισμός.

Με την ψυχή σου δίνεις και η ψυχή σου γεμίζει.

Ο εθελοντής ούτε θέλει, ούτε περιμένει αναγνώριση.

Ο εθελοντισμός όμως ανταμοίβει με ευφροσύνη στην καρδιά, με ενίσχυση υπομονής και επιμονής για συνέχιση της προσπάθειας.

Γιατί η αγάπη γεννά αγάπη.

Γιατί η αγάπη δεν στερεύει ποτέ όταν τη μοιραζόμαστε.

Γιατί η μοιρασμένη χαρά είναι διπλή χαρά και η μοιρασμένη λύπη εί-

ναι μισή λύπη.

Γιατί μέρα που περνάει χωρίς ένα χαμόγελο, είναι χαμένη μέρα.

Μέρα, που τα καταφέρνεις να χαμογελάσει κάποιος μαζί σου, μετράει διπλά.

Τα ζει αυτά ο εθελοντής και έχει "υποχρέωση" να τα ομολογήσει και σ' άλλους. Να τους πάρει από το χέρι, να τους γλυκάνει με τη χαρά που είναι η πληρωμή της αλληλεγγύης στον διπλανό και στον μακρινό συνάνθρωπο.

Να τους πει πως η ανταπόδοση έρχεται από ψηλά, από Τον Κύριο του ουρανού. Γιατί ο πεινασμένος, ο διψασμένος, ο φυλακισμένος, γενικά η Πλάση είναι ο Ίδιος ο Κύριος.

Είπαμε ανταπόδοση από τον Ουρανό. Βεβαία και μοναδική. Χαρά που την αντλούμε από μέσα μας.

Ευδαιμονία που δεν μπορείς να την αναζητήσεις αλλού.

Που δεν έχει σχέση με την τροφή και περιποίηση της σάρκας.

Που δεν κινδυνεύει να γίνει δυστυχία από την ικανοποίηση περιττών αναγκών, σε μια τυραννική προσπάθεια για γέμισμα του "Πύθου των Δαναΐδων".

Μίλησε λοιπόν, εθελοντή μου, εθελόντριά μου.

Δεν σου επιτρέπεται να κρατάς τη χαρά για τον εαυτό σου. Τη χαρά της προσφοράς.

Πες όμως ξεκάθαρα και κάτι άλλο:

Μακριά από τον εθελοντισμό όσοι θέλουν, μέσα απ' αυτόν, να κτίσουν

κοινωνικό προφίλ. Μακριά όσοι τον βλέπουν σαν ευκαιρία και μέσο για ενίσχυση προσωπικότητας. Αυτοί είναι μασκαράδες και όσο πιο πολύ μασκαρεύονται, τόσο ευκολότερα τους γνωρίζουμε. Για να γνωρίσουμε τους ανθρώπους πρέπει να τους δούμε στην δράση.

Στην δράση λοιπόν. Και ο εθελοντισμός είναι κυρίως δράση. Είναι ΠΡΑΞΗ με κεφαλαία γράμματα.

Συναντά στο δρόμο το όραμα, τον λόγο και δεν ντρέπεται για τη φτώχεια του.

Έχει βάρος. Έχει ουσία. Τον βλέπει ο λόγος και του αναγνωρίζει περιεχόμενο.

Γιατί ο εθελοντής δεν αντιπαρέρχεται αυτόν που τον άφησαν ημιθανή οι ληστές.

Δρα. Αντιδρά. Προσφέρει.

Δεν κλείνει τα μάτια του όταν δίπλα του κάποιος διψάει.

Δεν κλείνει τ' αυτιά του όταν κάποιος δίπλα του βογγάει.

Δεν κόβει το ποδάρι του όταν κάποιος φωνάζει βοήθεια.

Δεν παρακολουθεί τη συμφορά, την ατυχία, την δυστυχία, κατακρίνοντας και καταρώνοντας τους πάντες, καταλογίζοντας ευθύνες σ' όλους εκτός από τον εαυτό του.

Αντίθετα πλησιάζει απρόσκλητα και τίθεται στη διάθεση του ειδικού, του έμπειρου, του εξειδικευμένου για κάθε περίπτωση.

Κι όπου η γνώση του και οι εμπειρίες του, του λένε πως πρέπει να

πρωτοστατήσει, αναλαμβάνει ευθύνες, καθοδηγεί και κατευθύνει.

4. Είναι ώρα όμως, φίλες και φίλοι, να αναφέρω και τον όρο **Ακριτικές Περιοχές** και τον ρόλο του εθελοντισμού σ' αυτές, αφού αυτή είναι η θεματική μου "υποχρέωση". Η υποχρέωση μέσα σε εισαγωγικά.

Συνήθως οι ακριτικές περιοχές ήταν αποτελούν θέμα ομιλίας, χρησιμοποιούνται με τέτοιο τρόπο, που είναι εμφανής η προσπάθεια να συγκινήσουν ή να προκαλέσουν ενδιαφέρον βασισμένο στην ανταπόδοση που δικαιούνται για όσα προσέφεραν στην Πατρίδα και στη λύπη για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα σ' αυτές και τα όμοια.

Και κλείνουν, οι ομιλίες, με εναγώνιες εκκλήσεις: Ελάτε να προσφέρετε γιατί έχετε υποχρέωση κ,τ.λ., κ,τ.λ., κ,τ.λ...

Το πνεύμα του εθελοντισμού, το είπαμε και παραπάνω, αποκρούει τον οίκτο και δεν συνεργάζεται μαζί του.

Δεν δέχεται την μισομίзерη παρουσίαση των πραγμάτων και δεν ωφελεί σε τίποτε.

Αποδέχεται την πραγματικότητα και προσπαθεί έμπρακτα να τη βελτιώσει.

Ο εθελοντισμός είναι οραματιστής στη διάθεση και τον προγραμματισμό, αλλά κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του έχει τον ρεαλισμό, τη δράση.

θέλει, λοιπόν ουσιαστική πληρο-

φόρνηση, καταγραφή της πραγματικότητας και της έκτακτης κατάστασης, για να δραστηριοποιηθεί όπου, όταν και όπως μπορεί

Γι αυτό θα πω απλά πως οι ακριτικές περιοχές, δε στέλνουν πρόσκληση, αλλά αποτελούν πρόκληση, για τον οργανωμένο το ξανατονίζω για τον οργανωμένο εθελοντισμό.

Τόσο για εκείνους που είναι προανατολισμένοι και εξειδικευμένοι για προσφορά στη φύση (χλωρίδα, πανίδα, νερά), όσο και για εκείνους που προσφέρουν στον άνθρωπο.

Οι ακριτικές περιοχές είναι προικισμένες μ' όλα τα κάλλη της φύσης. Τι δάση, τι ποτάμια, τι φαράγγια, τι βουνοκορφές, τι λίμνες, τι Δρακόλιμνες.

Οι προγονοί μας, σεβάστηκαν τα απείρου κάλλους τοπία μας, και έκτισαν τις εκκλησιές τους, τα σπίτια τους, τα γεφύρια τους, τους μύλους τους, τα μοναστήρια τους, προσθέτοντας ομορφιά στην ομορφιά. Ευκαιρίες για εθελοντική δράση και ευχαρίστηση πολλές και μεγάλες. . .

Συγκινητικές οι στιγμές, για παράδειγμα, όταν στην Πυρσόγιαννη, εθελοντές φοιτητές Έλληνες και ξένοι περιποιούνται λιθόκτιστα μνημεία τέχνης, μπροστά στα μάτια ηλικιωμένων που συμμετείχαν ως "τσιράκια" (μαστορόπουλα κι εργάτες) όταν κτιζόντουσαν.

Οι ΟΤΑ, οι δασικές υπηρεσίες, η Πυροσβεστική, οι ορειβατικοί και λοιποί Σύλλογοι, είναι πυρήνες που βοη-

θούν κάθε εθελοντική προσφορά στο περιβάλλον και ωφελούνται από τους εθελοντές εργάτες και επιστήμονες.

Θα κλείσω την παρουσίαση της πρόσκλησης για εθελοντική δραστηριοποίηση στη φύση των ακριτικών μας περιοχών, μιλώντας για την καλή μας τύχη, τη λειτουργία δηλαδή στην Κόνιτσα του Περιβαλλοντικού Κέντρου.

Η προσφορά του μεγάλη, όχι μόνο στην Ήπειρο, όχι μόνο στην Ελλάδα μας, αλλά και στο εξωτερικό.

Και το σπουδαιότερο, πως οι επιμορφούμενοι είναι κυρίως μαθητές και εκπαιδευτικοί.

Μια οργανωμένη μονάδα. Αυτοί που την επανδρώνουν, έχουν τη δύναμη και τη θέληση να συνεργαστούν και να βοηθήσουν εθελοντικές δραστηριότητες.

Όσο πλούσιες είναι οι ακριτικές μας περιοχές σε φύση και πολιτιστική κληρονομιά, άλλο τόσο φτωχές είναι σε πληθυσμό.

Χωριά με μετρημένους κατοίκους, με μέσο όρο ηλικίας πολύ υψηλό, άρα με μεγάλες ανάγκες. Πολλές φορές επικοινωνούν μεταξύ τους, κοιτώντας ο ένας το παράθυρο του άλλου, για να δουν αν άναψε το φως το βράδυ και το πρωί.

Αγαπούν όμως το χωριό. Δηλώνουν ευτυχείς στο χωριό.

Εισπράττουν σεβασμό και αγάπη μόνο εάν τους προσφέρεις εκεί Στη γωνιά

Τα 36 χρόνια που υπηρετώ στο τέως

Νοσοκομείο του Ε.Ε.Σ. Κέντρο Υγείας Κόνπσας, μου δίνουν, πιστεύω, το δικαίωμα να πω, πως ο θεσμός της βοήθειας στο σπίτι, είναι η σπουδαιότερη κοινωνική προσφορά στις ακριτικές περιοχές, με την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί σήμερα.

5. Είναι απαραίτητο όμως ν' αναπτυχθεί σε όλους τους Δήμους και τις Κοινότητες και κυρίως να ενισχυθεί.

Ενίσχυση με περισσότερες και πολυπληθέστερες ομάδες, αλλά κυρίως με άριστη εκπαίδευση και συνεχή επιμόρφωση.

Η πρακτική άσκηση πριν την ανάληψη καθηκόντων είναι απαραίτητη.

Η συνεργασία Δήμων και Κοινοτήτων με τα Κέντρα Υγείας για την αντιμετώπιση μέσα από το θεσμό "Βοήθεια στο σπίτι" και της "κατ' οίκον νοσηλείας" θα ήταν ιδανικό. Ο εθελοντισμός εδώ έχει πεδίο για προσφορά κάθε είδους, αλλά περισσότερο σε επιστημονική συνδρομή των ομάδων που υλοποιούν τα σχετικά προγράμματα.

6. Η παρουσία των οικονομικών μεταναστών από τη γειτονική Αλβανία είναι πολύ αισθητή στις κωμοπόλεις και τα κεφαλοχώρια των ακριτικών περιοχών της Ηπείρου.

Τα λίγα σχολεία που λειτουργούν στις ακριτικές περιοχές, φιλοξενούν έναν σημαντικό αριθμό παιδιών οικονομικών μεταναστών σε όλες τις βαθμίδες (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια). Το ποσοστό έχει

φτάσει 20% με 30% και συνεχώς αυξάνεται.

Για την ομαλή και πλήρη αποδοχή και ενσωμάτωση τους, μικρών και μεγάλων ο εθελοντισμός μπορεί να προσφέρει.

Οι κοινές εξωσχολικές δραστηριότητες των παιδιών, θα μπορούσαν να βοηθήσουν πολύ και στην πλήρη ένταξη τους στις μικρές τοπικές κοινωνίες και το πνεύμα του εθελοντισμού να προάγουν.

Και μπορούν να γίνουν μόνο από εθελοντική πρωτοβουλία και δραστηριότητα, διότι το σύνολο σχεδόν των εκπαιδευτικών, όλων των βαθμίδων και όλων των υπαλλήλων των Δημόσιων υπηρεσιών, που λειτουργούν στις ακριτικές περιοχές, έχουν την έδρα τους στις πόλεις, κατά κανόνα τις έδρες των νομών.

7. Τέλος να αναφερθώ και στις μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας του Πε.Σ.Υ.Π. Ηπείρου, που λειτουργούν στις ακριτικές περιοχές και ακούνε στο όνομα **Κέντρα Παιδικής Μέριμνας**.

Μονάδες Παιδικής Προστασίας με ιδιαίτερη προσφορά, αλλά και με ιδιαίτερες απαιτήσεις και ευθύνες.

Μονάδες που φιλοξενούν παιδιά και από την Αλβανία.

Μονάδες που παρέχουν φροντίδα όπως και τα σπίτια, χωρίς να είναι σπίτια.

Που παίζουν και το ρόλο των σχολείων, χωρίς να είναι σχολεία.

Που οι υπεύθυνοι παίζουν το ρόλο

και έχουν τις ευθύνες του γονιού, χωρίς να είναι γονείς.

Που πολλές φορές είναι, ως υπάλληλοι, μοναδικοί κατά ειδικότητα και δεν επιτρέπεται ούτε ν' αρρωστήσουν.

Που θέλουν να επιμορφωθούν, αλλά οι ευκαιρίες, παρουσιάζονται τόσο μακριά που είναι αδύνατο να τις πλησιάσουν.

Άλλος ωραίος χώρος για προσφορά του εθελοντισμού.

Εκεί που όλοι οι εργαζόμενοι, ακόμη και με τον τρόπο που περπατούν ασκούν αγωγή.

Εκεί που πρέπει να συνειδητοποιήσουν όλοι ότι περισσότερη αξία έχει ένα χαμόγελο την ώρα που πρέπει, παρά η αυστηρή και παραδειγματική τήρηση του ωραρίου και των λοιπών υποχρεώσεων.

Εδώ χρειάζεται η επιμόρφωση να 'ρθει να βρα τους εργαζόμενους και όχι το αντίστροφο. Να τους βοηθήσει, να τους ξεκουράσει, να τους ανανεώσει το ηθικό και τις δυνάμεις.

Όλα τα παραπάνω, και για το φυσικό περιβάλλον και για τους κατοίκους των ακριτικών περιοχών, είναι λίγα δείγματα για την πρόκληση του εθελοντικού ενδιαφέροντος.

Η μεγάλη αδυναμία της ακριτικής περιοχής, είναι η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, και κατά συνέπεια η δυσκολία να αναπτυχθεί αυτόχθονος, - εάν επιτρέπεται ο όρος - εθελοντισμός.

Παρ' όλα αυτά οι λίγοι εθελοντές, δίνουν την όμορφη παρουσία τους και στις μικρές κοινωνίες.

Και καμαρώνει κανείς την Τράπεζα Αίματος των εθελοντών αιμοδοτών σε μια μικρή κοινωνία.

Και ψυχαγωγείται με την ωραία προσπάθεια κάποιων εθελοντών που συγκροτούν μια χορωδία.

Κι όλα αυτά μαρτυρούν πως με τη βοήθεια του οργανωμένου εθελοντισμού, υπάρχουν, μικρές έστω δυνατότητες, δημιουργίας εθελοντικών κινήσεων στα κεφαλοχώρια των ακριτικών περιοχών.

Γιατί ο σπουδαιότερος ρόλος του εθελοντισμού, για όλες τις περιοχές, ακριτικές και μη, είναι να περάσει το μήνυμα ότι όλοι μπορούν να γίνουν εθελοντές. Αρκεί να το θέλουν. Και η σκιά κάποιου σε μια εθελοντική δραστηριότητα, έχει αξία. Μετράει.

Όποιος δηλώνει ανημποριά, όποιος επικαλείται φόρτους εργασίας και υποχρεώσεων και οποιαδήποτε άλλη αιτία, να ξέρει πως μόνο ένα του φταίει: **Η έλλειψη της δύναμης του θέλω.** Να γνωρίζουμε όμως με βεβαιότητα: "Όσοι τον εθελοντισμό δεν πλησιάζουμε και δεν τον υπηρετούμε χάνουμε".

*Είμαστε μόνιμα φτωχότεροι
Σε χαρά και χαμόγελο.
Ευχαριστώ*

ΣΧΟΛΙΑ

«Χαίρε βάθος αμέτρητον»

από το Νικ. Ρεμπέλη,
φιλόλογο, πρώην Λυκειάρχη

«Άλλα τα χείλη» των χριστιανών. Κατάπληκτος κι εμβρόντητος ο ελληνικός λαός παρακολουθεί αυτές τις μέρες όσα συμβαίνουν στο χώρο της Δικαιοσύνης και της Εκκλησίας: οικονομικές ατασθαλίες, χρηματισμός επίορκων δικαστών, αρχαιοκαπηλία, κυκλώματα απάτης, αμαρτωλές σχέσεις Εκκλησίας και δικαιοσύνης, ύποπτες σχέσεις Βαβύλη-Εκκλησίας, ροζ κασέτες οργίων ιερραρχών, δυσσομία παντού, παρεμβάσεις Αρχιεπισκόπου και όσα άλλα αισχρά και αποτρόπαια, συνθέτουν μια φρικτή εικόνα καταρράκωσης και εξευτελισμού των δύο μεγάλων θεσμών.

Για κάθαρση και αυτοκάθαρση, χωρίς συμβιβασμούς, μιλάει ο Μακαριότατος. Θα πέσουν κεφάλια, ακούεται κατά κόρον.

Παρουσιάζεται, πράγματι, μια πολύ καλή ευκαιρία για ριζική κάθαρση, για παραδειγματική τιμωρία ενόχων, για μεταρρυθμίσεις στο χώρο της Εκκλησίας, αλλά ας μου επιτραπεί να πιστεύω, μαζί με την πλειονότητα των Ελλήνων, ότι ούτε το μαχαίρι θα μπει βαθιά ως το κόκκαλο ούτε πραγματική κάθαρση θα γίνει

για να διαλυθούν, άπαξ δια παντός, αμαρτωλά κυκλώματα αίσχους και ντροπής και να σταματήσει η σήψη, η βρώμα και η δυσωδία, που αναδύονται από παντού. Ο χρόνος, σίγουρα, θα το δείξει.

Και πώς είναι δυνατό να γίνει ριζική κάθαρση, όταν ο Αρχιεπίσκοπος μιλάει για συνωμοσίες και ενορχηστρωμένες επιθέσεις κατά του προσώπου του και της Εκκλησίας γενικότερα και συνιστά στους δημοσιογράφους να πάψουν ν' ασχολούνται με τα θέματα, γιατί υπάρχει το κυπριακό, το Αιγαίο, το αγροτικό πρόβλημα; Πώς είναι δυνατό να γίνει κάθαρση, όταν Ιεράρχης συμβουλεύει να κλείνομε τα κουμπιά της τηλεόρασης και να καταφεύγομε στους Ιεράρχες και τους ιερείς να μαθαίνομε την αλήθεια; Αν είναι δυνατόν...

Και αναρωτιέται ο απλός πολίτης: Γιατί ο κ. Χριστόδουλος, ως Μητροπολίτης Δημητριάδος, έγραψε τη γνωστή επιστολή στον ανακριτή Βόλου, για να μην καταδικαστεί ο Βορειοπειρώτης έμπορος ναρκωτικών; Και ακολούθησε και άλλη παρέμβαση του Μακαριστατου στη Δικαιοσύνη για το διαβόητο Βαβύλη, έμπορο ναρκωτικών, τον οποίο τώρα αναζητεί η Ιντερπόλ. Μπάχαλο η υπόθεση. Επεδίωκε δηλαδή ο κ. Χριστόδουλος να αθωωθούν, για να συνεχίσουν να σκοτώνουν με ναρκωτικές ουσίες τα ελληνόπουλα; «Θου, Κύριε, φυλακίντω στόματί μου».

Ο Αρχιεπίσκοπος, ευρισκόμενος, προφανώς, σε σύγχυση και ταραχή, δικαιολόγησε την αχαρακτήριστη παρέμβασή του μέσα στα πλαίσια της «ποιμαντικής μέριμνας» (ωραία δικαιολογία!), αφού, όπως είπε, και ο Χριστός ενδιαφερόταν για τελώνες, πόρνες και αμαρτωλούς. Αλήθεια, παραλληλίζει ο Προκαθήμενος της Εκκλησίας το διαφέρον του Χριστού με τη δική του επιπόλαιη φροντίδα, που απέβλεπε στην αθώωση εμπόρων ναρκωτικών; Φρίξον, ήλιε, και στέναξον γη!

Αναρωτιέται ακόμη ο απλός πολίτης: Προς τι ο πλουτισμός των Ιεραρχών, οι παραθαλλάσιες βίλλες, τα πολυτελή διαμερίσματα; Ο Χριστός είπε: «Μη θησαυρίζετε υμίν (=χάριν του εαυτού σας) θησαυρούς επί της γης» (Ματθ. στ, 19). Και όμως όλα τα οικονομικά σκάνδαλα αποβλέπουν στη συσσώρευση πλούτου και αγαθών. Ξεχνούν όλοι τους: «Μία ροπή και ταύτα πάντα θάνατος διαδέχεται...»

Επαναλαμβάνω και παλι ότι ριζική κάθαρση δεν θα γίνει ποτέ. Κάποιες ανακρίσεις για το «θεαθήναι» (ήδη ο Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Θεόκλητος αθώωθηκε), το κακό θα σέρνεται, τα σκάνδαλα θα διαιωνίζονται, τα πυώδη αποστήματα θα υπάρχουν και ύστερα όλα θα λησμονηθούν. Κι ο χορός καλά κρατεί, μέ-

χρις ότου ξεσπάσουν άλλα σκάνδαλα και ύστερα άλλα...

* * *

Ας συνειδητοποιήσουν, Αρχιεπίσκοπος και Ιεράρχες ότι δεν βάλλεται από κανένα ο ιερός θεσμός της Εκκλησίας, η οποία δεν ανήκει μόνο στους κληρικούς, αλλά και στο λαό, ο οποίος απορεί και εξίσταται και θλίβεται για το οικτρό κατόντημα των αποκαλύψεων, τις ψευδολογίες ιερωμένων και τις πλεκτάνες.

Ο λαός απαιτεί να λάμψει η αλήθεια, να ληφθούν ριζοσπαστικά και γενναία μέτρα, για να απομακρυνθούν αμέσως επίορκοι δικαστικοί και ανάξιοι Ιεράρχες, που έγιναν καταγέλαστοι και είναι κατάλληλοι για το ιερατικό σχήμα. Ανάξιοι λειτουργοί της Θέμιδος και του Υψίστου προσβάλλουν με τα έργα τους το κύρος της Δικαιοσύνης και της Εκκλησίας. Οι ισχυρισμοί ότι υπάρχει συνωμοσία κατά της ορθόδοξης εκκλησίας είναι ανυπόστατοι και εντελώς αβάσιμοι. Ο λαός και νουν έχει και κρίση διαθέτει και, επομένως, τυχόν συγκαλύψεις και κουκουλώματα θα τον εξοργίσουν και θα κλονίσουν, ακόμη περισσότερο, την πίστη του στην Εκκλησία.

* * *

Τελειώνω με δύο λόγια για τον αρχαίο φιλόσοφο Επίκουρο (340-270π.Χ.) για τον οποίο ο Ρωμαίος

φιλόσοφος Σενέκας (4π.Χ.-65μ.Χ.) έλεγε πως οι πολυάριθμοι μαθητές του τον θεωρούσαν ως θεό μεταξύ των ανθρώπων. Και όταν πέθανε συνήθιζαν να λένε ο ένας στον άλλο: «Ζήσε ως εάν σε έβλεπε ο οφθαλμός του Επικούρου». Ζήστε και σεις, άγιοι Πατέρες, σα να σας βλέπει ο οφθαλμός του Χριστού, τον οποίο πάντοτε αναφέρετε στα κηρύγματά σας (και καλά κάνετε σ' αυτό) και τον οποίο συλλήβδην όλοι σας αινεείτε, ανυμνεείτε και δοξολογεείτε εις πάντας τους αιώνας. Αμήν.

* * *

Ευκαιρία βρήκαν για μια φορά ακόμα οι “κυνηγοί ντουφεκάδες” να σκοτώνουν ασύδοτα τα αδύναμα πουλιά που δεν είχαν “που την κεφαλήν κλίνει”, στο φεινό άγριο χειμώνα!

Αρμαθιές οι μπεκάτσες και τα κοτσύφια, γέμισαν τα ψυγεία για να γίνουν πικάντικα εδέσματα στο τραπέζι της ευωχίας...

Η ελληνική Πολιτεία που κάνει νόμους να μην τηρούνται και οι παραβάτες να μην τιμωρούνται ας... βραβεύει για τα κατορθώματά τους αυτούς τους “παλικαράδες” που δε θ' αφήσουν ούτε πουλί πετούμενο στην πανίδα της πατρίδας μας...

• Πολλές φορές γράψαμε και ενοχλήσαμε το Δήμο για τις κολόνες στην είσοδο της πόλης (επί της εθν.

οδού), αλλά “φωνή βοώντος...” Επί μήνες καμαρώνουμε τις κολόνες και φώτα δεν βλέπουμε.

Κάποια υπηρεσία είναι υπεύθυνη, αλλά ... πέρα βρέχει.

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με κρύο, αλλά χωρίς χιόνια ήρθε ο νέος χρόνος.

• Στις 2/1/05 συνεδρίασε το Δημ. Συμβούλιο (Δήμος Κόνιτσας) για την εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρου και Γραμματέα του Δ.Σ. για τη διετία 2005-2006. Εκλέχτηκαν αντίστοιχα: Καλτσούνης Χρόνης, Σταυρίδης Ιωάννης, Μπάρμπας Χριστόφορος.

Τακτικά μέλη της Δημ. Επιτροπής εκλέχτηκαν: Βλάχος Δημ., Γαργάλας Παναγ., Νικολοπούλου Ουρανία, Κοντογιάννης Χαρίλαος.

Αναπληρωματικά: Γαϊτανίδης Αθαν., Γαϊτανίδης Στ.. Ρόμπολος Γεώργ.

Με απόφαση του Δημάρχου Πρ. Χατζνεφραιμίδη ορίστηκαν για τη διετία 2005-2006 τρεις Αντιδήμαρχοι: Βλάχος Δημ., Γαϊτανίδης Στ., Γαργάλας Παναγ.

• Στις 3/1 το Π.Ε.Σ.Υ Ηπείρου σε ειδική τελετή μεταξύ των άλλων απένειμε τιμητικό δίπλωμα στη Νομαρχ. Σύμβολο Μαρίνα Ευαγγελίδη, για την 35ετή προσφορά της στον τομέα της Υγείας στην περιοχή Κόνιτσας.

• Στις 23/1 ο εξωρ, Σύλλογος Κόνιτσας πραγματοποίησε εκδρομή στη Βασιλίτσα και κόψιμο της πίτας στο Δίστρατο.

• Εκδήλωση “Συμφωνία Βυζ. Μουσικής πραγματοποιήθηκε στις 23/1 από τη χορωδία της Κατσαρείου Σχολής Βυζ. Μουσικής, Μητρόπολης Ιωαννίνων στην αίθουσα του Δημαρχείου υπό τη διεύθυνση του κ. Σπυρ. Υφαντή.

• Στις 24/1 έπεσε το πρώτο καλό χιόνι (15 εκ. περίπου) στην Κόνιτσα. Βέβαια στα γύρω βουνά το ύψος ήταν μεγαλύτερο. Στις 25/1 πολύ βροχή και στις 26/1 χιόνια και στα πεδινά, ως τις 30 του Γενάρη.

Πολλά χωριά αποκλείστηκαν και τα μηχανήματα αποχιονισμού ασταμάτητα καθάριζαν τους δρόμους. Από διάφορες αιτίες έγιναν πολύωρες διακοπές ηλεκτρικού ρεύματος σε μερικά χωριά και στην Κόνιτσα διακοπές κατά διαστήματα. Για αρκετές μέρες σίγησαν και τα τηλεοπτικά κανάλια ιδιωτικά και κρατικά. Το χιόνι στα ορεινά χωριά ξεπέρασε το ένα μέτρο προκαλώντας πολλά προβλήματα στους λίγους κατοίκους τους.

Κλειστά έμειναν και τα σχολεία τις μέρες του χιονιά.

• Ο Γενάρης έδωσε τη σκυτάλη στο Φλεβάρη και η χιονόπτωση συνεχίστηκε στις αρχές του μήνα. Το χιόνι έμεινε αρκετές μέρες στους δρόμους πεγωμένο. Ευτυχώς που οι συγκοινωνίες δεν διακόπηκαν γιατί

τα μηχανήματα αποχιονισμού δούλεψαν συστηματικά. Η θερμοκρασία κατέβηκε στους -7.

• Στις 7/2 ψηφίστηκε στη Βουλή με 278 ψήφους ο προτεινόμενος από τον πρωθυπουργό κ. Κ. Καραμανλή, νέος Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο κ. Κάρολος Παπούλιας, (σχετικά είχαμε αναφερθεί στο προηγούμενο τεύχος).

• Χιόνι κατά διαστήματα έπεσαν ως τις 20/2 και χιονοστιβάδα στη Χαράδρα Αώου που έφτασε μέχρι το ποτάμι (τοποθεσία “Καρβούνη”).

• Στις 5/2 πραγματοποιήθηκε στο κέντρο “Πανόραμα” ο ετήσιος χορός των Παλαιοσελλητών.

• Με ελαφρές χιονοπτώσεις μας αποχαιρέτησε ο Φλεβάρης.

• Συγχαίρουμε την ανηψιά μας Γεωργία Γ. Πολίτη, καθηγήτρια φιλολογίας που με εξετάσεις του ΑΣΕΠ διορίστηκε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Οι θείοι της Ηλίας και Γεωργία Πολυχρονάκη.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

• Πολιτιστ. Συλλόγου Παλαιοσελλητών

• Πολιτιστ. Συλλόγου Παδιωτών

• Μορφωτ. και Ορειβ. Συλλόγου Βρυσχωρίου.

• Ενημερωτικό φυλλάδιο Δήμου Μαστοροχωρίων με πληροφορίες

για όλα τα χωριά του Δήμου.

Συγχαρητήρια σε όλους που μοχθούν για την ανάδειξη του τόπου τους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 14/11/04 ο Μανώλης Μανουσάκης και η Έφη Πορφυρίου απόχτησαν κοριτσάκι στην Αθήνα.

- Στις 10/1/05 ο Δημήτρης Ανδρικόπουλος και η Ιωάννα Κώτσικου απόχτησαν κοριτσάκι.

- Στις 11/1 ο Γιώργος και η Γεωργία Ζαχαράκη απόχτησαν αγοράκι στα Γιάννινα.

- Στις 13/1 ο Ανδρέας και η Μαρία Ευαγγελίδη απόχτησαν αγοράκι στην Κω.

- Στις 21/1 ο Χρήστος Παπαφίδης και η Τατιάνα Χασιώτη απόχτησαν στη Θεσσαλονίκη κοριτσάκι.

- Στις 24/2 ο Κώστας και η Αντωνία Φασούλη απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι.

Βαπτίσεις:

Ο Oho Sweets και η Μαρία Καραφέρη βάπτισαν στην Ολλανδία (Άμστερνταμ) το αγοράκι τους. Όνομα Σίμων.

Αρραβώνες:

Στις 2/1/05 έγιναν στην Κόνιτσα οι αρραβώνες τον Γιώργο Κοδόκα και της Ανδριάνας Απ. Μυλωνά.

Γάμοι:

Στις 28/1 έγιναν στην Κόνιτσα οι

γάμοι του Βαγγέλη Μπέτση και της Ιωάννης Κ. Λάππα.

- Ο Αδάμος Παναγιώτης του Χρήστου και της Ανθίας από Λαγκάδα και η Βασιλική Γέροντα του Χρήστου και της Παναγιώτας από την Πρέβεζα ετέλεσαν τους γάμους τους στις 5/2/2005 στην Πρέβεζα.

Θάνατοι:

Στις 24/12/04 πέθανε στο Κεφαλοχώρι ξαφνικά η Αγγελική Χ. Φασούλη ετών 72.

- Στην Καστανέα πέθανε ο Γεώργιος Βασιλάκος ετών 80.

- Στις 4/1 πέθανε στα Άρματα ο Στέργιος Γιαννάκος 95 ετών.

- Στις 5/1 πέθανε στην Κόνιτσα Δημήτριος Χρήστου ετών 90.

- Στις 6/1 πέθανε στην Κόνιτσα ο Βασίλειος Βλάχος ετών 61.

- Στις 12/1 πέθανε στον Πύργο Κόνιτσας η Φωτεινή Κωσταρέλη ετών 87.

- Στις 14/1 πέθανε στην Κόνιτσα ο Κοσμάς Ιατρού ετών 84.

- Στις 16/1 πέθανε στην Ηγουμενίτσα ο Νικόλαος Ζήμυρας από το Ελεύθερο, ετών 88.

- Στην Κόνιτσα πέθανε η Κυριακή Μουρεχίδη ετών 83.

- Στις 18/1 πέθανε στην Κόνιτσα η Δημητρούλα Ζάρρου ετών 77.

- Στην Καλλιθέα Κόνιτσας πέθανε ο Αντώνιος Πρόκος ετών 94 στις 19/1.

- Στις 20/1 πέθανε στο Μοναστή-

ρι η Βασιλική Γεραδάμου ετών 92.

- Στην Κόνιτσα πέθανε ξαφνικά στις 26/1 ο Κώστας Νέκος 52 ετών.

- Στις 30/1 πέθανε ο Ιωάννης Αθανασίου ετών 92 στην Κόνιτσα.

- Στις 23/1 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Καστανέα ο Γεώργιος Δούκας.

- Στα Καβάσιλα πέθανε ο Σωτήρης Νικολάου ετών 47.

- Στις 4/2 πέθανε στην Αγ. Παρασκευή ο Απόστολος Παναγιώτου ετών 77.

- Στην Αγ. Παρασκευή πέθανε στις 9/2 η Χρυσούλα Κουκούμη ετών 75.

- Στις 7/2 πέθανε στην Αθήνα η Αρσινόη Κωλέτη ..

- Στις 12/2 πέθανε στα Άρματα η Βασιλική Τσιομπάνου ετών 86.

- Στις 14/2 σκοτώθηκε καθώς ερχόταν από τα Γιάννινα στην Κόνιτσα ο Περικλής Τσούκας ετών 41. Ο Π.Τ. κηδεύτηκε στον Αγ. Νικόλαο Κοπάνων (Γιάννινα).

- Στις 16/2 πέθανε στην Κόνιτσα ο Γρηγόριος Γαϊτανίδης ετών 88.

- Στην Αθήνα πέθανε ο Ηλίας Βασιλίκας ετών 76 από το Παλαιοσέλλι στις 20/2.

- Στις 22/2 πέθανε στα Γιάννινα ο Γεώργιος Σκούρτης από τους Χιονιάδες ετών 87.

- Στις 25/2 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκάδα, ο Ηλίας Δ. Κατσιώτας ετών 67.

- Στην Κόνιτσα πέθανε ξαφνικά στις 25/2 ο Βασίλειος Γκαβίνας ετών 77.

Μνήμες:

Ο Ιερέας Μηνάς Τζήμος από το Ελεύθερο, στη μνήμη των γονέων του Ηλία και Αγλαΐας, είκοσι χρόνια από το θάνατό τους, προσφέρει στο περιοδικό μας 30 €.

- Θερμά συλληπητήρια στην οικογένεια της αγαπημένης και καλοσυνάτης Ταρσούλας Γκότζου. Στη μνήμη της προσφέρουμε στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 20 €.

Οικογένεια Σπυριδούλας Σπανού

Νεκρολογίες

† Στη μνήμη του Αντώνη
Θ. Σδούκου Καθηγητή του
Παν/μίου Ιωαννίνων

Στις 28 Σ/ρίου 2004 πέθανε στα Γιάννινα ο εν ενεργεία καθηγητής του χημικού τμήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ύστερα από πολύμηνη ασθένεια.

Είχε γεννηθεί το 1939 στην Λυκόρραχη Κόνιτσας, ο μεγαλύτερος αδελφός της Πολύτεκνης οικογένειας του Θωμά Δημοσθένους Σδούκου και της Ευθαλίας Δημητρίου Σδούκου.

Κατά την διάρκεια του εμφυλίου Πολέμου βρέθηκε στη Λαϊκή Δημοκρατία, της Τσεχοσλαβακίας μαζί με την αδελφή του Ευαγγελία και την γιαγιά τους Φανίτσα Σδούκου. Εκεί έμεινε πολλά χρόνια.

Το 1961 τελείωσε και αποφοίτησε

χημικός Μηχανικός της Ανώτατης Σχολής Χημικής τεχνολογίας της Πράγας, ενώ λίγο αργότερα πήρε το Μάστερ της ανωτέρω Σχολής.

Οι γονείς του και τ' άλλα αδέρφια του Δημήτρης Νίκος και Νίκη βρίσκονταν στην Τασκένδη Ε.Σ.Σ.Δ. και αποφάσισε και ο ίδιος να πάει να ανταμώσουν. Τό 1969 ολοκλήρωσε το διδακτορικό του στη Χημική Ακαδημία της Ε.Σ.Σ.Δ. Εκεί παντρεύτηκε την οδοντίατρο Ελένη Πατέρα και απέκτησε δύο αγόρια, τον Κώστα και τον Οδυσσέα. Ήταν υπόδειγμα καλού οικογενειάρχη.

Επαναπατρίσθηκαν στην Ελλάδα το 1974 και εγκαταστάθηκαν στα Γιάννινα.

Από το 1975 εργάσθηκε σαν επιστημονικός συνεργάτης στο εργαστήριο Φυσικής Χημείας Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Τα πρώτα χρόνια της δημιουργικής παρουσίας στο Πανεπιστήμιο ήταν πολύ δύσκολα γιατί έπρεπε σχεδόν να ξεκινήσει από το μηδέν, να δημιουργήσει τις πρώτες αίθουσες διδασκαλίας, τα πρώτα φοιτητικά εργαστήρια κ.λ.π. Παρ' όλες τις δυσκολίες η προσφορά του καθόλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας ήταν ανεκτίμητη.

Κατά την περίοδο 1976-78 ήταν επιμελητής Κοσμήτορας της Σχολής Θετικών Επιστημών. Έχει κάνει πάνω από 100 εργασίες και δημοσιεύ-

σεις. Με την προσωπικότητά του συνέβαλε καθοριστικά στην ανάπτυξη και αναβάθμιση της χημικής εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο. Από το 1990-94 διετέλεσε Πρόεδρος.

Στη νεκρώσιμη ακολουθία παραβρέθηκε σύσσωμη η Πανεπιστημιακή κοινότητα και εξέφρασε τα συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

Από μέρος των καθηγητών τον αποχαιρέτησε ο αντιπρύτανης κ. Ι. Γεροθανάσης, ο οποίος εξήρε την προσωπικότητά του και την επιστημονική του ικανότητα και δραστηριότητα.

Επίσης παρόντες ήταν και πλαισίωσαν το δάσκαλό τους σε αυτό το τελευταίο ταξίδι πολλοί φοιτητές του στους οποίους μετέδιδε όχι μόνο γνώσεις αυστηρά επιστημονικές, αλλά και περί την επιστήμη, την ιστορία και την κουλτούρα τους.

Επίσης στην κηδεία του παραβρέθηκαν πολλοί συγγενείς και φίλοι από το χωριό του Κεφαλοχώρι, το χωριό της γυναίκας του Ελένης Πατέρα από τη Φούρκα Κόνιτσας και πλήθος κόσμος όπου κατατέθηκαν και πολλές προσφορές σε διαφόρους κοινωφελείς σκοπούς.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Υ.Γ. Το χημικό τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έκανε πρόταση στη Σύγκλητο για την προσφορά του Αντώνη Σδούκου, να δοθεί κάθε χρόνο μια υποτροφία και μία αίθουσα του τμήματος του Χημικού να πάρει το όνομά του.

Στην αδικοχαμένη μας Ελένη Παπανικολάου-Μαργαρίτη

Σαράντα μέρες πέρασαν από τότε που έφυγε η αγαπημένη μας Ελένη και δεν μπορούμε να το συνειδητοποιήσουμε.

Η Ελένη, κόρη του Αποστόλη και της Κατίνας Μαργαρίτη από το Δίστρατο, ήταν παντρεμένη με το Νίκο Παπανικολάου από την Κόνιτσα και εργαζόταν με τον άνδρα της στο “Νοσοκομείο χρόνιων παθήσεων” στην Πεντέλη.

Μητέρα δυο παιδιών, ήταν εξαιρετη σύζυγος, καλοπροαίρετη και αγαπητή στους συναδέλφους της του Νοσοκομείου και σε όλους τους ανθρώπους του περιβάλλοντός της.

Δίπλα στο σύντροφό της, αγωνίστηκε θαρραλέα μεγαλώνοντας τα παιδιά της Γιάννη και Κατερίνα και τη στιγμή που τα καμάρωναν φοιτητές στο Πανεπιστήμιο, ήρθε απροσδόκητα ο χάρος να κόψει το νήμα της ζωής της.

Η βιασύνη και η απροσεξία συναδέλφου της που μετακίνησε ξαφνικά το αυτοκίνητό του χωρίς να δει την Ελένη πίσω του, ήταν η μοιραία αιτία να πέσει πάνω της χτυπώντας της το κεφάλι.

Μέρες πάλεψε με το χάρο και έφυγε μεσ’ από τα χέρια των προσφιλών της προσώπων που εναγώνια ξενυχτούσαν δίπλα στο κρεβάτι της.

Αγαπημένη μας Ελένη, η θλίψη μας για τον πρόωρο χαμό σου είναι μεγάλη. Δε θα λησμονήσουμε ποτέ την καλή σου καρδιά το καλοκάγαθο χαμόγελό σου, τη ζωντάνια σου.

Ας είναι ελαφρό το χώμα της φιλόξενης Αττικής γης που σε σκεπάζει και η αγαπημένη σου οικογένεια ας βρίσκει παρηγοριά από το καλό όνομα που άφησες φεύγοντας για το αιώνιο ταξίδι.

Σ.Τ.

† Κων/νος Πασχάλη Παγανιάς

Γεννήθηκε στο Δίστρατο το 1928 και πέθανε το Δεκέμβρη του 2004 στην Θεσσαλονίκη.

Στα νεανικά του χρόνια ασχολούνταν με εργασίες

σχετικές με το ξύλο και κατασκεύαζε βαρέλια. Από το 1949 έως το 1991 έζησε στην Τασκένδη ως πολιτικός πρόσφυγας.

Αποφοίτησε από το νυχτερινό Λύκειο της Τασκένδης και το 1956 εισήχθη στην Ανώτατη Σχολή Εδαφολογίας και Χημείας. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές

και δημοσίευσε πολλά άρθρα και μελέτες. Το 1981 ανέλαβε καθηγητής και διευθυντής έδρας εδαφολογίας και γεωργίας στο ΑΕΙ Τασκένδης.

Μετά τον επαναπατρισμό του στην Ελλάδα Εργάστηκε ως Γεωπόνος στο Ινστιτούτο εδαφολογίας στη Θεσ/νίκη.

Μαζί με τη γυναίκα του Γαρυφαλλιά επισκέπονταν τακτικά το χωριό του και καίρονταν πάρα πολύ όταν συζητούσε με τους χωριανούς.

Είχε δύο παιδιά, τον Γιάννη χημικό μηχανικό και την Ειρήνη νοσηλεύτρια.

Στη μνήμη του προσφέρω στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ 20 ευρώ.

Κώστας Γ. Παγανιάς
Πρόεδρος Διστράτου

Της αγαπημένης μου Ντίνας...

*Αυτή η μαύρη η καμπάνα της 15ης Οκτωβρίου
πιο καλά να μην είχε χτυπήσει ποτέ.*

Έφυγε η Ντίνα μας, κλαίει όλο το χωριό.

Έφυγες από μας, μας λείπεις πολύ.

Μου λείπει η κουβέντα και το μάλωμα το σωστό.

Μου λείπεις πιο πολύ εσύ, που σε είχα σαν μεγάλη αδερφή.

Κοντά σε σένα δεν αισθανόμουν ξένη.

*Τώρα που λείπεις εσύ, φωνάζω τη μικρή
που έχει το όνομα σου. Ούτε στιγμή δε μπορώ να το ξεχάσω.*

*Βρίσκω τα κορίτσια σου, θέλω να τους δώσω κουράγιο
αλλά τα δάκρυα μου φεύγουν, δε μπορώ να τα κρατάω.*

*Φαίνεται πως ο Θεός σε ήθελε κοντά του,
γι' αυτό σε πήρε τόσο νωρίς. Πάντα θα είσαι στην καρδιά μου
μέχρι να 'ρθω κι εγώ κοντά σου.*

Όλγα Τρεσκα Τσόνα Δίστρατο, 25/11/2004

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δρχ.	Ζαχαράκης Λάζος Γιάννινα	10
Βακόλας Απόστ. U.S.A.	25	Ρούβαλη Μαρίνα Γιάννινα	10
Βακόλας Σωτ. U.S.A.	25	Μπαλτογιάννη Φωτεινή Γιάννινα	15
Alasali Eleni U.S.A.	25	Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα	10
Μήτσιου Μαρία Γερμανία	25	Φασούλης Γ. Νικ. Γιάννινα	10
Πορφυριάδη Αφροδίτη Γαλλία	27	Μάντζιος Ανδρέας Γιάννινα	10
Γεωργίου Μάρθα Ουγγαρία	10	Μακάριος Βαγγ. Γιάννινα	20
Καρράς Κων/νος Βενεζουέλα	180	Παπαθεμιστοκλέους Χρ. Γιάννινα	20
Οικονόμου Όλγα Αθήνα	20	Τζαφλήδου Μάρθα Γιάννινα	10
Νικούλη Μαρία Αθήνα	7	Ξάνθος Αποστ.	10
Βαρσάμης Αθαν. Αθήνα	7	Ρόμπολος Ι.	7
Νικολού Καλυψώ Αθήνα	15	Σίμος Αλκ.	8
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	10	Ταπεινόπουλος Γεώργ. Θεσ/νίκη	15
Παρασκευάς Γεωργ. Αθήνα	9	Παπαζήσης Στέργ. Θεσ/νίκη	30
Πράπας Ηλίας Αθήνα	9	Γκούντας Πασχ. Θεσ/νίκη	10
Ξάνθος Μιχάλης Αθήνα	20	Παππά Μαγδαληνή Θεσ/νίκη	15
Παίσιος Δημ. Αθήνα	7	Φασούλης Θωμάς Θεσ/νίκη	25
Μπακόλας Χρ. Αθήνα	10	Χατζηνικολάου Νικ. Θεσ/νίκη	20
Λιόλιος Απόστ. Αθήνα	15	Τσουμάνη Αμαλία Θεσ/νίκη	10
Γούσιου Άννα Αθήνα	30	Σπανός Αποστ.	8
Σδούκος Βασ. Αθήνα	20	Κώτσικος Στεφ. Κόνιτσα	10
Φράγκος Χρ. Αθήνα	15	Λύρας Ταξίαρχος Κόνιτσα	15
Κουτρούλη Ουρανία Αθήνα	7	Παπαχρήστου Ανδρέας Κόνιτσα	8
Τζήμος Ηλίας Αθήνα	10	Μάλιακας Πέτρος Κόνιτσα	10
Μπάρμπας Γρηγόρης Αθήνα	10	Παπαδήμας Νίκος Κόνιτσα	10
Μηλίγκου Μαρία Αθήνα	30	Βαγενά Αποστολίνα Κόνιτσα	10
Γιαννόπουλος Γεώργιος Αθήνα	15	Κήτας Θεόδ. Κόνιτσα	7
Κίτα Ελένη Αθήνα	14	Μπούνας Ευάγγ. Κόνιτσα	20
Μπαλτογιάννη Ευγ. Αθήνα	15	Χουλιάρης Παύλος Κόνιτσα	15
Ιερ.Παπαδημητρίου Κων. Αθήνα	10	Κατής Απόστ. Κόνιτσα	10
Ευαγγελίδης Απόστ. Αθήνα	20	Ρούση Αριστέα Κόνιτσα	10
Μπίζου Φρειδ. Αθήνα	7	Πρίτσης Κώστας Κόνιτσα	10
Μπίζος Δημ. Αθήνα	7	Κατσάνου Βούλα Κόνιτσα	10
Ζούκης Χρ. Αθήνα	7	Κοκοβές Κώστας Κόνιτσα	10
Τσίμα Έλλη Αθήνα	7	Κυρολίβανος Δημ. Κόνιτσα	10
Εζνεπίδη Μαρία Αθήνα	20	Γκόγκος Κώστας Κόνιτσα	10
Ρεμπέλης Λάμπρος Αθήνα	30	Ζδράβου Δέσποινα Κόνιτσα	7
Φασούλη Ευγενία Αθήνα	25	Στέφος Κώστας Κόνιτσα	8
Μπογκάν Αγγλαΐα Αθήνα	20	Κρυστάλλης Χαράλ. Κόνιτσα	7
Εζνεπίδης Αντώνης Αθήνα	10	Μπάρμπα Γιαννούλα Κόνιτσα	7
Πατέρα Χ. Λίνα Αθήνα	20	Ξάνθου Κων/νιά Κόνιτσα	20
Θεοδοσίου Κων.	10	Κουκέσης Πάντ. Κόνιτσα	7
Κίτσιου Φωτ.	8	Καραφέρη Ελισάβετ Κόνιτσα	7
Κήτας Πασχ.	9	Κ.Ε.Φ.Ο. Κόνιτσας	10
Γκιώκας Γεωργ.	20	Βάρνας Νίκος Κόνιτσα	20
Πάνου Ευδοκία Γιάννινα	8	Φασούλης Απόστ. Κόνιτσα	25
Βίλλη Φρόσω Γιάννινα	20	Σπανός Χ. Βασ. Κόνιτσα	10
Νίκου Παντελής Γιάννινα	10	Καρέντζου Μαργ. Κόνιτσα	7
Αντωνίου Κων. Γιάννινα	10	Μπιδέρης Αντώνης Κόνιτσα	8
Ραπακούσιος Αθαν. Γιάννινα	20	Ντεντοπούλου Χριστίνα Κόνιτσα	7

Νίκου Βασίλης Κόνιτσα	10	Σουφλέρης Απόστ. Καλόβρυση	10
Ζδράβου Ερμ. Κόνιτσα	7	Μπακόλας Θεόφ. Νικάνορας	10
Σπέλλας Χρήστος Κόνιτσα	7	Πορφύρης Λάμπρος Εξοχή	9
Καράκογλου Χαρίσης Κόνιτσα	20	Πίσπας Δ. Κων. Νεραίδα	10
Καφετζής Δημ. Κόνιτσα	20	Γιαϊλογλου Ιωαν. Βούρμπιανη	15
Μήτσικας Αθαν. Κόνιτσα	20	Λάκκας Θεοφ. Καλλιθέα	10
Φασούλης Γ. Χρ. Κόνιτσα	10	Χριστοδούλου Γ. Πάπιγκο	10
Εξάρχου Ελένη Κόνιτσα	10	Χήρας Δημ. Γανναδιό	10
Μακαρίου Αντιγόνη Κόνιτσα	10	Καραγιάννης Νικ. Δίστρατο	10
Ιερ. Καλλιντέρης Χρ. Κόνιτσα	10	Σπανός Αθαν. Πηγή	9
Κήτας Ευθύμιος Κόνιτσα	10	Τσελίφης Βασ. Νικάνορας	10
Καραγιάννης Ελένη Κόνιτσα	7	Βαζονίκης Θωμάς Νικάνορας	15
Πάντος Χαρίσης Κόνιτσα	10	Πίσπας Δημ. Δίστρατο	10
Ζαχαρόπουλος Παν. Κόνιτσα	14	Κοτσιάφτης Ευάγγ. Μάζι	10
Τσιλογιάννης Γεωργ. Κόνιτσα	15	Αδάμος Δήμ. Λαγκαδά	8
Ρόμπολος Κων. Κόνιτσα	7	Πρόκος Βασ. Καλλιθέα	10
Μάνθος Αριστ. Κόνιτσα	20	Ιερ. Τζήμος Μηνάς Ελεύθερο	10
Ιερ. Νάκος Απόστ. Κόνιτσα	7	Δήμου Χρυσόστομος Πηγή	7
		Σγούρος Στέργιος Άρματα	10
Πολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοσελίου	10	Ζαφείρης Δημ. Πυρσόγιαννη	10
Οικονόμου Ευαγγ. Δίστρατο	10	Μακρής Γεωργ. Πάτρα	7
Τζουμάκας Βασ. Νικάνορας	20	Ευαγγέλου Δημ. Ηράκλειο	10
Καλλιντέρης Αχιλλέας Αετόπετρα	10	Ζδράβου Λουίζα Άργος	7
Λάππας Χρ. Ηλιόραχη	7	Τασούλα Παναγιώτα Τρίκαλα	10
Παπασπύρου Βασ. Αετόπετρα	10	Αδάμου Δημ. Πρέβεζα	7
Χριστοδούλου Λευτέρης Πάπιγκο	40	Ζαχαράκη Σάννα Λαμία	10
Κατσαμάνης Δημ. Δροσοπηγή	8	Λαμπρίδου Βασ. Χαλκίδα	10
Τσίμας Νίκος Οξυά	7	Τσίτσος Γιώργος Πάτρα	20
Ριστάνης Απόστ. Μολυβδοσκεπάστη	20	Χουλαράς Σόλων Καλαμάτα	30
Κοτόπουλος Αθαν. Μελισσόπετρα	10	Τσινασλανίδης Αλ. Φιλιάτες	50
Κεφάλας Νικ. Πηγή	10	Ζήκας Αντ. Κορωπί	10
Κεφάλας Χαράλ. Πηγή	7	Κυρίτσης Ιωαν. Ρόδος	15
Παρασκευάς Αντ. Μάζι	7	Παζάρα Αν. Λάρισα	7
Παγανιάς Κώστας Δίστρατο	10	Πετμεζά Μαρία Σάπες	8

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: (0655) 24567

FAX: (06550) 24568

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΤΡΕΙΟ: ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΕΧ. ΔΕΥΤ. - ΤΕΤ. - ΠΕΜΤ. 6-8 Μ.Μ.
Ε ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝ. 091 392 273

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210-2759721 - 210-2691119
& 6974-491605 ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα
Τηλ./fax: 26550 29377
e-mail: sourslams@otenet.gr

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

- Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23288

Κόνιτσα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΟΔ. ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΗΛ. 26510 0419
26510 45118 02

ΠΡΩΪ
"ΥΓΕΙΑ" ΤΗΛ. 68 27 940
ΟΙΚΙΑ : ΤΗΛ. 66 45 647

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ :
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΙΟΤΙΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΗΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - ΓΡΑΔΑΡ - ΟΔΟΣΤΡΕΠΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΡΕΤΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΟΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ 5138315

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική
Εμφυτεύματα

Πλατεία 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς
τηλ: 210 8080010 - 0944 812910
e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΡΕΝΤΖΟΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται 9.30 - 7.30 μ.μ.

ΚΟΡΑΗ 8 (1ος όροφος) ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ.: 26510 39618 - 39817 ΚΙΝΗΤΟ 6974959732